

**MESLEKİ MÜZİK EĞİTİMİ KURUMLARINDA VERİLEN MÜZİK TEORİSİ
VE İŞİTME İLE İLGİLİ DERSLERE YÖNELİK TUTUM VE ÖZYETERLİK
ALGILARININ BELLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ**

Burcu LİLİOĞLU
Yüksek Lisans Tezi
Müzik Bilimleri Ana Sanat Dalı
Dr. Öğr. Ü. Koray ÇELENK
2019
Her Hakkı Saklıdır

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ
MÜZİKOLJİ SANAT DALI MÜZİK BİLİMLERİ ANA SANAT DALI

**MESLEKİ MÜZİK EĞİTİMİ KURUMLARINDA VERİLEN MÜZİK TEORİSİ
VE İŞİTME İLE İLGİLİ DERSLERE YÖNELİK TUTUM VE ÖZYETERLİK
ALGILARININ BELLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ**

(An Analysis on Attitudes and Self-Efficacy Perceptions in Terms of Certain Variables
for The Courses About Music Theory and Hearing in Vocational Music Education
Institutions)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Burcu LİLİOĞLU

Danışman: Dr. Öğr. Ü. Koray ÇELENK

Erzurum

Aralık, 2019

TEZ KABUL TUTANAĞI

GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

Dr. Öğr. Ü. Koray ÇELENK danışmanlığında, Burcu LİLİOĞLU tarafından hazırlanan bu çalışma 20/12/2019 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından Müzik Bilimleri Anasanat Dalı'nda Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan : Doç. Dr. Hasan Tahsin SÜMBÜLLÜ İmza :

Jüri Üyesi : Dr. Öğr. Üyesi Koray ÇELENK İmza :

Jüri Üyesi : Dr. Öğr. Üyesi Sibel POLAT İmza :

Yukarıdaki imzalar adı geçen öğretim üyelerine aittir. 20 /12/ 2019

Doç. Dr. Ahmet Selim DOĞAN

Güzel Sanatlar Enstitüsü Müdürü

TEZ BEYAN FORMU
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

BİLDİRİM

Atatürk Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Uygulama Esaslarının ilgili maddelerine göre hazırlamış olduğum “Mesleki Müzik Eğitimi Kurumlarında Verilen Müzik Teorisi ve İşitme İle İlgili Derslere Yönelik Tutum ve Özyeterlik Algılarının Belli Değişkenler Açısından İncelenmesi (Erzurum Örneği)” adlı tezin tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin kâğıt ve elektronik kopyalarının Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım:

Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Uygulama Esaslarının ilgili maddeleri uyarınca gereğinin yapılmasını arz ederim. *

Tezimin/Raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir. *

Tezimin/Raporumun makale için **altı ay**, patent için **iki yıl** süreyle erişiminin ertelenmesini istiyorum.

20/12/2019

Burcu LİLİOĞLU

* LİSANSÜSTÜ TEZLERİN ELEKTRONİK ORTAMDA TOPLANMASI, DÜZENLENMESİ VE ERİŞİME AÇILMASINA İLİŞKİN YÖNERGE

.....
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Lisansüstü tezlerin erişime açılmasının ertelenmesi MADDE 6– (1) Lisansüstü teze ilgili patent başvurusu yapılması veya patent alma sürecinin devam etmesi durumunda, tez danışmanının önerisi ve enstitü anabilim dalının uygun görüşü üzerine enstitü veya fakülte yönetim kurulu iki yıl süre ile tezin erişime açılmasının ertelenmesine karar verebilir.

(2) Yeni teknik, materyal ve metotların kullanıldığı, henüz makaleye dönüşmemiş veya patent gibi yöntemlerle korunmamış ve internetten paylaşılması durumunda 3. şahıslara veya kurumlara haksız kazanç imkanı oluşturabilecek bilgi ve bulguları içeren tezler hakkında tez danışmanının önerisi ve enstitü anabilim dalının uygun görüşü üzerine enstitü veya fakülte yönetim kurulunun gerekçeli kararı ile altı ayı aşmamak üzere tezin erişime açılması engellenebilir.

Gizlilik dereceli tezler MADDE 7– (1) Ulusal çıkarları veya güvenliği ilgilendiren, emniyet, istihbarat, savunma ve güvenlik, sağlık vb. konulara ilişkin lisansüstü tezlerle ilgili gizlilik kararı, tezin yapıldığı kurum tarafından verilir. Kurum ve kuruluşlarla yapılan işbirliği protokolü çerçevesinde hazırlanan lisansüstü tezlere ilişkin gizlilik kararı ise, ilgili kurum ve kuruluşun önerisi ile enstitü veya fakültenin uygun görüşü üzerine üniversite yönetim kurulu tarafından verilir. Gizlilik kararı verilen tezler Yükseköğretim Kuruluna bildirilir.

(2) Gizlilik kararı verilen tezler gizlilik süresince enstitü veya fakülte tarafından gizlilik kuralları çerçevesinde muhafaza edilir, gizlilik kararının kaldırılması halinde Tez Otomasyon Sistemine yüklenir.

TEŞEKKÜR

Bu araştırmada; Lisans öğrencilerinin mesleki müzik eğitimi kurumlarında verilen müziksel işitme eğitimiyle ilgili derslere yönelik tutum ve özyeterlik algılarının belli değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmıştır.

Araştırmanın her aşamasında bilgi ve tecrübesini benden esirgemeyip her daim yanımda olan, çalışmada yer alan bütün bölümlere fazlasıyla emek veren çok değerli danışman hocam Dr. Öğr. Üyesi Koray ÇELENK' e, manevi desteklerini her daim hissettiğim kıymetli aileme ve ayrıca sevgili meslektaşım Seda AVCIOĞLU' na sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Araştırma ölçeklerinin uygulandığı fakültelerde görev yapan, yardımlarını esirgemeyen değerli hocalarıma ve ölçek sorularını cevaplayan sevgili öğrencilere teşekkürlerimi sunarım.

ÖZET**YÜKSEK LİSANS TEZİ****MESLEKİ MÜZİK EĞİTİMİ KURUMLARINDA VERİLEN MÜZİK TEORİSİ
VE İŞİTME İLE İLGİLİ DERSLERE YÖNELİK TUTUM VE ÖZYETERLİK
ALGILARININ BELLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ****Burcu LİLİOĞLU****Aralık 2019, 89 sayfa****Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Ü. Koray ÇELENK****Jüri: Doç. Dr. Hasan Tahsin SÜMBÜLLÜ****Dr. Öğr. Ü. Koray ÇELENK****Dr. Öğr. Ü. Sibel POLAT**

Bu araştırma, Türkiye’de Mesleki Müzik Eğitimi veren kurumlardan Güzel Sanatlar Fakülteleri, Konservatuvar ve Eğitim Fakülteleri Müzik Bölümleri müfredatında var olan müzik teorisi ve işitmeye yönelik derslere karşı öğrencilerin geliştirmiş oldukları tutumları ve özyeterlik algılarını belirlemek, doğrudan ve dolaylı olarak bir durum tespiti yapmak ve konu ile ilgili ileride yapılacak olan çalışmalara ışık tutabilmek amacını taşımaktadır.

Araştırma, nitel destekli olup, nicel verilere bağlı betimsel araştırma yöntemlerinden tarama (survey) modeli ile yürütülmüştür. Veriler, öğrencilerin müzik teorisi ve işitmeye yönelik tutum ve özyeterlik algılarını ölçebilmek için araştırmacı tarafından geliştirilen tutum ve özyeterlik algısı ölçekleri ile toplanmış ve SPSS paket programı ile istatistiksel analizler yapılmıştır.

Araştırmanın çalışma grubunu, ulaşılabilen ve geri dönüş sağlanan Erzurum Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bilimleri Bölümü, K. K. Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü ve Konservatuvar Müzik Bölümü’nden 168 öğrenci oluşturmaktadır.

Araştırmada, öğrencilerin müzik teorisi ve işitmeye yönelik derslere karşı tutumlarının ve özyeterlik algılarının genelde olumlu yönde olduğu, bu olumlu tutum ve özyeterlik algısına rağmen, olumsuz tutum ve özyeterlik algısı sergileyen öğrencilerin de azımsanamayacak kadar olduğu ve müzik teorisi ve işitmeye yönelik derslere karşı genel tutum ve özyeterlik algısı düzeyinin ise orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca demografik değişkenlerden yaş, sınıf düzeyi, mezun olunan lise ve çalgı değişkenine göre tutumların farklılık göstermediği, ancak cinsiyet ve fakülte değişkenine göre tutumların farklılaştığı sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmada ayrıca cinsiyet, yaş, mezun olunan lise, fakülte ve sınıf düzeyi değişkenlerine göre özyeterlik algılarının farklılaştığı, ancak çalgı değişkenine göre özyeterlik algılarının farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Tutum ve özyeterlik algılarının ise birbiri ile ilişkili olduğu ve bir duruma karşı geliştirilen tutumların özyeterlik algısını da etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Müzik Eğitimi, Müzik Teorisi ve İşitme, Tutum, Özyeterlik Algısı.

ABSTRACT**MASTER'S THESIS****AN ANALYSIS ON ATTITUDES AND SELF-EFFICACY PERCEPTIONS IN
TERMS OF CERTAIN VARIABLES FOR THE COURSES ABOUT MUSIC
THEORY AND HEARING IN VOCATIONAL MUSIC EDUCATION
INSTITUTIONS****Burcu LİLİOĞLU****December 2019, 89 Pages****Advisor: Assist. Prof. Koray ÇELENK****Jury: Asst. Prof. Dr. Koray ÇELENK (Advisor)****Assoc. Prof. Dr. Hasan Tahsin SÜMBÜLLÜ****Asst. Prof. Dr. Sibel POLAT**

The aim of this study is to determine students' attitudes and self-efficacy perceptions towards music theory and hearing lessons in the curriculum of Vocational Music education institutions, Faculty of Fine Arts, Conservatory and Faculty of Education Music Departments in Turkey, and to make a direct and indirect due diligence and to shed light on future studies on the subject.

The research was qualitatively supported and was carried out with the survey model, which is one of the descriptive research methods based on quantitative data. The data were collected with the attitude and self-efficacy perception scales developed by the researcher to measure students' attitudes and self-efficacy perceptions towards music theory and hearing, and statistical analyzes were done with the SPSS package program.

The study group of the research consists of 168 students from Erzurum Atatürk University Faculty of Fine Arts, Department of Music Sciences, K. K. Faculty of Education, Department of Music Education and Conservatory Music Department.

In the research, it was determined that students' attitudes and self-efficacy perceptions towards music theory and hearing lessons were generally positive. Despite this positive attitude and self-efficacy perception, it has been determined that there are many students who show negative attitude and self-efficacy perception, and the general attitude and self-efficacy perception level towards music theory and hearing lessons is medium. In addition, it was concluded that attitudes did not differ according to age, class level, high school and instrument variables graduated, but attitudes differ according to gender and faculty variable. In the study, it was also determined that self-efficacy perceptions differed according to gender, age, graduated high school, faculty and class level variables, but self-efficacy perceptions did not differ according to the instrument variable. It is concluded that attitudes and self-efficacy perceptions are related to each other and attitudes developed against a situation also affect the self-efficacy perception.

Keywords: Music Education, Music Theory and Hearing, Attitude, Self-Efficacy Perceptions

İÇİNDEKİLER

TEZ KABUL TUTANAĞI	i
TEZ BEYAN FORMU	ii
TEŞEKKÜR	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	v
İÇİNDEKİLER	vi
TABLolar DİZİNİ	ix
ŞEKİLLER DİZİNİ	xi
KISALTMALAR VE SİMGELER DİZİNİ	xii
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM**PROBLEM DURUMU**

1.1. SANAT	2
1.2. MÜZİK	3
1.3. EĞİTİM	4
1.4. SANAT EĞİTİMİ	5
1.5. MÜZİK EĞİTİMİ	5
1.6. MÜZİKSEL İŞİTME VE OKUMA YAZMA	8
1.7. TUTUM	12
1.8. ÖZYETERLİK	13
1.9. ÖLÇEK	15
1.10. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	15
1.11. PROBLEM CÜMLESİ	17
1.11.1. Alt Problemler	17
1.12. ARAŞTIRMANIN AMACI	18
1.13. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ	18
1.14. VARSAYIMLAR	18

1.15. SINIRLILIKLAR.....	19
1.16. TANIMLAR	19

İKİNCİ BÖLÜM

YÖNTEM

2.1. ARAŞTIRMA MODELİ.....	20
2.2. ÇALIŞMA GRUBU	20
2.3. VERİLERİN TOPLANMASI.....	22
2.4. VERİLERİN ANALİZİ	29

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

3.1. MÜZİK TEORİSİ VE İŞİTME İLE İLGİLİ DERSLERE YÖNELİK TUTUM VE ÖZYETERLİK ALGILARINA İLİŞKİN BULGULAR VE YORUM	32
3.1.1. Müzik Teorisi ve İşitme İle İlgili Derslere Yönelik Tutumlara İlişkin Bulgular ve Yorum	32
3.1.2. Müzik Teorisi ve İşitme İle İlgili Derslere Yönelik Özyeterlik Algılarına İlişkin Bulgular ve Yorum.....	37
3.2. MÜZİK TEORİSİ VE İŞİTME İLE İLGİLİ DERSLERE YÖNELİK TUTUM VE ÖZYETERLİK ALGILARININ DEMOGRAFİK DEĞİŞKENLERE GÖRE FARKLILIĞINA İLİŞKİN BULGULAR VE YORUM	43
3.2.1. Müzik Teorisi ve İşitme İle İlgili Derslere Yönelik Tutumların Demografik Değişkenlere Göre Farklılığına İlişkin Bulgular ve Yorum	43
3.2.2. Müzik Teorisi ve İşitme İle İlgili Derslere Yönelik Özyeterlik Algılarının Demografik Değişkenlere Göre Farklılığına İlişkin Bulgular ve Yorum.....	48
3.3. MÜZİK TEORİSİ VE İŞİTME İLE İLGİLİ DERSLERE YÖNELİK TUTUM VE ÖZYETERLİK ALGILARI ARASINDAKİ İLİŞKİYE DAYALI BULGULAR VE YORUM.....	54

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
SONUÇ VE ÖNERİLER

4.1. SONUÇLAR.....	55
4.1.1. Müzik Teorisi ve İşitme İle İlgili Derslere Yönelik Tutumlara İlişkin Sonuçlar	55
4.1.2. Müzik Teorisi ve İşitme İle İlgili Derslere Yönelik Özyeterlik Algılarına İlişkin Sonuçlar	55
4.1.3. Müzik Teorisi ve İşitme İle İlgili Derslere Yönelik Tutumların Demografik Değişkenlere Göre Farklılığına İlişkin Sonuçlar	56
4.1.4. Müzik Teorisi ve İşitme İle İlgili Derslere Yönelik Özyeterlik Algılarının Demografik Değişkenlere Göre Farklılığına İlişkin Sonuçlar.....	57
4.1.5. Müzik Teorisi ve İşitme İle İlgili Derslere Yönelik Tutum ve Özyeterlik Algıları Arasındaki İlişkiye Yönelik Sonuçlar.....	58
4.2. ÖNERİLER	58
KAYNAKÇA.....	60
EKLER.....	72
EK-1. Müzik Teorisi ve İşitme Derslerine Yönelik Tutum Ölçeği.....	72
EK-2. Müzik Teorisi ve İşitme Derslerine Yönelik Özyeterlik Algısı Ölçeği.....	73
EK-3. Araştırma İzin Yazıları.....	74
ÖZGEÇMİŞ	77

TABLOLAR DİZİNİ

Tablo 1. Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet ve yaş değişkenine göre dağılımı ...	20
Tablo 2. Araştırmaya katılan öğrencilerin fakülte, bölüm, sınıf ve mezun olunan lise değişkenine göre dağılımı.	21
Tablo 3. Araştırmaya katılan öğrencilerin bireysel çalgılarına göre dağılımı.....	22
Tablo 4. Uzman grubu bilgileri	23
Tablo 5. KGO karşılaştırması için minimum değerler.....	23
Tablo 6. Tutum ve özyeterlik algısı maddeleri KGO, KGO ve KGİ değerleri	24
Tablo 7. Faktör analizi uygunluğu KMO ve Barlett testi sonuçları	25
Tablo 8. Tutum ölçeği faktör analizi toplam varyans açıklaması	25
Tablo 9. Özyeterlik algısı ölçeği faktör analizi toplam varyans açıklaması tablosu	26
Tablo 10. Tutum ve özyeterlik algısı ölçekleri Cronbach's Alpha güvenirlik testi sonuçları	28
Tablo 11. Aritmetik ortalama değerlendirme aralıkları	28
Tablo 12. Kolmogorov Smirnov normallik testi sonuçları	30
Tablo 13. Öğrencilerin tutum ifadelerine yönelik görüşlerinin dağılımı.....	32
Tablo 14. Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslere ilişkin tutum düzeyleri	35
Tablo 15. Öğrencilerin özyeterlik algısı ifadelerine yönelik görüşlerin dağılımı	37
Tablo 16. Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslere ilişkin özyeterlik algısı düzeyleri	41
Tablo 17. Cinsiyet değişkenine göre müzik teorisi ve işitmeye yönelik dersler ile ilgili tutum farklılıkları.....	43
Tablo 18. Yaş değişkenine göre müzik teorisi ve işitmeye yönelik dersler ile ilgili tutum farklılıkları.....	44
Tablo 19. Sınıf düzeyine göre müzik teorisi ve işitmeye yönelik dersler ile ilgili tutum farklılıkları.....	44
Tablo 20. Fakülte değişkenine göre müzik teorisi ve işitmeye yönelik dersler ile ilgili tutum farklılıkları.....	45
Tablo 21. Lise değişkenine göre müzik teorisi ve işitmeye yönelik dersler ile ilgili tutum farklılıkları.....	47
Tablo 22. Eğitimi alınan çalgı değişkenine göre müzik teorisi ve işitme dersine yönelik dersler ile ilgili tutum farklılıkları	47

Tablo 23. Cinsiyet değişkenine göre müzik teorisi ve işitmeye yönelik dersler ile ilgili özyeterlik algısı farklılıkları	48
Tablo 24. Yaş değişkeninin göre müzik teorisi ve işitmeye yönelik dersler ile ilgili özyeterlik algısı farklılıkları	49
Tablo 25. Sınıf düzeyi ve değişkenine göre müzik teorisi ve işitmeye yönelik dersler ile ilgili özyeterlik algısı farklılıkları	50
Tablo 26. Fakülte değişkenine göre müzik teorisi ve işitmeye yönelik dersler ile ilgili özyeterlik algısı farklılıkları	51
Tablo 27. Mezun olunan lise değişkenine göre müzik teorisi ve işitmeye yönelik dersler ile ilgili özyeterlik algısı farklılıkları	53
Tablo 28. Eğitimi alınan çalgı değişkenine göre müzik teorisi ve işitmeye yönelik dersler ile ilgili özyeterlik algısı farklılıkları	53
Tablo 29. Tutum ve özyeterlik algısı ilişkisine yönelik Pearson korelasyon testi sonuçları	54

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1. Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Ders Müfredatı.....	9
Şekil 2 . Atatürk Üniversitesi K. K. Eğitim Fakültesi Ders Müfredatı	10
Şekil 3. Atatürk Üniversitesi Türk Mûsikîsi Devlet Konservatuarı Ders Müfredatı ..	11
Şekil 4. Tutum ölçeği birikinti grafiği	26
Şekil 5. Özyeterlik algısı ölçeği birikinti grafiği.....	27

KISALTMALAR VE SİMGELER DİZİNİ

- BÖ** : Başlangıç özdegeri
- f** : Frekans
- GSF** : Güzel Sanatlar Fakültesi
- GSL** : Güzel sanatlar lisesi
- KGİ** : Kapsam Geçerlik İndeksi
- KGO** : Kapsam Geçerlik Oranı
- KGÖ** : Kapsam Geçerlik Ölçütü
- KMO** : Kaiser-Meyer-Olkin
- N** : Kişi Sayısı
- NG** : Gerekli uzman sayısı
- Ort.** : Ortalama
- p** : Anlamlılık Düzeyi
- r** : Pearson Korelasyon Katsayısı
- sd** : Serbestlik Derecesi
- SO** : Sıra ortalaması
- SPSS** : Statistical Packet for the Social Sciences(Sosyal Bilimler İçin İstatistikî Paket)
- SS** : Standart Sapma
- ST** : Sıra Toplamı
- $\bar{x}$: Aritmetik Ortalama

GİRİŞ

Konakcı'ya (2010) göre müzik, duygu ve düşüncelerimizi sesler aracılığı ile ifade etme sanatıdır. Geçmişten bu günümüze kadar birçok toplumda, insanların kendilerini ifade etme, birbirleri ile etkileşim kurma, yaşanan durumları açıklama, duygularını belirtmede, müzik yoluyla hastalıkları tedavi etme ve müzik aracılığı ile eğitimi etkili kılma vb. birçok şey müzikten yararlanmıştır. Müziğin bir sanat alanı olmasının yanı sıra müzik çeşitli eğitsel etkinlikleri de kapsayan bir eğitim alanıdır. Müzik eğitimi, çok boyutlu bir eğitim alanı olarak eğitim sistemi içerisinde yerini almaktadır (s. 1).

Müzik eğitiminin meslek kazandırmaya yönelik boyutunu Mesleki Müzik Eğitimi oluşturmaktadır. Mesleki Müzik Eğitimi, müziği meslek olarak seçmek isteyen bireylere, profesyonel boyutta müzikle ilgili uygulamalı-teorik bilgi ve becerileri kazandırmayı amaçlamaktadır. Bu bilgi ve beceriler, üniversitelerde müzikle ilgili bölümlerde, belli bir müfredat çerçevesinde alanının uzmanı akademisyenler tarafından verilen dersler vasıtası ile kazandırılmaktadır. Üniversitelerde verilen bu derslerin başında müzik teorisi ve işitmeye yönelik dersler gelmektedir. Müzik teorisi ve işitmeye yönelik dersler, Mesleki Müzik Eğitimi veren kurumlarda müfredatın vazgeçilmez ve en temel unsurudur. Nasıl ki alfabeyi öğrenmeden okuma ve yazmayı gerçekleştiremiyorsak, müzik teorisi ve işitmeye yönelik dersler olmadan da müziği ve müziği oluşturan temel öğeleri anlayıp bunları müziği oluşturmak için kullanmamız da mümkün olmayacaktır.

Müzik teorisi ve işitmeye yönelik dersler bu kadar önem teşkil etmesine rağmen, mesleki müzik eğitimi kurumlarında öğrenim gören öğrencilerin en korktukları ve en zorlandıkları dersler arasında yer almaktadır. Bu araştırmada, Mesleki Müzik Eğitimi alan öğrencilerin müzik teorisi ve işitme derslerine ilişkin tutumlarını ve özyeterlik algılarını belirleyerek, bu derslere yönelik yaklaşımlarını, güvensizlik ve başaramama endişesi duydukları noktaları belirlemek ve bu sayede geliştirilecek önerilerle bu derslere farklı bir yön kazandırmak amaçlanmıştır. Araştırmada ayrıca, cinsiyet, yaş, mezun olunan lise, fakülte, sınıf düzeyi, bireysel çalgı ve tercih edilen müzik türü değişkenlerine bağlı olarak tutum ve özyeterlik algılarının farklılık gösterip göstermediği belirlenmeye çalışılmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

PROBLEM DURUMU

Bu bölümde konuyla ilgili olduğu düşünülen literatüre yer verilmiş ve konu başlıkları genelden özele doğru bir sıra içinde verilerek konuya ışık tutulmaya çalışılmıştır.

1.1. SANAT

Sözen'e (1986) göre; sanat, öznel ve nesnel yaklaşımlara göre farklı yorumlanabilir. Nesnelde sanat, toplumsal etkilerle, öznel yaklaşımda ise bireyselliklerle yaratılır (s. 13).

Sözen (1986), önemli filozofların sanat ile ilgili düşüncelerini şu şekilde özetlemiştir:

Kant'a göre, sanatın kendi dışında, başka hiçbir amacı yoktur. Sanatın tek amacı kendisidir. Güzel sanat ancak deha ile yaratılabilir. Hegel'e göre, sanatta ki güzellik doğadaki güzellikten her zaman üstündür. Sanat yalnızca insan aklının ürünüdür. Kendisine doğanın taklidinden başka amaç bulmalıdır. Marks'a göre sanat, yaratıcı eylem, doğanın ve insanın karşılıklı etkileşiminin bir aşamasıdır. Bu eylem toplumsal bir karakter taşır. Sanat hayatı insanileştiren bir olgudur. Yaratıcı, araştırmacı ve çok yönlü tümel insana ulaşma çabası içinde sanatlar gelişebilir. Croce'a göre ise sanat, güzelliğin yerine anlatımı öne çıkarır. Sanat, anlatımın ve sezginin birliğidir. Teorik ve bireysel bir etkinliktir. Doğa, sanatçının yorumu ve anlatımı ile güzel olabilir (s. 14).

"Sanat, bireyin sosyal ilişkilerini ayarlamasını, işbirliği ve yardımlaşmayı, doğruyu seçme ve ifade edebilmeyi, bir işe başlayıp bitirme sevincini tatmayı, üretken olmayı sağladığı için gereklidir. Sanatla ister ürün vererek, isterse seyrederek, dinleyerek, okuyarak olsun ilgilenmek, sadece duyguları ve duyarlılığı harekete geçirmekle kalmamakta, bilişsel ve duyuşsal yönleriyle bütün zihinsel süreçleri canlı tutmaktadır" (Çelenk, 2010, s. 23).

Kuban'a (1975) göre sanat, insanlığın varoluşundan şu ana kadar her döneminde yer almıştır. İnsanlığın geçirdiği tüm evreler yaşama bakışlarını, yaşama biçimlerini, sanata bakışlarını değiştirmiş, her dönemde ve bütün toplumda, sanat farklı şekil ve görünümle ortaya çıkmış ve varolmuştur. Bugünkü döneme bakıldığında sanatın

düşünsel ve duygusal etkileme gücü daha belirleyicidir (s. 125). Sanatın en önemli alt boyutlarından biri de müziktir.

1.2. MÜZİK

Mûsikî, Latince “Musica” kelimesinden türemiştir. Musica ise Eski Yunanca da “Mousike” veya “Mousa”dan alınmıştır. (Çetinkaya, 1995, s. 13).

Say’a (2002) göre, müzik, insanın işitip düşündüklerini seslerle anlatma fırsatı veren bir araçtır. Müziğin sade olması için, birbirini takip eden seslerin bir bütünlük taşıması gerekir. Müziğin anlamı, bireyin hayat karşısındaki davranışlarıdır. O halde müziksel anlatım, insanın sesler aracılığıyla düşünce ve duygularını, tasarım, izlenim ve dileklerini anlatması ve içini dökmesidir. Müzik bundan dolayı ortak bir dil özelliği kazanmıştır. Değişik kıtalardaki değişik toplumlardaki bireylerin, bu nedenle müzik dilinde buluşabilmiş ve müzikle anlaşabilmiştir (s. 17).

Say’ın (2005) başka bir tanımına göre ise, müzik sesleri estetik bir yapıda bir araya getirme sanatıdır. Seslendirme ve besteleme, müzik sanatını yaşama geçiren iki ana basamaktır. Dinleme ise bu iki ögenin verdiği mesajları algılamadır. Dinleyici olmazsa eğer besteci ve seslendirici olmaz. Çünkü besteci ve seslendirici, dinleyiciye mesaj vermek için müzik yapmışlardır. Bu sebeple müziksiz toplum, müziksiz birey olamaz özdeyişi evrensel bir önem taşır (s. 534).

Uçan’a (1997) göre, müzik insan yaşamında yeri doldurulamayacak önemli bir yere sahiptir. Birey, belki de doğumundan bu yana her anında müzikle içiçedir. Üzgün, sevinçli vb. ruh hallerinde, duygu ve düşünceler müzikle aktarılıp, paylaşma yoluna gidilmektedir. Sade anlatımıyla müzik, düşünce, duygu, tasarım ve izlenimleri, o arada başka gereçlerin de aracılığıyla belli durum, olgu ve olayları, belirli bir amaç ve yöntemle güzellik anlayışına göre harmanlayarak birleştirilmiş seslerle anlatan bir estetik bütünüdür (s. 28).

Say’a (2005) göre, Müzik bir aktarım sanatıdır, temel görevi sesizlik ve seslerdir. Müziğin en temel taşları, ses öbekleri ya da ses örgüleridir ve bunlar düzenlidir, müzik aracılığı ile anlatılanlar, düşünce, duygu, tasarım ve izlenimlerdir. Bunların hepsi estetik bir olguyu sergiler (s. 358).

Uçan’a (1994) göre müzik, hem bir eğitim aracı, hem de bir eğitim alanıdır. Müziğin bir eğitim aracı olmasını “Müzikli Eğitim”, “Müzikle Eğitim”, “Müzik Yoluyla Eğitim” gibi kavram ve uygulamalar sağlarken, “Müzik İçin Eğitim”, “Müzikte

Eğitim” gibi kavram ve uygulamalar ise, müziğin bir eğitim alanı olmasını sağlamaktadır (s. 13).

1.3. EĞİTİM

“Eğitim, bireyin doğumundan ölümüne dek süregelen bir olgudur. Bu yüzden politik, sosyal, kültürel ve bireysel boyutları aynı anda içinde bulundurmaktadır ve yine bu sebepten dolayı tanımının yapılması zor olan bir kavramdır” (Çelenk, 2010, s. 21).

Eğitim en genel anlamıyla “bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir” (Ertürk, 1972’den aktaran, Çelenk, 2010, s. 21).

“İnsanın, içinde yaşadığı toplumun özelliklerini kazanmasına kültürlenme (sosyalleşme) denilmektedir. Bu süreç toplum açısından düşünüldüğünde kültürlenme (sosyalleştirme) olacaktır. Kültürlenme, rastlantılarla, kendiliğinden olabileceği gibi planlı, düzenli bir şekilde de yapılabilir. Kültürlemenin böyle belli bir amaca yönelik, kasıtlı yapılması ise eğitimidir” (Öztürk, 2007’den aktaran, Çelenk, 2010, s. 22)

“Eğitim, formal ve informal olmak üzere ikiye ayrılır. Formal eğitim, planlı, programlı bir amaç doğrultusunda belirli bir mekânda uzman kişilerin rehberliğinde düzenlenen bir etkinliktir. İnfomal eğitim ise bireyin içerisinde bulunduğu ortamda kendi kendine sistemsiz ve denetimsiz bir şekilde kültürlenmesidir. Bu kültürlenme olumlu yönde olabileceği gibi istenmeyen bir yönde olabilir” (KPSS Konu, t.y.).

İnfomal eğitim, plansızdır, belli bir amacı yoktur, belli bir netliğe sahip değildir, aynı anda hem olumlu hem de olumsuz davranışları içerir. Kapsamı ise, aile, kitle iletişim araçları, arkadaş çevresi, sokak vb. ortamlardır. Formal eğitim ise, belli bir plana dayalı olan, temelini bilimsellikten alan, sistemli planlı olarak gerçekleştirilen eğitsel etkinliklerdir. Temelinde eğitim bilimi vardır. Eğitim ortamına bakıldığında ise kasıtlı ve planlı bir şekilde düzenlenen okular, kurslar, halk eğitim merkezleri vb. yerlerdir. Belli amaçlar doğrultusunda önceden belirlenmiş strateji, yöntem ve tekniklerle belli bir zaman diliminde gerçekleştirilmiştir. İstendik davranış değişikliğini gerçekleştirmeye çalışanlar ise bu alanda eğitim görmüş uzman kişilerdir. Formal eğitim süreci yaygın ve örgün eğitim olmak üzere ikiye ayrılır. Örgün eğitim, belli bir yaş grubuna, milli eğitimin amaçları doğrultusunda, okul çatısı altında verilen planlı ve kasıtlı eğitim etkinlikleridir. Örgün eğitimin gerçekleştirildiği kurumlar, okul öncesi eğitim kurumları (anaokulları, ana sınıfları), ilköğretim kurumları, ortaöğretim

kurumları (sağlık meslek lisesi, anadolu lisesi, meslek lisesi vb.) ve yükseköğretim kurumlarıdır (yüksek lisans, lisans, doktora programları). Yaygın Eğitim ise, belli bir yaş grubu olmayan, kademe ve önkoşul şartı aranmayan, milli eğitimin amaçları yerine bireyin amaçlarının ön planda tutulduğu ve halk eğitim merkezlerinde (dikiş nakış, bilgisayar, halk oyunları, okuma yazma), özel kurslarda, dersanelerde, etüt merkezlerinde, çıraklık ve meslek okulları vb. kurumlarda verilen eğitimidir (KPSS Konu, t.y.).

Eğitimin bir alt başlığı olan ve müzik eğitimi ve resim-iş eğitimi gibi sanat kollarını içeren eğitim türü ise sanat eğitimidir.

1.4. SANAT EĞİTİMİ

Sanat eğitimi, bireyin sanatsal etkinliklerle kendini ifade edebilmesi için ihtiyacı olan beceri ve deneyimlerin insana kazandırılması olarak tanımlanabilir.

Uçan (2005) sanat eğitimini, “Bireye, kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli sanatsal davranışlar kazandırma ya da bireyin sanatsal davranışında kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli sanatsal değişiklikler oluşturma sürecidir” şeklinde tanımlamıştır (s. 15).

Uçan’a (1994) göre sanat eğitimi, “Sanatsal etkinlik ve iletişimlerle insanın yaratma güdüsünü tatmin etmeye, beğeni duygusunu karşılayıp geliştirmeye ve içinde varolan gerçekliğe daha duyarlı olmasını sağlamaktır. Bundan dolayı sanat eğitimi, insanın bilişsel yönlerinin yanında duyuşsal yönünün de gelişmesinde çok büyük katkı sağlar.” (s. 35).

Sanat eğitiminin fonetik sanatlar alt dalının en önemli başlıklarından biri de müzik eğitimidir.

1.5. MÜZİK EĞİTİMİ

İnsan formasyonunu geliştirmek amacıyla genel eğitim içinde müzik eğitiminin de önemi bulunduğu, tarihte ilkin M.Ö. 8’inci yüzyılda Çin uygarlığında öne sürülmüş ve uygulamasına geçilmiştir. Antik Yunan uygarlığında ise “müzik eğitimi”, Platon’un Politeia adlı eserinde savunulmuştur. Ortaçağ Avrupa’sında bu alan, kilise şarkılarının öğretimiyle sınırlı kalmış, Rönesans döneminden başlayarak müzik, okul eğitiminde yer almıştır. Oysa modern anlamıyla müzik eğitimi, özellikle 18’inci yüzyılın ikinci yarısında Jean-Jacques Rousseau, Johann Gottfried Herder ve Goethe gibi düşünür ve sanatçıların çabalarıyla uygulama alanına geçilmiştir. 19’uncu yüzyılda amatör müzik eğitimine önem verilmiş, bu eğilimi koro dernekleri geliştirmiştir. 20’inci yüzyılın ilk çeyreğinde serpil

“Gençlik Müzik Hareketi”, amatör müzikçilere tanınan olanakları pekiştirmiştir (Say, 2005, s. 536- 537).

Say’a (2005) göre müzik eğitimi, bireyin çocukluk döneminde başlayarak belli müzikal davranış ve beceri geliştirme sürecidir. Genel anlamıyla öğretim alanları, müzikal işitme, yazma, okuma, şarkı söyleme, çalgı çalma, müzikal duyarlılığı fazlaştırma ve kişilik kazandırma, müzik yoluyla iletişimde bulunma ve müzikten faydalanmadır (s. 536).

Eğitim amacıyla yapılan müzik öğretimine eğitsel müzik eğitimi denir. Bu kapsam tüm okulları içermektedir. Çağdaş bir anlayış Türk okul müziği eserlerinin yaratılması ve eğitimsel müzik öğretimine temel alınması ile eski müziklerimizin seçkin örneklerine de önemleri oranında yer verilmesi gereklidir. Temel olarak kaynağını halk ezgilerinden alan evrensel verilerden de yararlanarak yaratılan Türk okul müziklerinin evrensele ulaşması kaçınılmazdır (Gedikli, 2007, s. 6).

Uçan’a (2005) göre müzik eğitimi, insanın kendi yaşamı içerisinde belirli müziksel davranışları kazanma ve insanın müziksel davranışıyla kendi yaşantısı yoluyla belirli değişiklikler üretme veya oluşturma, bireyin müziksel davranışını kendi yaşantısı yoluyla geliştirme birleştirme veya değiştirme sürecidir. Uçan sanat eğitimi içerisinde kendisine yer bulan müzik eğitimini daha çok sessel-işitsel veya nitelikli sanat eğitimi olarak güzel sanatlar eğitiminin önemli bir parçası haline getirmiştir. Müzik eğitimi temelde genel, amatör ve mesleki (profesyonel) olmak üzere bu üç başlığa yönelik düzenlenip gerçekleştirilmiştir (s. 14-30).

Say’a (2005) göre, okullardaki temel müzik eğitiminde amatör müzik eğitimi, gönüllü müzikçiler için, mesleki yani profesyonel müzik eğitimi ise, müziği bir meslek olarak sürdürecekt kişiler için müzik okullarında uygulanır. Amatör müzik eğitimi, müziğe karşı ilgisi olan bireylere, etkin bir müziksel katılım ve doyum sağlayan müzikal davranışlar kazandırmayı amaçlar. Profesyonel müzik eğitimi ise; müziğe yetenekli ve müziği meslek olarak seçen bireylere yönelik olup, mesleğin gerektirdiği müzikal davranışları ve birikimi kazandırmayı amaçlar. Kapsadığı eğitim alanları, bestecilik, yorumculuk müzik bilimcilik, müzik öğretmenliği, müzik teknolojüsü vb. dir. Davranış geliştirme açısından kapsadığı konu başlıkları ise, müziksel işitme okuma, yazma, şarkı söyleme, çalgı çalma, müziksel bilgilenme ve yaratma, müziksel duyarlılığı

artırma ve kişilik kazanma, iletişim ve etkileşimde bulunma, müzikten yararlanma vb. dir (s. 361).

“Genel, mesleki ve özengen müzik eğitimi türleri arasında belli ilişkiler vardır, kendi aralarında aşamalık ve sıralılık içerirler. Müzik eğitimi genel müzik eğitiminden mesleki müzik eğitimine doğru derinlik kazanır ve gelişir” (Özdemir, 2007, s. 12).

Sağır’e göre müzik eğitimi; bütün olmakla birlikte çeşitli kollara ve dallara ayrılmaktadır. Çünkü müzik eğitimi, temel davranış ve içerik, araç ve gereç, izlenen yöntem ve teknik, oluşturulan ortam ve seviye ve süre bakımından kendi içinde farklılık gösterir ve her bir farklılığa bağlı olarak değişik biçimlerde yorumlanır (Sağır, 2002, s. 148).

Uçan (1997) müzik eğitiminin genel kapsamını davranışsal ve içeriksel olmak üzere iki açıdan ele almıştır:

Davranışsal açıdan ele alındığında, müzik eğitimi, temelde şunları kapsar:

- Müziksel işitme-okuma-yazma eğitimi
- Şarkı söyleme eğitimi
- Çalgı çalma eğitimi
- Müziksel dinleme eğitimi
- Müziksel yaratma eğitimi
- Müziksel bilgilenme eğitimi
- Müziksel beğeni geliştirme eğitimi
- Müziksel kişilik kazanma eğitimi
- Müziksel duyarlılığı artırma eğitimi
- Müziksel iletişim ve etkileşimde bulunma eğitimi
- Müzikten yararlanma eğitimi’dir.

İçeriksel açıdan ele alındığında ise, müzik eğitimi temelde şunları kapsar:

- Müziksel işitme (kulak) eğitimi
- Ses eğitimi
- Çalgı eğitimi
- Müziksel devinim ve ritim (tartım) eğitimi
- Müzik bilgisi eğitimi
- Beğeni eğitimi

- Müziksel kişilik eğitimi
- Müziksel duyarlılık eğitimi
- Müziksel iletişim ve etkileşim eğitimi
- Müziksel kullanım ve yararlanım eğitimi'dir (s. 14-15).

Görüldüğü gibi hem davranışsal açıdan, hem de içeriksel açıdan bal-kıldığında müzik eğitiminin en önemli başlıklarından birini müziksel işitme, okuma ve yazma oluşturmaktadır.

1.6. MÜZİKSEL İŞİTME, OKUMA VE YAZMA

Uçan'a (1997) göre, müzik yeteneği belirli alt yeteneklerden veya yetenek kümelerinden oluşur. En önemlilerinden biri müziksel işitme yeteneğidir. Müziksel işitme yeteneği, müziğin en temelini ve belkemiğini oluşturur. Geniş anlamıyla müziksel işitme, işitme organıyla algılanabilir müziksel ahenk, öge, gereç, özellik ve ilişkileri algılama, tanıma, bilme, anımsama (hatırlama), ayırt etme ve yorumlama yeteneğidir (s. 19).

Bir müzik yazısını seslere çevirmeye “müziksel okuma” denir. Müziksel okuma müzik yazısını, müziğin harfleri olarak nitelendirilebilecek notaların ad, yükseklik, süre (ritim), hız (tempo), gürlük ve ayırtlarıyla seslendirir. Müziksel okuma, okumanın özelliğine göre farklı türlere ayrılabilir. Örneğin; gözle (içten) okuma, sesli okuma, deşifre okuma (ön okuma), yorumsal okuma; bona (ritimsel) okuma, dizi okuma, akor dizisi (kadans) okuma, ezgi okuma, tek sesli okuma, bireysel okuma, toplu okuma, eşlikli okuma, eşliksiz okuma; çok sesli okuma, makamsal okuma; vokalle (sesle) okuma, çalgıyla okuma; sol anahtarında okuma, fa anahtarında okuma vb. Müziksel okumanın basitinden bir ritmi, aralığı, ezgiyi okumadan; en karmaşığı durumundaki (partisyon) okumaya değin ulaşabilen ve her davranışın, kendinden sonra gelenin bir ön koşulu olan oldukça geniş bir açılımı vardır. Müziksel okumaya uluslararası müzik terminolojisinde “solfej” denilmektedir ve müzik eğitiminde son derece önemli bir işlevi bulunmaktadır (Aydoğan, 1998, s. 38).

Müziksel yazma ise, “sesleri müzik yazısının öğeleri ile ifade etmeye denir. Müziksel yazmanın birbirinden farklı iki boyutu vardır. Bunlar işitilen sesleri yazma ve müziksel düşünceleri, tasarıları yazma olarak ikiye ayrılır (Aydoğan ve Özgür, 2012, s. 5).

Araştırmaya konu olan müzik teorisi ve işitmeye yönelik dersler Türkiye’de mesleki müzik eğitimi veren kurumların müfredatın en önemli dersleri arasındadır. Aşağıda araştırmanın çalışma grubunu oluşturan mesleki müzik eğitimi kurumlarının ders müfredatları verilmiştir.

1. Yarıyıl				
D. KOD.	DERSİN ADI	K.ETKİ	AKTS	
M 117	Akustik (81561)	Var	3.0	
M 105	Bireysel Çalgı Eğitimi I (81552)	Var	4.0	
M 107	Bireysel Ses Eğitimi I (81554)	Var	3.0	
M 113	Etnomüzikolojiye Giriş I (81558)	Var	2.0	
M 109	Müzik Bilimine Giriş I (4910)	Var	3.0	
M 111	Müzik Tarihi I (81557)	Var	3.0	
M 101	Müzik Teorisi ve İşleme Eğitimi I (81549)	Var	5.0	
M 115	Osmanlıca Müzik Metin Çevirisi I (84184)	Var	4.0	
M 103	Temel Piano Eğitimi I (81551)	Var	2.0	
TD 101	Türk Dili I (81512)	Var	1.0	

2. Yarıyıl				
D. KOD.	DERSİN ADI	K.ETKİ	AKTS	
M 106	Bireysel Çalgı Eğitimi II (81567)	Var	4.0	
M 108	Bireysel Ses Eğitimi II (1137)	Var	3.0	
M 114	Etno-Müzikolojiye Giriş II (81611)	Var	2.0	
M 110	Müzik Bilimine Giriş II (7449)	Var	3.0	
M 112	Müzik Tarihi II (81610)	Var	3.0	
M 102	Müzik Teorisi ve İşleme Eğitimi II (81565)	Var	5.0	
M 116	Osmanlıca Müzik Metin Çevirisi II (81612)	Var	3.0	
M 104	Temel Piano Eğitimi II (81566)	Var	2.0	
TD 102	Türk Dili II (81512)	Var	1.0	
M 120	Türk Halk Müziği Nazariyatı I (81614)	Var	2.0	
M 118	Türk Sanat Müziği Nazariyatı I (81613)	Var	2.0	

3. Yarıyıl				
D. KOD.	DERSİN ADI	K.ETKİ	AKTS	
M 211	Armoni I (81622)	Var	3.0	
M 205	Bireysel Çalgı Eğitimi III (81617)	Var	4.0	
M 207	Bireysel Ses Eğitimi II (1227)	Var	3.0	
M 215	Çalgı Bilimi ve Bakımı Onanması (81624)	Var	3.0	
YD 201	İngilizce I (81627)	Var	1.0	
M 209	Koro I (81621)	Var	2.0	
M 213	Müzik Eğitiminde Bilgisayar Teknolojisi I (81623)	Var	3.0	
M 201	Müzik Teorisi ve İşleme Eğitimi II (81615)	Var	5.0	
M 203	Temel Piano Eğitimi III (81616)	Var	2.0	
M 219	Türk Halk Müziği Nazariyatı II (81628)	Var	2.0	
M 217	Türk Sanat Müziği Nazariyatı II (81625)	Var	2.0	

4. Yarıyıl				
D. KOD.	DERSİN ADI	K.ETKİ	AKTS	
M 212	Armoni II (874)	Var	3.0	
M 206	Bireysel Çalgı Eğitimi IV (81638)	Var	4.0	
M 208	Bireysel Ses Eğitimi IV (81639)	Var	2.0	
YD 202	İngilizce II (81652)	Var	1.0	
M 210	Koro II (81641)	Var	2.0	
M 214	Müzik Eğitiminde Bilgisayar Teknolojisi II (81646)	Var	3.0	
M 202	Müzik Teorisi ve İşleme Eğitimi IV (81628)	Var	5.0	
M 204	Temel Piano Eğitimi IV (81636)	Var	2.0	
M 220	Türk Halk Müziği Nazariyatı III (81648)	Var	2.0	
M 224	Türk Halk Müziği Repertuarı I (81651)	Var	2.0	
M 218	Türk Sanat Müziği Nazariyatı III (81647)	Var	2.0	
M 222	Türk Sanat Müziği Repertuarı I (81649)	Var	2.0	

5. Yarıyıl				
D. KOD.	DERSİN ADI	K.ETKİ	AKTS	
M 311	Armoni III (81659)	Var	2.0	
AİT 301	Atatürk İnkılabı ve İnkılap Tarihi I (81523)	Var	1.0	
M 305	Bireysel Çalgı Eğitimi V (81655)	Var	4.0	
M 315	Eğlik (Korpekkör) I (81661)	Var	2.0	
M 309	Koro II (81658)	Var	2.0	
M 307	Müzik Sosyolojisi I (81657)	Var	2.0	
M 301	Müzik Teorisi ve İşleme Eğitimi V (81653)	Var	5.0	
M 303	Piano Eğitimi I (81654)	Var	2.0	
M 313	Türk Çalgıları Topluğu I (81660)	Var	2.0	
M 319	Türk Halk Müziği Nazariyatı IV (81664)	Var	2.0	
M 323	Türk Halk Müziği Repertuarı II (81666)	Var	2.0	
M 317	Türk Sanat Müziği Nazariyatı IV (81662)	Var	2.0	
M 321	Türk Sanat Müziği Repertuarı II (81665)	Var	2.0	

6. Yarıyıl				
D. KOD.	DERSİN ADI	K.ETKİ	AKTS	
M 312	Armoni IV (81672)	Var	2.0	
AİT 302	Atatürk İnkılabı ve İnkılap Tarihi II (81560)	Var	1.0	
M 306	Bireysel Çalgı Eğitimi VI (81659)	Var	4.0	
M 316	Eğlik (Korpekkör) II (81674)	Var	2.0	
M 310	Koro IV (81671)	Var	2.0	
M 308	Müzik Sosyolojisi II (81670)	Var	2.0	
M 302	Müzik Teorisi ve İşleme Eğitimi VI (81667)	Var	5.0	
M 304	Piano Eğitimi II (81668)	Var	2.0	
M 314	Türk Çalgıları Topluğu II (81673)	Var	2.0	
M 320	Türk Halk Müziği Nazariyatı V (81678)	Var	2.0	
M 324	Türk Halk Müziği Repertuarı III (81676)	Var	2.0	
M 318	Türk Sanat Müziği Nazariyatı V (81675)	Var	2.0	
M 322	Türk Sanat Müziği Repertuarı II (81677)	Var	2.0	

Şekil 1. Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Ders Müfredatı

1. Yarıyıl				
D. KOD.	DERSİN ADI	K.ETKİ	AKTS	
2	1-1101GK	Anlatık İnkılatı ve İnkılap Tarihi I (73852)	Var	3.0
2	1-1201AE	Batı Müziği Teori ve Uygulaması I (74084)	Var	5.0
2	1-1107GK	Bilişim Teolojileri (73949)	Var	5.0
2	1-1204AE	Bireysel Çalgı Eğitimi I (74077)	Var	1.0
2	1-1004MB	Eğitim Psikolojisi (73110)	Var	3.0
2	1-1001MB	Eğitime Giriş (73948)	Var	3.0
2	1-1202AE	Piyano Eğitimi I (74085)	Var	1.0
2	1-1203AE	Sea Eğitimi I (74086)	Var	1.0
2	1-1105GK	Türk Dil I (73854)	Var	5.0
2	1-1103GK	Yabancı Dil I (73994)	Var	3.0

2. Yarıyıl				
D. KOD.	DERSİN ADI	K.ETKİ	AKTS	
2	1-1102GK	Anlatık İnkılatı ve İnkılap Tarihi II (61962)	Var	3.0
2	1-1205AE	Batı Müziği Teori ve Uygulaması II (73574)	Var	5.0
2	1-1209AE	Bireysel Çalgı Eğitimi II (10420)	Var	1.0
2	1-1002MB	Eğitim Felsefesi (2374)	Var	3.0
2	1-1003MB	Eğitim Sosyolojisi (74020)	Var	3.0
2	1-1208AE	Müzik Kültürü (73577)	Var	2.0
2	1-1206AE	Piyano Eğitimi II (75575)	Var	1.0
2	1-1207AE	Sea Eğitimi II (75576)	Var	1.0
2	1-1106GK	Türk Dil II (74462)	Var	5.0
2	1-1104GK	Yabancı Dil II (75459)	Var	3.0
2	1-1108GK S-1	İnsan İnkılatı ve İnkılap (3056)	Var	3.0

3. Yarıyıl				
D. KOD.	DERSİN ADI	K.ETKİ	AKTS	
2	2-1215AE	Armoni ve Eşlikleme I (75587)	Var	3.0
2	2-1213AE	Başlangıç Eğitimi I (75589)	Var	1.0
2	2-1216AE	Batı Müziği Tarihi (75581)	Var	2.0
2	2-1217AE	Bireysel Çalgı Eğitimi III (75582)	Var	1.0
2	2-1214AE	Çoksesli Koro I (75589)	Var	3.0
2	2-1211AE	Müzik Öğretimi ve Öğretim Yaklaşımları (75578)	Var	3.0
2	2-1006MB	Öğretim İla ve Yöntemleri (75588)	Var	3.0
2	2-1008MB	Türk Eğitim Tarihi (61575)	Var	3.0
2	2-1212AE	Türk Halk Müziği Teori ve Uygulaması I (75579)	Var	3.0
2	2-1007MB S-1	Okul Dışı Öğretimi Ortamları (75967)	Var	4.0
2	2-1210AE S-1	Popüler Müzik ve Uygulaması (76039)	Var	4.0

4. Yarıyıl				
D. KOD.	DERSİN ADI	K.ETKİ	AKTS	
2	2-1220AE	Armoni ve Eşlikleme II (75586)	Var	2.0
2	2-1221AE	Başlangıç Eğitimi II (75585)	Var	1.0
2	2-1225AE	Bireysel Çalgı Eğitimi IV (75580)	Var	1.0
2	2-1222AE	Çoksesli Koro II (75570)	Var	2.0
2	2-1005MB	Eğitimde Araştırma Yöntemleri (75966)	Var	3.0
2	2-1219AE	Müzik Öğretimi Programları (75583)	Var	3.0
2	2-1009MB	Öğretim Teolojileri (75969)	Var	3.0
2	2-1220AE	Türk Halk Müziği Teori ve Uygulaması II (75584)	Var	2.0
2	2-1224AE	Türk Müziği Tarihi (75588)	Var	2.0
2	2-1218AE S-2	Batı Müziği Tür ve Biçim (76040)	Var	4.0
2	2-1010MB S-2	Eğitimde Program Dışı Etkinlikler (75970)	Var	4.0
2	2-1109GK S-2	İnsan Hakları ve Demokrasi Eğitimi (75548)	Var	3.0

5. Yarıyıl				
D. KOD.	DERSİN ADI	K.ETKİ	AKTS	
2	3-1231AE	Bireysel Çalgı Eğitimi V (75994)	Var	1.0
2	3-1012MB	Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme (73113)	Var	3.0
2	3-1228AE	Gitâr Eğitimi ve Eşlikleme I (75997)	Var	1.0
2	3-1230AE	Orkestra Oda Müziği I (75995)	Var	4.0
2	3-1011MB	Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi (64806)	Var	3.0
2	3-1229AE	Türk Halk Müziği Korusu I (75996)	Var	4.0
2	3-1227AE	Türk Sanat Müziği Teorisi ve Uygulaması I (75998)	Var	3.0
2	3-1228AE S-3	Drama ve Müzikli Oyunlar (76041)	Var	4.0
2	3-1111GK S-3	Kariyer Planlama ve Geliştirme (73905)	Var	3.0
2	3-1013MB S-3	Karşılaştırmalı Eğitim (75961)	Var	4.0

6. Yarıyıl				
D. KOD.	DERSİN ADI	K.ETKİ	AKTS	
2	3-1236AE	Bireysel Çalgı Eğitimi VI (1295)	Var	2.0
2	3-1014MB	Eğitimde Etik ve Etik (76067)	Var	3.0
2	3-1234AE	Gitâr Eğitimi ve Eşlikleme II (75990)	Var	1.0
2	3-1237AE	Okul Müziği Dağın (75990)	Var	3.0
2	3-1236AE	Orkestra Oda Müziği II (76034)	Var	3.0
2	3-1015MB	Senf Yönetimi (61589)	Var	3.0
2	3-1235AE	Türk Halk Müziği Korusu II (75991)	Var	1.0
2	3-1233AE	Türk Sanat Müziği Teorisi ve Uygulaması II (75992)	Var	3.0
2	3-1112GK S-4	Bağımsızlık ve Bağımsızlık Mücadelesi (76042)	Var	3.0
2	3-1232AE S-4	Eğitim Müziği Beşleme (76043)	Var	4.0
2	3-1016MB S-4	Eğitimde Program Geliştirme (75974)	Var	4.0

Şekil 2. Atatürk Üniversitesi K. K. Eğitim Fakültesi Ders Müfredatı

1. Yarıyıl				
D. KOD.	DERSİN ADI	K.ETKİ	AKTS	
2	THM 161	Çalgı I (81278)	Var	5.0
2	THM 159	Dikasyon ve Fonatik (82879)	Var	3.0
2	THM 155	Organoloji (84116)	Var	3.0
2	THM 165	Ses Eğitimi I (84455)	Var	2.0
2	THM 157	Temel Bağ Teknolojileri (84852)	Var	3.0
2	THM 153	Temel Müzik Solfej ve Nazariyatı I (84887)	Var	5.0
2	TD 151	Türk Dil I (81512)	Var	1.0
2	THM 151	Türk Halk Müziği Solfej ve Nazariyatı I (84824)	Var	6.0
2	THM 163	Türk Kültür Tanıtım Giriş (81289)	Var	2.0

2. Yarıyıl				
D. KOD.	DERSİN ADI	K.ETKİ	AKTS	
2	THM 160	Akustik (82355)	Var	2.0
2	THM 162	Çalgı II (82771)	Var	4.0
2	THM 154	Ritim (84379)	Var	2.0
2	THM 166	Ses Eğitimi II (84456)	Var	2.0
2	THM 154	Temel Müzik Solfej ve Nazariyatı II (84699)	Var	5.0
2	TD 152	Türk Dil II (81519)	Var	1.0
2	THM 156	Türk Halk Müziği Repertuarı I (84817)	Var	5.0
2	THM 152	Türk Halk Müziği Solfej ve Nazariyatı II (84825)	Var	6.0
2	THM 158	Türk Sanat Müziği Nazariyatı I (84848)	Var	3.0

3. Yarıyıl				
D. KOD.	DERSİN ADI	K.ETKİ	AKTS	
2	THM 263	Çalgı III (82772)	Var	4.0
2	THM 261	Halk Bilimi (83363)	Var	3.0
2	İNG 151	İngilizce I (81627)	Var	1.0
2	THM 259	Müzik Tarihi (7987)	Var	3.0
2	THM 265	Osmanlı Türkçesi I (84162)	Var	2.0
2	THM 253	Temel Müzik Solfej ve Nazariyatı II (84691)	Var	4.0
2	THM 255	Türk Halk Müziği Repertuarı II (84818)	Var	4.0
2	THM 251	Türk Halk Müziği Solfej ve Nazariyatı III (84826)	Var	5.0
2	THM 257	Türk Sanat Müziği Nazariyatı II (84849)	Var	4.0

4. Yarıyıl				
D. KOD.	DERSİN ADI	K.ETKİ	AKTS	
2	THM 264	Çalgı IV (82773)	Var	4.0
2	İNG 152	İngilizce II (81652)	Var	1.0
2	THM 262	Müzik Edebiyatı (84035)	Var	3.0
2	THM 266	Osmanlı Türkçesi II (84165)	Var	2.0
2	THM 254	Temel Müzik Solfej ve Nazariyatı IV (84692)	Var	4.0
2	THM 256	Türk Halk Müziği Repertuarı III (84819)	Var	4.0
2	THM 252	Türk Halk Müziği Solfej ve Nazariyatı IV (84827)	Var	5.0
2	THM 260	Türk Müziği Tarihi (84847)	Var	3.0
2	THM 258	Türk Sanat Müziği Nazariyatı III (84850)	Var	4.0

5. Yarıyıl				
D. KOD.	DERSİN ADI	K.ETKİ	AKTS	
2	THM 357	Amoni I (81822)	Var	3.0
2	İNK 151	Atatürk İnkılabı ve İnkılap Tarihi I (81523)	Var	1.0
2	THM 365	Çalgı V (82774)	Var	4.0
2	THM 361	Müzik Estetiği (84037)	Var	3.0
2	THM 363	Müzik Formları I (84038)	Var	3.0
2	THM 359	Toplu İnceleme I (84754)	Var	3.0
2	THM 353	Türk Halk Müziği Repertuarı IV (84820)	Var	4.0
2	THM 351	Türk Halk Müziği Solfej ve Nazariyatı V (84829)	Var	4.0
2	THM 355	Türk Sanat Müziği Nazariyatı IV (84851)	Var	3.0
2	THM 367	Türk Sanat Müziği Repertuarı (84852)	Var	2.0

6. Yarıyıl				
D. KOD.	DERSİN ADI	K.ETKİ	AKTS	
2	THM 356	Amoni II (874)	Var	3.0
2	İNK 152	Atatürk İnkılabı ve İnkılap Tarihi II (81565)	Var	1.0
2	THM 366	Çalgı VI (82775)	Var	4.0
2	THM 362	Müzik Bağ Teknolojileri (84032)	Var	2.0
2	THM 364	Müzik Formları II (84040)	Var	3.0
2	THM 358	Müzik Sosyolojisi (84041)	Var	3.0
2	THM 360	Toplu İnceleme II (84755)	Var	3.0
2	THM 354	Türk Halk Müziği Repertuarı V (84821)	Var	5.0
2	THM 352	Türk Halk Müziği Solfej ve Nazariyatı VI (84829)	Var	6.0

7. Yarıyıl				
D. KOD.	DERSİN ADI	K.ETKİ	AKTS	
2	THM 459	Bilme Çalışması I (82613)	Var	4.0
2	THM 461	Çalgı VII (82776)	Var	6.0
2	THM 457	Müzik Bilimde Araştırma Yöntemleri I (84034)	Var	4.0
2	THM 455	Toplu İnceleme III (84756)	Var	4.0
2	THM 453	Türk Halk Müziği Repertuarı VI (84822)	Var	6.0
2	THM 451	Türk Halk Müziği Solfej ve Nazariyatı VII (84830)	Var	6.0

8. Yarıyıl				
D. KOD.	DERSİN ADI	K.ETKİ	AKTS	
2	THM 460	Bilme Çalışması II (82615)	Var	6.0
2	THM 462	Çalgı VIII (82777)	Var	4.0
2	THM 458	Müzik Bilimde Araştırma Yöntemleri II (84035)	Var	4.0
2	THM 456	Toplu İnceleme IV (84757)	Var	4.0
2	THM 454	Türk Halk Müziği Repertuarı VII (84823)	Var	6.0
2	THM 452	Türk Halk Müziği Solfej ve Nazariyatı VIII (84831)	Var	6.0

Şekil 3. Atatürk Üniversitesi Türk Müsiki Devlet Konservatuvarı Ders Müfredatı

Atatürk Üniversitesi'nde mesleki müzik eğitimi veren kurumların ders müfredatına bakıldığında, Güzel Sanatlar Fakültesi ve Eğitim Fakültesi müzik bölümlerinde 6 dönem ve Türk Mûsikîsi Devlet Konservatuvarı'nda 8 dönem müzik teorisi ve işitmeye yönelik derslerin var olduğu ve bu derslerin ne kadar önemli bir yere sahip olduğu görülmektedir. Araştırmada ele alınan kurumlara sırasıyla bakıldığında, müzik teorisi ve işitmeye yönelik derslerin GSF' de Müzik Teorisi ve İşitme; Eğitim Fakültesinde Batı Müziği Teori ve Uygulaması, Türk Halk Müziği Teori ve Uygulaması ve Türk Sanat Müziği Teori ve Uygulaması; Konservatuvarda ise Temel Müzik Solfej ve Nazariyat ve Türk Halk Müziği Solfej ve Nazariyatı adları altında farklılık gösterdiği görülmektedir.

1.7. TUTUM

Tutum, bireyin kendine ya da çevresindeki herhangi bir nesne, toplumsal konu, ya da olaya karşı deneyim, bilgi, duygu ve güdülerine (motivasyon) dayanarak zihinsel, duygusal ve davranışsal bir tepki ön eğilimidir. Tutum insanın bir objeyle veya durumla ilişki kurma esnasında eyleme dökmeden önce hazırlanma veya hazır bulunma halidir (İnceoğlu, 2011, s. 22-25).

Tutumlar, bizim objelere, fikirlere ve gruplara karşı kabul ya da ret meyillerimizi, onlara karşı lehinde ve aleyhinde hislerimizi gösterir (Gay, Mills ve Airasian, 2012, s. 53).

Tutumlar, genellikle hedef objeye karşı yönelen ve yön ise tercih edilebilir veya edilemez tarzda olan, genellikle orta derecede yoğunluğa sahip hislerdir (Tekindal, 2015, s. 6).

Tutum üç öğeden oluşmaktadır. Bunlar; bilişsel, duyuşsal ve davranışsal öğelerdir. Tutumun bu üç öğesi arasında genellikle iç tutarlılık olduğu varsayılmaktadır. Bu varsayıma göre bireyin bir konu ile ilgili bildikleri o konuya olumlu bakmasını gerektiriyorsa, birey o konuya ilişkin olumludur. Bunu sözleri ya da davranışları ile gösterir (İnceoğlu, 2011, s. 29). Tutumun bilişsel öğeleri, tutum objeleri (uyarıcıları) ile ilgili gerçeklere dayanan bilgi ve inançlardan oluşmaktadır. (Baysal, 1981'den aktaran Cengiz, 2018, s. 10). Çevre ile ilgili bilgi, duyum ve deneyimlerin sınıflandırılmasının yanısıra, bu sınıflandırmaların olumlu, olumsuz olaylarla, arzulanan ya da arzulananmayan amaçlarla ilişkilendirilmesi söz konusudur. Böyle bir ilişkinin varlığı tutumun duygusal öğesini temsil eder. Davranışsal öğe, bireyin belli bir uyarıcı grubundaki tutum

konusuna karşı davranış eğilimini yansıtır. Bu davranış eğilimleri sözler ya da diğer hareketlerden gözlemlenebilir. Bunlar bireyin alışkanlıkları, normları ve söz konusu tutum nesnesi ile doğrudan ilişkili olmayan tutumların da etkisi altındadır (İnceoğlu 2011'den aktaran Cengiz, 2018, s. 11).

Tutumun çeşitli özellikleri vardır. Bunları sıralamak gerekirse;

- Düşünce, duygu ve davranışların düzenliliği söz konusudur.
- Tutumun meydana getirdiği sadece davranış eğilimi ya da sadece bir duygu değildir düşünce, duygu ve davranış eğilimi bütünleşmesidir.
- Tutum, doğrudan gözlenebilen bir özellik değildir.
- Tutum, bireyin gözlenebilen davranışlarından çıkarsama yapılarak ve o bireye atfedilen bir eğilimdir (Tutum, t.y.).

1.8. ÖZYETERLİK

Yeterlik teorisi; bireyin kendi davranışı, düşüncesi ve motivasyonu üzerinde etkili olabilmesi ile ilgili inancını vurgulayan bir sosyal psikoloji davranış teorisi (Schriver ve Czerniak, 1999'dan aktaran Karaköse, 2011, s. 14). Başka bir ifade ile yeterlik teorisi; insanların, yaşamlarında kendilerini nasıl motive ettikleri, nasıl düşündükleri, nasıl davrandıkları ve nasıl hissettiklerinin bilincinde olmalarını içeren bir teori olarak yorumlanmaktadır (Ritter, Boone & Rubba, 2001'den aktaran Karaköse, 2011, s. 14).

Yeterlik, Bandura tarafından özyeterlik ve sonuç beklentisi olarak iki bileşen hâlinde açıklanmaktadır. Sonuç beklentisi; "bireyin belirli sonuçlara yol açacak davranışlarını değerlendirmesi" olarak tanımlanabilir. Özyeterlik ise; "bireyin sonuç üretmesini gerektiren davranış başarı ile uygulayabilmesine olan inancıdır (Bandura, 1995'den aktaran Doğan, 2009, s.75). Kısaca özyeterlik, bir işi yapabilmek için yeteneklerinin farkında olmak ve buna inanmak olarak tanımlanabilir (Zusho ve Pintrich, 2003'den aktaran Karaköse, 2011, s.14). Özyeterlik, "kişinin kendisinden beklenen düzeyleri yönetmesini sağlayacak yeteneklere olan inancı" şeklinde tanımlanmaktadır (Bandura, 1995'den aktaran Doğan, 2009, s. 80).

Bireylerin kendini yargılama kapasitesi sosyal öğrenme kuramının en önemli ilkesidir. Bireyler kendi düşüncelerini uyguladıktan sonra sonuçları değerlendirir ve kendisini yargılayabilir. İnsanın kendinin farkında olması ve öğrenme kapasitesi ile yapacağı iş arasında değerlendirme yapması, öğrenme sürecinde önemli bir durumdur. Bu olgu özyeterlik kavramıyla açıklanmıştır (Yeşilyaprak, 2002, s. 202'den aktaran

Karaköse, 2011, s. 15).

Bandura (1989), özyeterlik algısı ile ilgili süreçleri ise bilişsel süreçler, motivasyona dair süreçler, duyuşsal süreçler ve seçim süreçleri olarak dört başlık altında toplamıştır. Bilişsel süreçlerde özyeterliğe dair inançlar kendi kendini baltalayıcı ya da kendi kendine yardımcı olabilecek düşünce kalıplarını etkiler. Bu bilişsel etkiler çok çeşitli biçimler alabilir. İnsan davranışlarının çoğu düşünmeden önce bilinen hedefler tarafından yönetilmekte, kişisel hedef belirleme de yetilerin öz tarafından nasıl değerlendirildiğinden etkilenmektedir. Kişinin özyeterlik algısı ne denli kuvvetliyse, kendileri için belirledikleri hedefler o kadar yüksek, bu hedeflere olan bağlılıkları da o denli fazla olmaktadır. Motivasyona dair süreçlerde bireylerin özyeterlik algıları motivasyon düzeylerini de belirlemektedir, bu durum bir göreve ne kadar çaba harcayacaklarında ya da zorluklar karşısında ne kadar uzun süre dayanabileceklerinde kendini göstermektedir. Kapasitelerine olan inançları ne kadar güçlüyse, gösterdikleri çaba da o kadar fazla ve dayanıklı olmaktadır. Duyuşsal süreçlerde bireylerin yeteneklerine dair inançları, motivasyon derecelerini olduğu kadar tehdit edici ya da zorlayıcı durumlarda ne kadar stres ya da sıkıntı yaşadıklarını da etkilemektedir. Bu tür duygusal tepkiler eylemi, düşüncenin doğasını ve biçimini etkilemek suretiyle hem doğrudan hem de dolaylı olarak etkileyebilmektedir. Seçim süreçlerinde ise kişisel yeterlik yargıları etkili olmaktadır. İnsanlar başa çıkma yeteneklerini aştığını düşündükleri eylem ve durumlardan kaçınırlar, ancak üstesinden gelebileceklerine inandıkları zorlu eylemleri üstlenmeye ve toplumsal ortamları seçmeye hazırdırlar. Seçme davranışını etkileyen herhangi bir etmen, kişisel gelişimin yönünü de etkilemektedir (aktaran Karaköse, 2011, s. 20-22).

Özyeterlik algısı; akademik başarı, sosyal beceriler, spor etkinlikleri, kariyer seçimi, girişkenlik, korkulan olaylarla baş etme gibi birçok faktör üzerinde etkili olmaktadır.

Bandura'ya (1997) göre, tecrübe ve tekrar, özyeterlik algısının yüksek ya da düşük olmasını etkileyen en önemli etkenlerdendir. Yapılan işle ilgili geçmiş yaşantılar özyeterliği etkiler. Benzer bir etkinlikte ya da alanda başarılı olmuş ve o işle ilgili çevreden olumlu dönütler almış kişinin özyeterlik algısı kuvvetle muhtemel yüksek olacaktır (aktaran Karaköse, 2011, s. 23).

1.9. ÖLÇEK

Belli bir amaç doğrultusunda farketmeksizin bir konuda tutum, algı veya eğilimleri belirlemek için oluşturulmuş ve geliştirilmiş, güvenilirlik ve geçerliliği belirlenmiş, standart bir ölçme aracıdır. Bir konunun veya bir durumun nicel (sayısal) ölçülmesi için kullanılan geçerli bir veri toplama kaynağı ve aracıdır (Bilgi Yönetimi, 2019).

Yapılan araştırmalarda en çok kullanılan ölçek tipleri tutum ve özyeterliğe yönelik geliştirilen ölçeklerdir. Alanyazında tutum ve özyeterliğe yönelik yapılan örnek çalışmalar aşağıda özetlenmeye çalışılmıştır.

1.10. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Literatürde müziğe yönelik olarak tutum ve özyeterlik algısı ile ilgili yapılan çalışmalara bakıldığında bu çalışmaları sekiz başlık altında toplamak mümkündür. Bu çalışmalara ait örnekler aşağıda belirtilmiştir.

1. İlköğretim Müzik Dersine Yönelik Tutumlar ile İlgili Çalışmalar

(Saruhan, 2008), (Özmenteş G. , 2006), (Özcan, 2007), (İnceel, 2011), (Karaköse, 2011), (Özmenteş, S., 2012), (Umuzdaş, 2012a), (Uyan, 2012), (Levent, 2013), (Öztürk ve Kalyoncu, 2014), (Yağışan, Köksal ve Karaca, 2014), (Andaç, 2016), (Erdoğan, 2016), (Özbayraktar, 2016), (Süalp, 2018), (Ayhan, 2019)'un çalışmaları, ilköğretim müfredatında yer alan müzik dersine yönelik tutum ölçeği geliştirme ve tutumları belirlemeye yönelik çalışmalardır. Bu çalışmaların bazılarında ise tutumlar belli değişkenlere göre karşılaştırılmış, ya değişkenlerin tutumlar üzerindeki etkisi ya da tutumların değişkenler üzerindeki etkisi incelenmiştir.

2. Ortaöğretim ve Lise Müzik Dersine Yönelik Tutumlar ile İlgili Çalışmalar

(Kocabaş, 1997), (İnci, 2002), (Çizmeci, 2006), (Varış ve Cesur, 2012), (Dizdar, 2015), (Afacan ve Özgür, 2016), (Kopar, 2016), (Özdoğan ve Dizdar, 2017), (Nevruz, 2018) ve (Gülle, 2019)'un çalışmaları, ilköğretim müzik dersine yönelik çalışmalara benzer şekilde ortaokul ya da lise müfredatında yer alan müzik dersine yönelik tutum ölçeği geliştirme ve tutumları belirlemeye yönelik çalışmalardır. Bu çalışmaların bazılarında tutumlar belli değişkenlere göre karşılaştırılmış, ya değişkenlerin tutumlar üzerindeki etkisi ya da tutumların değişkenler üzerindeki etkisi incelenmiştir.

3. Mesleki Müzik Eğitimi ve Mesleki Müzik Eğitimi ile İlgili Derslere Yönelik Tutum Çalışmaları

(Canakay, 2006), (Canakay, 2007), (Güdek, 2007), (Adar, 2008), (Saygı, 2009), (Ayaydın ve Kurtuldu, 2010), (Özevin Tokinan, 2010), (Çevik, 2011a), (Şen, 2011), (Taş, 2011), (Uçaner, 2011), (Ekici, 2012), (Piji Küçük, 2012), (Çakmak, 2013), (Gürsoy, 2014), (Çevik Kılıç, 2015), (Eldemir, 2015), (Küçükosmanoğlu, 2015), (Öztopalan & Canakay, 2016), (Cengiz, 2018) ve (Büyükcengiz, 2019)'un çalışmaları, Mesleki Müzik Eğitimi içinde var olan alan derslerine ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ölçeği geliştirme ve tutumları belirlemeye yönelik çalışmalardır. Ayrıca bu çalışmaların bazılarında ise, tutumlar belli değişkenlere göre karşılaştırılmış, ya değişkenlerin tutumlar üzerindeki etkisi ya da tutumların değişkenler üzerindeki etkisi incelenmiştir.

4. Çalgıya ve Çalmaya Yönelik Tutumlar ile İlgili Çalışmalar

(Moray, 2003), (Dirik, 2005), (Tufan ve Güdek, 2008), (Karabulut, 2009), (Özmenteş ve Özmenteş, 2009), (Konakcı, 2010), (Şeker, 2011), (Bakıoğlu, 2012), (Topoğlu ve Erden, 2012), (Umuzdaş, 2012b), (Yalçınkaya ve Eldemir, 2013), (Atalay, Deniz, Yungul ve Özder, 2014), (Ergin ve Durak, 2016) ve (Kılınçer ve Toptaş, 2017)'in çalışmaları çalgı derslerine, çalgı çalışmaya ve deşifre çalmaya yönelik tutum ölçeği geliştirme ve tutumları belirlemeye yönelik çalışmalardır. Ayrıca bu çalışmaların bazılarında ise, tutumlar belli değişkenlere göre karşılaştırılmış, ya değişkenlerin tutumlar üzerindeki etkisi ya da tutumların değişkenler üzerindeki etkisi incelenmiştir.

5. Sınıf ve Okul Öncesi Eğitimi Müzik Dersine Yönelik Özyeterlik Algısı ile İlgili Araştırmalar

(Tenkoğlu, 2005), (Kesgin, 2006), (Kırcıoğlu, 2009), (Şeker ve Saygı, 2013), (Koç, 2016), (Umuzdaş ve Işıldak, 2018) ve (Çelik, 2018)'in çalışmaları, sınıf ve okul öncesi eğitiminde müzik öğretimi dersine ve müzik algılarına yönelik tutum ölçeği geliştirme ve tutumları belirlemeye yönelik çalışmalardır. Ayrıca bu çalışmaların bazılarında ise, tutumlar belli değişkenlere göre karşılaştırılmış, ya değişkenlerin tutumlar üzerindeki etkisi ya da tutumların değişkenler üzerindeki etkisi incelenmiştir.

6. Mesleki Müzik Eğitimi ile İlgili Derslere Yönelik Özyeterlik Algısı Çalışmaları

(Afacan, 2008), (Çevik, 2011b), (Yokuş, 2014), (Yağcı ve Aksoy, 2015), (Tunç ve Bulut, 2016), (Köksoy, 2017) ve (Sarıkaya, 2018)'in çalışmaları öğretmenlik

mesleğine ve Mesleki Müzik Eğitimi içinde var olan alan derslerine özyeterlik algısı ölçeği geliştirme ve özyeterlik algılarını belirlemeye yönelik çalışmalardır. Ayrıca bu çalışmaların bazılarının da özyeterlik algısı belli değişkenlere göre karşılaştırılmış ve değişkenlerin özyeterlik algısı üzerindeki etkisi ya da özyeterlik algısının değişkenler üzerindeki etkisi incelenmiştir.

7. Çalgıya Yönelik Özyeterlik Algısı ile İlgili Çalışmalar

(Girgin, 2015), (Jelen, 2017) ve (Karataş, 2019)'ın çalışmaları çalgı çalışmaya, çalgı derslerine ve deşifre çalmaya yönelik özyeterlik algısı ölçeği geliştirme ve özyeterlik algısı belirleme çalışmalardır. Ayrıca bu çalışmaların bazılarında özyeterlik algısı belli değişkenlere göre karşılaştırılmış, ya değişkenlerin özyeterlik algısı üzerindeki etkisi ya da özyeterlik algısının değişkenler üzerindeki etkisi incelenmiştir.

8. Tutum ve Özyeterlik Algısı Ölçeklerinin Bir Arada Kullanıldığı Çalışmalar

(Canakay, 2007), (Saygı, 2009), (Karaköse, 2011) ve (Bayrakçı, 2019), müzik öğretmenleri ve müzik öğretmen adaylarının Müzik Teorisi dersine yönelik özyeterlik algısı ve tutum algıları üzerine çalışmalar yapmışlardır. Ayrıca bu çalışmaların bazılarında özyeterlik algısı ve tutum belli değişkenlere göre karşılaştırılmış, ya değişkenlerin özyeterlik algısı ve tutum üzerindeki etkisi ya da özyeterlik algısı ve tutumun değişkenler üzerindeki etkisi incelenmiştir.

1.11. PROBLEM CÜMLESİ

Araştırmanın problem cümlesi; “Mesleki müzik eğitimi kurumlarında lisans öğrencilerinin müzik teorisi ve işitme ile ilgili derslere yönelik tutum ve özyeterlik algıları ne düzeydedir ve aralarında çeşitli değişkenler açısından anlamlı bir farklılık var mıdır?” şeklinde belirlenmiştir.

1.11.1. Alt Problemler

Araştırmanın problemi doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Çalışma grubundaki öğrencilerin, müzik teorisi ve işitme ile ilgili derslere yönelik tutumları ve özyeterlik algıları nasıl bir dağılım göstermektedir ve ne düzeydedir?
2. Çalışma grubundaki öğrencilerin, müzik teorisi ve işitme ile ilgili derslere yönelik tutumları ve özyeterlik algıları demografik değişkenlere farklılık göstermekte midir?
3. Çalışma grubundaki öğrencilerin, müzik teorisi ve işitme ile ilgili derslere yönelik tutumları ve özyeterlik algıları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

1.12. ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu araştırma, Türkiye’de Mesleki Müzik Eğitimi veren kurumlardan Güzel Sanatlar Fakülteleri, Konservatuvar ve Eğitim Fakülteleri Müzik Bölümleri müfredatında var olan müzik teorisi ve işitmeye yönelik derslere karşı öğrencilerin geliştirmiş oldukları tutumları ve özyeterlik algılarını belirlemek, doğrudan ve dolaylı olarak bir durum tespiti yapmak ve konu ile ilgili ileride yapılacak olan çalışmalara ışık tutabilmek amacını taşımaktadır.

1.13. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Bu araştırma, Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bilimleri Bölümü, Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı ve Türk Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin müziksel işitme dersine yönelik tutum ve özyeterlik algılarının tespit edilmesi, adı geçen bölümlerin öğretim programları ve ders içerikleri incelenerek müziksel işitme derslerinin nasıl bir dağılım oluşturduğunun ortaya konulması ve çalışma grubundaki öğrencilerin bu derslere yönelik tutum ve özyeterlik algılarının tespiti ile eğitim ve öğretimin niteliği açısından katkı sağlayabilecek öneriler getirmesi açısından önemlidir.

Ayrıca, müzik teorisi ve işitmeye yönelik derslerle ilgili tutumların ve özyeterlik algılarının belirlenmesi açısından alanda yapılacak ilk çalışmalardan birisi olması ve gelecekte yapılacak diğer araştırmalara da kaynak teşkil etmesi açısından önemlidir.

1.14. VARSAYIMLAR

Araştırmada,

1. Araştırma için seçilen veri toplama yönteminin nitelik, süre ve maliyet açısından araştırmanın konusuna en uygun yöntem olduğu,
2. Veri toplamak için kullanılan araç ve tekniklerin araştırma için gerekli bilgilere ulaşmayı sağlayacak nitelikte olduğu,
3. Anketi yanıtlayan öğrencilerin çalışma evrenini yeteri kadar temsil ettiği,
4. Ulaşılan kaynaklardan elde edilen verilerin, yeterli ve güvenilir olduğu,
5. Ankete katılan öğrencilerin sorulara doğru cevap verdikleri,
6. Görüşleri alınan uzman sayısının yeterli olduğu varsayılmıştır.

1.15. SINIRLILIKLAR

1. Araştırma Türkiye’de Mesleki M¼zik Eğitimi veren kurumlardan Atat¼rk ¼niversitesi G¼zel Sanatlar Fak¼ltesi M¼zik Bilimleri B¼l¼m¼, K¼zım Karabekir Eğitim Fak¼ltesi M¼zik Eğitimi Ana Bilim Dalı ve T¼rk M¼ziđi Devlet Konservatuvarı ile sınırlıdır.
2. Araştırma kapsamında ulaşılabilen ve geri d¼n¼ř sağlanan Atat¼rk ¼niversitesi G¼zel Sanatlar Fak¼ltesi M¼zik Bilimleri B¼l¼m¼, K¼zım Karabekir Eğitim Fak¼ltesi M¼zik Eğitimi Ana Bilim Dalı ve T¼rk M¼ziđi Devlet Konservatuvarı’ndan 168 ¼đrenci ile sınırlıdır.
3. Ulaşılabilen kaynaklar ile sınırlıdır.

1.16. TANIMLAR

¼zyeterlik: Bir işi yapabilmek için yeteneklerinin farkında olmak ve buna inanmak olarak tanımlanabilir (Zusho ve Pintrich, 2003’den aktaran Karak¼se, 2011, s.14).

Tutum: Tutum, bireyin kendine ya da çevresindeki herhangi bir nesne toplumsal konu, ya da olaya karşı deneyim, bilgi, duygu ve g¼d¼lerine (motivasyon) dayanarak ¼rg¼tlediđi zihinsel, duygusal ve davranışsal bir tepki ¼n eğilimidir (İnceoğlu, 2011, s. 13).

İKİNCİ BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama teknikleri ve araçları ve verilerin analizi ayrıntılı olarak açıklanmıştır.

2.1. ARAŞTIRMANIN MODELİ

“Araştırma modeli, araştırmanın amacına uygun şekilde ve en ekonomik yolla, verilerin toplanması ve analiz edilip çözümlenebilmesi için gerekli olan tüm koşulların düzenlenmesidir” (Sellitz, Jahoda, Deutsch, & Cook, 1959).

Koşulların düzenlenmesinde iki temel yaklaşım vardır. Bunlar Tarama ve Denemedir. Araştırmacı, araştırmanın amacına ve içinde bulunduğu koşullara uygun olarak bu yaklaşımlardan birini kullanır (Karasar, 2007, s. 76).

Bu araştırma nitel destekli olup, nicel verilere bağlı betimsel araştırma yöntemlerinden tarama (survey) modelinde tasarlanmıştır.

2.2. ÇALIŞMA GRUBU

Araştırmanın çalışma grubunu, Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bilimleri Bölümü, Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı ve Türk Mûsikîsi Devlet Konservatuvarı'nda müzik teorisi ve işitme eğitimi alan 168 öğrenci oluşturmaktadır.

Araştırmanın çalışma grubunun demografik bilgilerine ait veriler tablolaştırılarak gösterilmiştir.

Tablo 1

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet ve yaş değişkenine göre dağılımı

Cinsiyet	f	%
Erkek	77	45.8
Kız	91	54.2
Toplam	168	100.0
Yaş Seviyesi	f	%
16-20	26	15.5
21-25	112	66.7
26-30	27	16.1
31 ve üstü	3	1.8
Toplam	168	100.0

Tablo 1’de görüldüğü gibi araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet değişkenine göre dağılımlarına bakıldığında, toplam 168 öğrenciden 77 kişinin %45.8 oranla erkek, 91 kişinin %54.2 oranla kız olduğu ve az da olsa kız öğrenci yoğunluğunun fazla olduğu görülmektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin yaş değişkenine göre dağılımlarına bakıldığında ise, toplam 168 öğrenciden 26 kişinin %15.5 oranla 16-20, 112 kişinin %66.7 oranla 21-25, 27 kişinin %16.1 oranla 26-30 ve 3 kişinin %1.8 oranla 31 ve üstü yaş seviyesinde olduğu ve öğrencilerin 21-25 yaş arasında daha yoğun şekilde dağılım gösterdiği görülmektedir.

Tablo 2

Araştırmaya katılan öğrencilerin fakülte, bölüm, sınıf ve mezun olunan lise değişkenlerine göre dağılımı

Fakülte ve Bölüm	f	%
Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bilimleri Bölümü	43	25.6
Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı	66	39.3
Türk Müsikîsi Devlet Konservatuarı	59	35.1
Toplam	168	100.0
Sınıf Düzeyi	f	%
1. Sınıf	32	19.0
2. Sınıf	53	31.5
3. Sınıf	54	32.1
4. Sınıf	29	17.3
Toplam	168	100.0
Öğrencilerin Mezun Oldukları Liseler	f	%
Güzel Sanatlar Lisesi	77	45.8
Diğer Lise	91	54.2
Toplam	168	100.0

Tablo 2’de araştırmaya katılan öğrencilerin fakülte ve bölüm değişkenine göre dağılımlarına bakıldığında, 3 fakülte-bölümden 168 öğrencinin araştırmaya katıldığı ve en fazla katılımın %39.3 oran (66 öğrenci) ile Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı’ndan sağlandığı görülmektedir.

Araştırmanın gerçekleştirildiği fakülte-bölümlerdeki öğrencilerin sınıf düzeyi değişkenine göre dağılımlarına bakıldığında, öğrencilerin %19.0’ının (32 kişi) 1. sınıf, %31.5’inin (53 kişi) 2. sınıf, %32.1’inin (54 kişi) 3. sınıf ve %17.3’ünün (29 kişi) 4. sınıf öğrencisi olduğu görülmektedir. Tabloda araştırmaya katılan öğrenci sayısına bakıldığında, katılımın 2. ve 3. sınıf öğrencilerinde daha yoğun olduğu söylenebilir.

Öğrencilerin mezun oldukları liselere göre dağılımı ise, %45.8 oran (77 öğrenci) ile Güzel Sanatlar Lisesi ve %54.2 oran (91 öğrenci) ile diğer lise şeklindedir. Bu doğrultuda araştırmaya katılım sağlayan öğrencilerin çoğunluğunun Diğer Lise mezunu olduğu ve hemen hemen müzik temel altyapıları olmaksızın Mesleki Müzik Eğitimi’ne adım attıkları söylenebilir.

Tablo 3
Araştırmaya katılan öğrencilerin bireysel çalgılarına göre dağılımı

Bireysel Çalgılar	f	%
Bağlama	62	36.90
Keman	30	17.90
Gitar	16	9.50
Flüt	10	6.0
Ud	10	6.00
Violonsel	10	6.00
Kanun	7	4.20
Şan	5	3.00
Mey	4	2.40
Tanbur	4	2.40
Ney	3	1.80
Piano	3	1.80
Çello	2	1.20
Kaval	1	0.60
Viyola	1	0.60
Toplam	168	100.0

Tablo 3'te görüldüğü gibi araştırmaya katılan öğrencilerin bireysel çalgı değişkenine göre dağılımlarına bakıldığında toplam 168 öğrenciden 62 öğrencinin %36.9 oranla bağlama, 30 öğrencinin %17.9 oranla keman, 16 öğrencinin %9.5 oranla gitar ve 10'ar öğrencinin ise %6.0 oranla flüt ve ud çalgılarında dağılım gösterdikleri ve diğer çalgıların ise dağılımda çok az yer tuttuğu görülmektedir.

2.3. VERİLERİN TOPLANMASI

Araştırmada kavramsal altyapıyı oluşturabilmek amacı ile literatür taraması yapılmış ve kitap, dergi, makale, tez v.b. den bilgi toplanmaya çalışılmıştır. Tez, makale ve kitapların bir bölümüne online veri tabanlarından ulaşılmıştır.

Araştırmada, Mesleki Müzik Eğitimi alan öğrencilerin müzik teorisi ve işitmeye yönelik dersler ile ilgili tutum ve özyeterlik algılarını belirleyebilmek amacı ile literatürde var olan tutum ve özyeterlik algısı ölçekleri incelenmiş ve bu doğrultuda araştırmanın amacına uygun olarak müzik teorisi ve işitmeye yönelik dersler ile ilgili birer tutum ve özyeterlik algısı ölçeği geliştirilmeye çalışılmıştır. Tutum ölçeği için 22 madde ve özyeterlik algısı ölçeği için 26 maddeden oluşan birer madde havuzu oluşturulmuş ve oluşturulan maddeler kapsam geçerliği için uzman görüşüne sunulmuştur. Görüşleri alınan uzman grubunun bilgileri Tablo 4'de gösterilmiştir.

Tablo 4
Uzman grubu bilgileri

	Üniversite/Fakülte/Bölüm	Ünvan	Alan
1	Atatürk Üniversitesi K.K. Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı	Doç. Dr.	Müzik Eğitimi
2	Atatürk Üniversitesi K.K. Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı	Doç. Dr.	Müzik Eğitimi
3	Atatürk Üniversitesi K. K. Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü	Dr. Öğr. Ü.	Ölçme-Değerlendirme
4	Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bilimleri Bölümü	Doç. Dr.	Müzik Eğitimi
5	Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bilimleri Bölümü	Dr. Öğr. Ü.	Müzik Eğitimi

Tutum ölçeği için oluşturulan 22 madde ve özyeterlik algısı ölçeği için oluşturulan 26 madde, gerekli, düzeltilmeli/yetersiz ve gereksiz seçeneklerini içeren bir formla birlikte uzman görüşüne sunulmuştur. Uzman görüşleri alındıktan sonra ölçeklerin kapsam geçerliğini sağlayıp sağlamadığı ve ölçeklerde kalacak maddelerin tespiti için KGO (Kapsam Geçerlik Oranı) ve KGİ (Kapsam Geçerlik İndeksi) değerleri belirlenmiştir. KGO hesaplamasında aşağıdaki formül kullanılmıştır:

$$KGO = \frac{N_G}{N/2} - 1$$

N_G : Gerekli diyen uzman sayısı

N : Araştırmaya katılan toplam uzman sayısı

KGİ hesaplaması ise uygun görülen maddelerin KGO değerlerinin ortalaması hesaplanarak elde edilmiştir. Tablo 8’de, kapsam geçerliğinin sağlanmasında ve elde edilen KGO değerlerinin karşılaştırılmasında kullanılacak KGÖ (Kapsam Geçerlik Ölçütü) değerleri görülmektedir.

Tablo 5
KGO karşılaştırması için minimum değerler (Veneziano & Hooper, 1997)

Uzman Sayısı	KGÖ	Uzman Sayısı	KGÖ
5	0.99	13	0.54
6	0.99	14	0.51
7	0.99	15	0.49
8	0.78	20	0.42
9	0.75	25	0.37
10	0.62	30	0.33
11	0.59	35	0.31
12	0.56	40 ve üstü	0.29

Tablo 5’e göre, elde edilen KGO değeri, uzman sayısına göre verilen KGÖ değerinden büyükse kapsam geçerliği sağlanmış, küçükse sağlanmamış demektir. Yeşilyurt ve Çapraz’a (2018) göre, elde edilen KGİ değeri KGÖ değerinden büyükse, ölçekte kalan maddeler kapsam geçerliğini sağlamış; elde edilen KGİ değeri KGÖ

değerinden küçükse kalan maddeler kapsam geçerliğini sağlamamış anlamına gelmektedir.

Uzman görüşleri doğrultusunda belirlenen maddelere yönelik KGO değerleri ve ölçeklerin tamamına ait KGÖ ve KGİ değerleri Tablo 6'da görülmektedir.

Tablo 6

Tutum ve özyeterlik algısı ölçek maddeleri KGO, KGÖ ve KGİ değerleri

Tutum Yönelik Maddeler										
Madde	Gerekli	Düzeltilmeli/ Yetersiz	Gereksiz	KGO	Madde	Gerekli	Düzeltilmeli/ Yetersiz	Gereksiz	KGO	
1	5	0	0	1.00	12	5	0	0	1.00	
2	5	0	0	1.00	13	5	0	0	1.00	
3	5	0	0	1.00	14	1	0	4	-0.60	
4	5	0	0	1.00	15	2	0	3	-0.20	
5	5	0	0	1.00	16	5	0	0	1.00	
6	5	0	0	1.00	17	1	0	4	-0.60	
7	5	0	0	1.00	18	5	0	0	1.00	
8	5	0	0	1.00	19	5	0	0	1.00	
9	5	0	0	1.00	20	5	0	0	1.00	
10	5	0	0	1.00	21	5	0	0	1.00	
11	5	0	0	1.00	22	1	0	4	-0.60	
Toplam Uzman Sayısı							5			
Kapsam Geçerlik Ölçütü (KGÖ)							0.99			
Kapsam Geçerlik İndeksi (KGİ)							1.000			
Özyeterliğe Yönelik Maddeler										
Madde	Gerekli	Düzeltilmeli/ Yetersiz	Gereksiz	KGO	Madde	Gerekli	Düzeltilmeli/ Yetersiz	Gereksiz	KGO	
1	5	0	0	1.00	14	5	0	0	1.00	
2	5	0	0	1.00	15	5	0	0	1.00	
3	5	0	0	1.00	16	5	0	0	1.00	
4	5	0	0	1.00	17	5	0	0	1.00	
5	5	0	0	1.00	18	1	0	4	-0.60	
6	5	0	0	1.00	19	5	0	0	1.00	
7	3	0	2	0.20	20	2	0	4	-0.20	
8	5	0	0	1.00	21	5	0	0	1.00	
9	5	0	0	1.00	22	1	0	4	-0.60	
10	5	0	0	1.00	23	5	0	0	1.00	
11	5	0	0	1.00	24	5	0	0	1.00	
12	5	0	0	1.00	25	5	0	0	1.00	
13	5	0	0	1.00	26	5	0	0	1.00	
Toplam Uzman Sayısı							5			
Kapsam Geçerlik Ölçütü (KGÖ)							0.99			
Kapsam Geçerlik İndeksi (KGİ)							1.000			

Tablo 6'da KGO, KGÖ ve KGİ değerlerine bakıldığında, tutum ölçeği için KGO değeri KGÖ değerinden büyük 18 maddenin, özyeterlik algısı ölçeği için KGO değeri KGÖ değerinden büyük 22 maddenin kaldığı ve KGİ (1.00) > KGÖ (0.99) olduğu için tutum ölçeğinde kalan 18 maddenin ve özyeterlik algısı ölçeğinde kalan 22 maddenin kapsam geçerliğini sağladığı söylenebilir.

Kapsam geçerliğini sağlayan 18 maddelik tutum ve 22 maddelik özyeterlik algısı ölçekleri, yapı geçerliğinin de sağlandığını ortaya koymak amacıyla, öncelikle Kaiser-

Meyer-Olkin (KMO) ve Barlett Sphericity testine tabi tutulmuştur. Test sonuçları Tablo 7'de görülmektedir.

Tablo 7
Faktör analizi uygunluğu KMO ve Barlett testi sonuçları

Tutum Ölçeği	
Kaiser-Meyer-Olkin Örnekleme Yeterliği Ölçümü	.922
Bartlett's Sphericity Testi	χ^2 1464.697
	Sd 153
	p .000
Özyeterlik Algısı Ölçeği	
Kaiser-Meyer-Olkin Örnekleme Yeterliği Ölçümü	.891
Bartlett's Sphericity Testi	χ^2 1825.877
	Sd 231
	p .000

Tablo 7'ye göre, hem tutum, hem de özyeterlik algısı ölçeği maddelerinin KMO değerinin 0.60'dan yüksek çıkması ($KMO_{Tutum} = 0.922 > 0.60$, $KMO_{Özyeterlik} = 0.891 > 0.60$) ve Barlett testi sonucu hesaplanan ki kare değerinin .05 düzeyinde anlamlı çıkması ($Tutum \chi^2_{153} = 1464.697$, $p < .05$, $Özyeterlik \chi^2_{231} = 1825.877$, $p < .05$) maddelerin faktörleştirilebilir ve faktör analizine uygun olduğunu göstermektedir. Tablo 8 ve Tablo 9'da tutum ve özyeterlik algısı ölçeği maddeleri için yapılan doğrulayıcı ve açımlayıcı faktör analizi sonuçları görülmektedir.

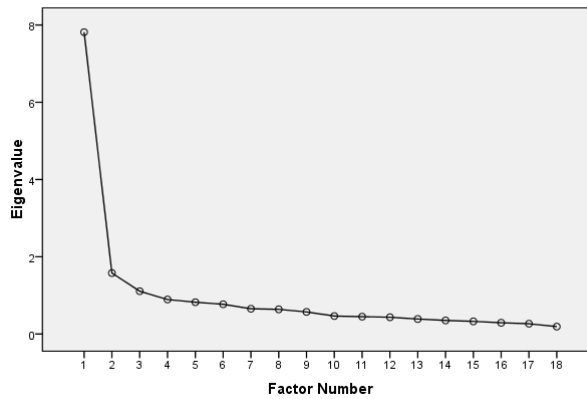
Tablo 8
Tutum ölçeği faktör analizi toplam varyans açıklaması tablosu

Madde	Başlangıç Özdeğerleri			Kareli Yüklerin Ağırlıklı Topamları			Kareli Yüklerin Döndürülmüş Topamları		
	Toplam	% Varyans	% Yığılmalı	Toplam	% Varyans	% Yığılmalı	Toplam	% Varyans	% Yığılmalı
1	7.816	43.421	43.421	7.358	40.876	40.876	3.462	19.231	19.231
2	1.578	8.764	52.185	1.094	6.075	46.951	3.056	16.977	36.208
3	1.108	6.153	58.338	.617	3.428	50.379	2.551	14.172	50.379
4	.892	4.955	63.293						
5	.822	4.567	67.860						
6	.769	4.271	72.132						
7	.653	3.626	75.757						
8	.638	3.545	79.303						
9	.570	3.168	82.471						
10	.465	2.581	85.052						
11	.448	2.491	87.543						
12	.433	2.403	89.946						
13	.388	2.154	92.100						
14	.351	1.948	94.048						
15	.326	1.812	95.860						
16	.290	1.613	97.472						
17	.265	1.471	98.943						
18	.190	1.057	100.000						

Tablo 9
Özyeterlik algısı ölçeği faktör analizi toplam varyans açıklaması tablosu

Madde	Başlangıç Özdeğerleri			Kareli Yüklerin Ağırlıklı Toplamları			Kareli Yüklerin Döndürülmüş Toplamları		
	Toplam	% Varyans	% Yığılmalı	Toplam	% Varyans	% Yığılmalı	Toplam	% Varyans	% Yığılmalı
1	8.612	39.147	39.147	5.232	23.782	23.782	3.705	16.839	16.839
2	2.007	9.121	48.268	.924	4.201	27.983	3.144	14.292	31.131
3	1.281	5.823	54.091	3.999	18.178	46.161	2.471	11.234	42.365
4	1.205	5.479	59.570	1.309	5.951	52.112	1.668	7.580	49.945
5	1.013	4.602	64.172	.861	3.915	56.027	1.338	6.081	56.027
6	.827	3.758	67.930						
7	.755	3.433	71.363						
8	.741	3.368	74.731						
9	.730	3.319	78.050						
10	.613	2.785	80.835						
11	.556	2.526	83.361						
12	.508	2.310	85.671						
13	.455	2.068	87.739						
14	.420	1.911	89.650						
15	.396	1.798	91.448						
16	.375	1.703	93.151						
17	.334	1.518	94.669						
18	.305	1.385	96.054						
19	.267	1.215	97.269						
20	.244	1.108	98.377						
21	.180	.819	99.196						
22	.177	.804	100.000						

Tutum ve özyeterlik algısı ölçeklerinde yer alan maddelerin başlangıç özdeğerlerine bakıldığında, her iki ölçekte de birinci faktör yük değerinin yüksek çıktığı görülmektedir ($BÖ_{Tutum} = 7.816$, $BÖ_{Özyeterlik} = 8.612$). Yine her iki ölçekte de birinci faktörün tek başına açıkladığı varyansın oldukça yüksek olduğu görülmektedir ($Varyans_{Tutum} = \%43.421$, $Varyans_{Özyeterlik} = \%39.147$). Bu noktadan hareketle, her iki ölçekte de maddelerin büyük çoğunluğunun tek faktörde birleştiği ve ölçeklerin tek boyutlu bir yapıda olduğu söylenebilir.

Şekil 4. Tutum ölçeği birikinti grafiği

Tablo 10
Tutum ve özyeterlik algısı ölçekleri Cronbach's Alpha güvenilirlik testi sonuçları

Tutum Ölçeği		Özyeterlik Algısı Ölçeği	
Maddeler	Cronbach's Alpha	Maddeler	Cronbach's Alpha
1	.959	1	.961
2	.959	2	.961
3	.960	3	.963
4	.960	4	.963
5	.959	5	.962
6	.961	6	.964
7	.961	7	.963
8	.963	8	.964
9	.960	9	.962
10	.959	10	.962
11	.961	11	.963
12	.961	12	.963
13	.963	13	.963
14	.961	14	.963
15	.961	15	.963
16	.959	16	.962
17	.961	17	.963
18	.962	18	.964
		19	.963
		20	.962
		21	.960
		22	.960
Ölçek Toplam Güvenirlik	.961	Ölçek Toplam Güvenirlik	.962

Tablo 10 incelendiğinde tutum ve özyeterlik algısı ölçeklerinin hem madde bazında, hem de ölçek madde toplamı bazında güvenilirliği sağladığı ve her iki ölçeğin de yüksek derecede güvenilir olduğu görülmektedir (Tutum (α) = 0.961, Özyeterlik (α) = 0.962).

Müzik teorisi ve işitmeye yönelik dersler ile ilgili 5'li Likert tipinde geliştirilen ve geçerliği ve güvenilirliği sağlanan Tutum ve Özyeterlik algısı ölçekleri, araştırmada veri toplama aracı olarak kullanılmıştır.

Araştırmada öğrencilerin tutum ve özyeterlik algısı düzeylerinin belirlenmesine yönelik olarak dikkat edilecek ortalama puan aralıkları Tablo 11'de görülmektedir.

Tablo 11
Aritmetik Ortalama Değerlendirme Aralıkları (Şen, 2011)

Olumlu İfade Puan Aralıkları	Tutum Düzeyi	Olumsuz İfade Puan Aralıkları	Tutum Düzeyi
Kesinlikle Katılmıyorum	1-1.79	Kesinlikle Katılıyorum	1-1.79
Katılmıyorum	1.80-2.59	Katılıyorum	1.80-2.59
Kararsızım	2.60-3.39	Kararsızım	2.60-3.39
Katılıyorum	3.40-4.19	Katılmıyorum	3.40-4.19
Kesinlikle Katılıyorum	4.20-5.00	Kesinlikle Katılmıyorum	4.20-5.00

Araştırmada Tablo 11'deki puan aralıkları dikkate alınarak öğrencilerden elde edilen verilerin aritmetik ortalama puanları yorumlanmış ve tutum ve özyeterlik algısı düzeyleri belirlenmiştir.

2.4. VERİLERİN ANALİZİ

Araştırmada elde edilen veriler SPSS 17. 0 (The Statistical Packet for The Social Sciences) paket programı ile kodlanarak analiz edilmiştir. Mesleki Müzik Eğitimi kurumlarında öğrenim gören öğrencilerin müzik teorisi ve işitme ile ilgili derslere yönelik tutum ve özyeterlik algılarını ortaya koyabilmek amacıyla 5’li Likert tipte hazırlanan ölçek maddelerine verilen cevapların dağılımları frekans (f) ve yüzde (%) analizi ile elde edilmiştir. Bu analiz ile öğrencilerin maddelere ilişkin olumlu ya da olumsuz yöndeki görüşleri elde edilmiş ve uygunluklar saptanıp veriler yorumlanmıştır.

Ayrıca öğrencilerin tutum ve özyeterlik algısı düzeylerinin belirlenmesi için, her maddenin aritmetik ortalamaları ve ölçek ağırlıklı madde aritmetik ortalamaları belirlenmiş ve elde edilen değerler tablolaştırılarak tutum ve özyeterlik algılarının ne düzeyde olduğu ortaya koyulmuştur.

Hipotez testlerinde anakütle parametrelerine ilişkin iddialar iki hipotez ile gösterilir. Anakütle parametresi (gerçek değer) ile örneklem istatistiğinin (tahmin değeri) birbirine eşit olduğunu ya da aralarındaki farkın sıfır olduğunu ifade eden hipotez Sıfır Hipotezi (istatistiksel hipotez, yokluk hipotezi, varsayılan hipotez) olarak adlandırılır ve H_0 ile gösterilir. Sıfır hipotezine karşıt olan ve söz konusu iki değer arasındaki farkın rassal nedenlerden meydana gelmeyecek kadar önemli (anlamlı) olduğunu gösteren hipoteze ise, Alternatif Hipotez (karşıt hipotez, araştırma hipotezi) denir ve H_1 ile gösterilir. Sıfır hipotezi kabul edilirse alternatif hipotez ret, sıfır hipotezi reddedilirse alternatif hipotez kabul edilmiş sayılır (Ergün Bülbül, 2001, s. 212).

Bu doğrultuda, araştırmada ortalama puanların farklılığına yönelik testlerde %95 güven aralığı ve .05 anlamlılık düzeyine göre hipotezler test edilmiştir. Hipotez testlerinde elde edilen p değerinin .05’ten büyük olması durumunda sıfır hipotezi ya da yokluk hipotezinin kabul edildiği ve karşılaştırılan puanlar arasında fark olmadığı; p değerinin .05’ten küçük olması durumunda ise araştırma hipotezinin kabul edildiği ve karşılaştırılan puanlar arasında fark olduğu şeklinde yorum yapılmıştır.

Araştırmada tutum ve özyeterlik algısı durumlarının demografik değişkenlere göre farklılığını ortaya koymak için hangi istatistiksel testin kullanılacağına belirlenmesine yönelik olarak Kolmogorov-Smirnov normallik testi uygulanmıştır. Tablo 12’de Kolmogorov-Smirnov testi sonuçları görülmektedir.

Tablo 12
Kolmogorov-Smirnov Normallik Testi Sonuçları

Tutum Maddeleri	İstatistik	Sd	p	Özyeterlik Algısı Maddeleri	İstatistik	Sd	p
1	.257	168	.000	1	.238	167	.000
2	.214	168	.000	2	.199	167	.000
3	.221	168	.000	3	.213	167	.000
4	.252	168	.000	4	.203	167	.000
5	.229	168	.000	5	.187	167	.000
6	.188	168	.000	6	.222	167	.000
7	.291	168	.000	7	.233	167	.000
8	.173	168	.000	8	.206	167	.000
9	.224	168	.000	9	.223	167	.000
10	.184	168	.000	10	.209	167	.000
11	.227	168	.000	11	.190	167	.000
12	.224	168	.000	12	.216	167	.000
13	.238	168	.000	13	.194	167	.000
14	.208	168	.000	14	.187	167	.000
15	.215	168	.000	15	.251	167	.000
16	.180	168	.000	16	.182	167	.000
17	.213	168	.000	17	.249	167	.000
18	.214	168	.000	18	.228	167	.000
				19	.236	167	.000
				20	.185	167	.000
				21	.199	167	.000
				22	.193	167	.000

Hipotez testlerinde veriler normal dağılıyorsa *parametrik testler*, normal dağılmıyorsa *non-parametrik testlerin* kullanılması gerekmektedir. Yapılan Kolmogorov-Smirnov testi sonucunda verilerin normal dağılmadığı belirlenmiştir ($p_{Tutum} = .000 < .05$ ve $p_{Özyeterlik} = .000 < .05$). Bu bilgiler doğrultusunda istatistiksel analizlerde Non-Parametrik testlerin kullanılmasına karar verilmiştir.

Araştırmada tutum ve özyeterlik algısının demografik değişkenlerden cinsiyet değişkenine göre farklılığını test etmek amacı ile non-parametric testlerden iki grup puanlarının karşılaştırılmasında kullanılan Mann-Whitney U testi uygulanmıştır. Tutum ve özyeterlik algısının, demografik değişkenlerden yaş, mezun olunan lise, fakülte, sınıf düzeyi ve bireysel çalgı değişkenlerine göre farklılığını test etmek amacı ile non-parametric testlerden ikiden fazla grup puanlarının karşılaştırılmasında kullanılan Kruskal-Wallis H testi uygulanmıştır. Öğrencilere birden çok seçenekli olarak sorulan dinlemeyi tercih ettikleri müzik türlerine yönelik sorunun dağılımlarını belirlemek için ise, Multiple Response test tekniği kullanılmış ve tercih edilen müzik türü değişkeni kategorik bir değişken olduğu için, tutum ve özyeterlik algısının bu değişkene göre farklılığını test etmek amacı ile de Pearson Chi-Square testi uygulanmıştır. Tablolarda f,

%, $\bar{x}$, N, Sıra Ort., Sıra Top., Sd, U, χ^2 ve p değerleri uygulanan testler doğrultusunda belirtilerek yorumlanmıştır.

Araştırmada, müzik teorisi ve işitmeye yönelik derslere ilişkin tutum ve zyeterlik algıları arasında bir ilişki olup olmadığını test etmek amacıyla, Pearson korelasyon testi uygulanmıştır. Korelasyon katsayısı, -1 ile +1 arasında değer almaktadır. Korelasyonun büyüklüğü (0-1) iki değişken arasındaki ilişkinin gücünü gösterirken işareti (+,-) değişkenlerin aynı yönde (+) artıp azaldığını ya da zıt yönlerde (-) artış ve azalış gösterdiğini belirtir. Eğer iki değişken arasında hiğ ilişki yoksa korelasyon katsayısı sıfır ya da sıfıra yakın bulunur. İki değişken arasında hesaplanan korelasyon (r) değeri ± 1 arasındaki değerler küçük etki, (± 1) ve (± 3) arasındaki değerler orta büyüklükteki etki ve (± 3) ve (± 5) arasındaki değerler ile daha üstteki değerler büyük etki şeklinde yorumlanabilir (şen, t.y., s. 11-13).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

Araştırmanın bu bölümünde araştırmanın alt problemleri doğrultusunda oluşturulan tablolara ve yorumlara yer verilmiştir.

3.1. MÜZİK TEORİSİ VE İŞİTME İLE İLGİLİ DERSLERE YÖNELİK TUTUM VE ÖZYETERLİK ALGILARINA İLİŞKİN BULGULAR VE YORUM

3.1.1. Müzik Teorisi ve İşitme İle İlgili Derslere Yönelik Tutumlara İlişkin Bulgular ve Yorum

Tablo 13

Öğrencilerin tutum ifadelerine yönelik görüşlerinin dağılımı

Tutum Maddeleri	Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Kesinlikle Katılıyorum		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1	18	10.7	11	6.5	31	18.5	62	36.9	46	27.4	168	100
2	12	7.1	15	8.9	34	20.2	47	28.0	60	35.7	168	100
3	11	6.5	14	8.3	44	26.2	58	34.5	41	24.4	168	100
4	5	3.0	7	4.2	22	13.1	64	38.1	70	41.7	168	100
5	8	4.8	19	11.3	30	17.9	53	31.5	58	34.5	168	100
6	11	6.5	20	11.9	43	25.6	40	23.8	54	32.1	168	100
7	11	6.5	25	14.9	30	17.9	45	26.8	57	33.9	168	100
8	10	6.0	28	16.7	54	32.1	42	25.0	34	20.2	168	100
9	4	2.4	15	8.9	32	19.0	52	31.0	65	38.7	168	100
10	6	3.6	19	11.3	53	31.5	50	29.8	40	23.8	168	100
11	1	0.6	18	10.7	36	21.4	61	36.3	52	31.0	168	100
12	12	7.1	31	18.5	22	13.1	45	26.8	58	34.5	168	100
13	3	1.8	8	4.8	34	20.2	55	32.7	68	40.5	168	100
14	13	7.7	21	12.5	31	18.5	43	25.6	60	35.7	168	100
15	11	6.5	19	11.3	38	22.6	52	31.0	48	28.6	168	100
16	9	5.4	16	9.5	50	29.8	42	25.0	51	30.4	168	100
17	9	5.4	16	9.5	33	19.6	47	28.0	63	37.5	168	100
18	11	6.5	16	9.5	34	20.2	46	27.4	61	36.3	168	100

Tablo 13 incelendiğinde 168 öğrenciden; 108 öğrencinin %64. 3 oranla *Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik dersleri sevdiğikleri (madde 1)*, 31 öğrencinin %18. 5 oranla bu konuda *kararsız* olduğu, 29 öğrencinin ise %17.2 oranla *Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik dersleri sevmedikleri*;

107 öğrencinin %63. 7 oranla *Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik dersleri zevkli bulmadıkları (madde 2)*, 34 öğrencinin %20. 2 oranla bu konuda *kararsız* olduğu, 27 öğrencinin ise %16. 0 oranla *Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik dersleri zevkli buldukları*;

99 öğrencinin %58. 9 oranla *Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslere hevesle geldikleri (madde 3)*, 44 öğrencinin %26.2 oranla bu konuda *kararsız* olduğu, 25 öğrencinin ise %14.8 oranla *Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslere hevesle gelmedikleri*;

134 öğrencinin %79.8 oranla *Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik dersleri önemli buldukları (madde 4)*, 22 öğrencinin %13.1 oranla bu konuda *kararsız* olduğu, 12 öğrencinin ise %7.2 oranla *Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik dersleri önemli bulmadıkları*;

111 öğrencinin %66.0 oranla *Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik dersleri ilgi çekici bulmadığı (madde 5)*, 30 öğrencinin %17.9 oranla bu konuda *kararsız* olduğu, 27 öğrencinin ise %16.1 oranla *Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik dersleri ilgi çekici buldukları*;

94 öğrencinin %55.9 oranla *Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik dersler olmaksızın tamamlanacak bir eğitimin yetersiz olacağını düşündükleri (madde 6)*, 43 öğrencinin %25.7 oranla bu konuda *kararsız* olduğu, 31 öğrencinin ise %18.4 oranla *Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslerin eğitime katkısı olmadığını düşündükleri*;

102 öğrencinin %60.7 oranla *seçim hakları olsa Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik dersleri almayı istemedikleri (madde 7)*, 30 öğrencinin %17.9 oranla bu konuda *kararsız* olduğu, 36 öğrencinin ise %21.4 oranla *Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik dersleri her durumda almayı istedikleri*;

76 öğrencinin %45.2 oranla *Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik dersleri sabırsızlıkla beklediği (madde 8)*, 54 öğrencinin %32.1 oranla bu konuda *kararsız* olduğu, 38 öğrencinin ise %22.7 oranla *Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslerin gelmesini istemediği*;

117 öğrencinin %69.7 oranla *Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslerde zamanının boşa geçtiğini düşündüğü (madde 9)*, 32 öğrencinin %19.0 oranla bu konuda *kararsız* olduğu, 19 öğrencinin ise %11.3 oranla *Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslerde zamanının boşa harcanmadığını düşündüğü*;

90 öğrencinin %53.6 oranla *Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslerde verilen her ödevi zevkle yaptığı (madde 10)*, 53 öğrencinin %31.5 oranla bu konuda *kararsız* olduğu, 25 öğrencinin ise %14.9 oranla *Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslerde verilen ödevleri yapmaktan hoşlanmadığı*;

113 öğrencinin %67.3 oranla *Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslerde daha çok şey öğrenmek için çabaladığı (madde 11)*, 36 öğrencinin %21.4 oranla bu konuda *kararsız* olduğu, 19 öğrencinin ise %11.3 oranla *Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslerde daha çok şey öğrenmek için herhangi bir çaba sarfetmediği*;

103 öğrencinin %61.3 oranla *Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik dersleri sadece geçer not almak için önemsedikleri (madde 12)*, 22 öğrencinin %13.1 oranla bu konuda *kararsız olduğu*, 43 öğrencinin ise %25.6 oranla *Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik dersleri geçer not almak için değil öğrenmek için önemsemedikleri*;

123 öğrencinin %73.2 oranla *Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslerde öğrendiklerinin diğer derslere de yararı olacağını düşündükleri (madde 13)*, 34 öğrencinin %20.2 oranla bu konuda *kararsız olduğu*, 11 öğrencinin ise %6.6 oranla *Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslerde öğrendiklerinin diğer derslere herhangi bir yararının olmadığını düşündüğü*;

103 öğrencinin %61.3 oranla mezun olduktan sonra *Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslerle ilgili hiçbir şey duymak istemediği (madde 14)*, 31 öğrencinin %18.5 oranla bu konuda *kararsız olduğu*, 34 öğrencinin ise %20.2 oranla *Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik olarak çalışmak istediği*;

100 öğrencinin %59.6 oranla *Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslerde işlenen konular hakkında konuşmaktan zevk aldığı (madde 15)*, 38 öğrencinin %22.6 oranla bu konuda *kararsız olduğu*, 30 öğrencinin ise %17.8 oranla *Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslerde işlenen konular ile ilgili konuşmak istemediği*;

93 öğrencinin %55.4 oranla *Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslerde öğrendiklerini pratiğe dökemeyeceklerini düşündükleri (madde 16)*, 50 öğrencinin %29.8 oranla bu konuda *kararsız olduğu*, 25 öğrencinin ise %14.9 oranla *Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslerde öğrendiklerini pratikte kullanabileceklerini düşündükleri*;

110 öğrencinin %65.5 oranla *Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslerin müzikal gelişimleri için gerekli dersler olmadığını düşündükleri (madde 17)*, 33 öğrencinin %19.6 oranla bu konuda *kararsız olduğu*, 25 öğrencinin ise %14.9 oranla *Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslerin müzikal gelişimleri için gerekli dersler olduğunu düşündükleri*;

107 öğrencinin %63.7 oranla *Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslere sınav zamanlarında bile çalışmadıkları (madde 18)*, 34 öğrencinin %20.2 oranla bu konuda *kararsız olduğu*, 27 öğrencinin ise %16.0 oranla *Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslere çalıştıkları görülmektedir*.

Tablo 13'den elde edilen bulgular değerlendirildiğinde, öğrencilerin müzik teorisi ve işitmeye yönelik derslerle ilgili olarak, bu dersleri sevdiğini, derslere hevesle

geldikleri, bu derslerin müzik eğitiminin önemli bir parçası olduğunu düşündükleri ve önemli buldukları, bu derslerle ilgili ödevleri zevkle yaptıkları, daha çok şey öğrenmek için çabaladıkları, öğrenilenlerin diğer derslere de yararı ve katkısı olduğunu düşündükleri ve ders konularıyla alakalı şeyler konuşmaktan hoşlandıkları görülmektedir.

Bu olumlu görüşlere rağmen, öğrencilerin büyük bir kısmının aynı zamanda bu dersleri zevkli ve ilgi çekici bulmadıkları, bu dersleri zorunlu oldukları için aldıkları, bu derslerde zamanlarının boşa harcadığını düşündükleri, derslere sadece geçer not almak için katıldıkları ve mezun olduktan sonra bu derslerle alakalı hiçbir şey duymak istemedikleri, öğrenilenlerin uygulamada kullanılamayacağını ve müzikal gelişim için gerekli olmadığını düşündükleri ve bu derslere çalışmadıkları da görülmektedir.

Bu bulgu, öğrencilerin müzik teorisi ve işitmeye yönelik dersleri önemli, gerekli ve müzik eğitiminin ayrılmaz bir parçası olarak görmelerine rağmen, bazı öğrencilerin kapasite ve yetenek seviyelerinden dolayı zorlanmalarından ve bazı öğrencilerin de çalışma alışkanlıklarının olmayışı ya da düzensiz oluşundan dolayı önemsemez ve umursamaz bir tutum sergilendiğini gösterir niteliktedir.

Öğrencilerin görüşleri doğrultusunda müzik teorisi ve işitmeye yönelik derslere karşı tutum düzeylerini gösteren ortalama puanlar Tablo 14’de görülmektedir.

Tablo 14
Müzik Teorisi ve İşitmeye Yönelik Derslere İlişkin Tutum Düzeyleri

Tutum Maddeleri		Tutum Ortalama
		$\bar{x}$
1	Müzik Teorisi ve işitmeye yönelik dersler sevdiğim dersler arasındadır	3.64
2	Müzik Teorisi ve işitmeye yönelik dersler zevkli dersler değildir	2.24
3	Müzik Teorisi ve işitmeye yönelik derslere hevesle gelirim	3.62
4	Müzik Teorisi ve işitmeye yönelik dersler önemli derslerdir	4.11
5	Müzik Teorisi ve işitmeye yönelik dersler ilgimi çeken dersler değildir	2.20
6	Müzik Teorisi ve işitmeye yönelik dersler olmaksızın tamamlanacak bir eğitimin yetersiz olacağını düşünüyorum	3.63
7	Seçim hakkım olsaydı Müzik Teorisi ve işitmeye yönelik dersleri almak istemezdim	2.33
8	Müzik Teorisi ve işitmeye yönelik dersleri sabırsızlıkla beklerim	3.37
9	Müzik Teorisi ve işitmeye yönelik derslerde zamanın boşa geçtiğini düşünürüm	2.05
10	Müzik Teorisi ve işitmeye yönelik derslerde verilen her ödevi zevkle yaparım	3.59
11	Müzik Teorisi ve işitmeye yönelik derslerde daha çok şey öğrenmek için çabalarım	3.86
12	Müzik Teorisi ve işitmeye yönelik dersleri sadece geçer not almak için önemserim	2.37
13	Müzik Teorisi ve işitmeye yönelik derslerde öğrendiklerimi diğer derslere de yarar olacağını düşünüyorum	4.05
14	Mezun olduktan sonra Müzik Teorisi ve işitmeye yönelik dersler ile ilgili hiçbir şey duymak istemem	2.31
15	Müzik Teorisi ve işitmeye yönelik derslerde işlenen konular hakkında konuşmaktan zevk alırım	3.64
16	Müzik Teorisi ve işitmeye yönelik derslerde öğrendiklerimi pratikte beklentilerime cevap veremeyeceğini düşünürüm	2.35
17	Müzik Teorisi ve işitmeye yönelik derslerin müzikal gelişimim için gerekli dersler olmadığını düşünüyorum	2.17
18	Müzik Teorisi ve işitmeye yönelik derslere sınav zamanlarında bile çalışmam	2.23
Tutum Genel Ortalama Puanı		2.9868

Tablo 14’de araştırmaya katılan öğrencilerin tutum ortalama puanlarına bakıldığında, ölçekteki olumlu maddelerden Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik dersler sevdiğim dersler arasındadır (*madde 1*), Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslere hevesle gelirim (*madde 3*), Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik dersler önemli derslerdir (*madde 4*), Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik dersler olmaksızın tamamlanacak bir eğitimin yetersiz olacağını düşünüyorum (*madde 6*), Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik dersleri sabırsızlıkla beklerim (*madde 8*), Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslerde verilen her ödevi zevkle yaparım (*madde 10*), Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslerde daha çok şey öğrenmek için çabalarım (*madde 11*), Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslerde öğrendiklerimin diğer derslere de yararlı olacağını düşünüyorum (*madde 13*) ve Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslerde işlenen konular hakkında konuşmaktan zevk alırım (*madde 15*) maddelerinde öğrencilerin Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslere karşı tutumlarının yüksek olduğu görölmektedir ($3.40 < \bar{X} < 4.19$).

Ölçekteki olumsuz maddelerden Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik dersler zevkli dersler değildir (*madde 2*), Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik dersler ilgimi çeken dersler değildir (*madde 5*), seçme hakkım olsaydı Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik dersleri almak istemezdim (*madde 7*), Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslerde zamanımın boşa geçtiğini düşünürüm (*madde 9*), Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik dersleri sadece geçer not almak için önemserim (*madde 12*), mezun olduktan sonra Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik dersler hakkında hiçbir şey duymak istemem (*madde 14*), Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslerde öğrendiklerimin pratikte beklentilerime cevap vermeyeceğini düşünürüm (*madde 16*), Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslerin müzikal gelişimim için gerekli dersler olmadığını düşünürüm (*madde 17*) ve Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslere sınav zamanlarında bile çalışmam (*madde 18*) maddelerinde ise, öğrencilerin Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslere karşı tutumlarının düşük olduğu görölmektedir ($1.80 < \bar{X} < 2.59$).

Ölçekten elde edilen puanlar doğrultusunda, öğrencilerin Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslere karşı genel tutumlarına bakıldığında, tutumlarının orta düzeyde olduğu görölmektedir ($2.60 < \bar{X}_{GO} = 2.9868 < 3.39$). Bu doğrultuda, öğrencilerin müzik teorisi ve işitmeye yönelik derslere aslında ilgi duyduğu ve önemli gördüğu, ancak bu derslerde başaramama kaygısı ve derslerin kendilerini zorlamasından dolayı olumsuz tutumların geliştirildiği söylenebilir. Bu açıdan özellikle ders eğitmeninin

etkisinin büyük olduğu, sınıf seviyesinin eğitmen tarafından belirlenip sınıftaki en düşük seviyedeki öğrenciye göre ders planının oluşturulması gerektiği ve öğrenciyi aşırı zorlamadan teşvik edici çalışmalarla öğrencinin kazanılması gerektiği düşünülmektedir.

3.1.2. Müzik Teorisi ve İşitme İle İlgili Derslere Yönelik Özyeterlik Algısına İlişkin Bulgular ve Yorum

Tablo 15

Öğrencilerin özyeterlik algısı ifadelerine yönelik görüşlerinin dağılımı

Özyeterlik Algısı Maddeleri	Hiçbir Zaman		Nadiren		Kararsızım		Genellikle		Her Zaman		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1	8	4.8	21	12.5	44	26.2	65	38.7	30	17.9	168	100
2	6	3.6	30	17.9	38	22.6	48	28.6	46	27.4	168	100
3	4	2.4	13	7.7	39	23.2	55	32.7	57	33.9	168	100
4	4	2.4	16	9.5	43	25.6	53	31.5	52	31.0	168	100
5	9	5.4	26	15.5	5	32.7	35	20.8	43	25.6	168	100
6	1	0.6	12	7.1	50	29.8	65	38.7	40	23.8	168	100
7	0	0	19	11.3	30	17.9	62	36.9	57	33.9	168	100
8	3	1.8	19	11.3	49	29.2	57	33.9	40	23.8	168	100
9	3	1.8	22	13.1	45	26.8	62	36.9	36	21.4	168	100
10	4	2.4	19	11.3	50	29.8	59	35.1	36	21.4	168	100
11	4	2.4	17	10.1	54	32.1	54	32.1	39	23.2	168	100
12	1	0.6	18	10.7	40	23.8	58	34.5	51	30.4	168	100
13	6	3.6	19	11.3	51	30.4	52	31.0	40	23.8	168	100
14	9	5.4	18	10.7	45	26.8	42	25.0	54	32.1	168	100
15	6	3.6	22	13.1	31	18.5	37	22.0	72	42.9	168	100
16	13	7.7	23	13.7	42	25.0	42	25.0	48	28.6	168	100
17	3	1.8	17	10.1	34	20.2	44	26.2	70	41.7	168	100
18	9	5.4	23	13.7	32	19.0	55	32.7	49	29.2	168	100
19	6	3.6	15	8.9	38	22.6	41	24.4	68	40.5	168	100
20	10	6.0	16	9.5	50	29.8	39	23.2	53	31.5	168	100
21	6	3.6	13	7.7	46	27.4	52	31.0	51	30.4	168	100
22	7	4.2	18	10.7	44	26.2	48	28.6	51	30.4	168	100

Tablo 15 incelendiğinde 168 öğrenciden; 95 öğrencinin %56.5 oranla *Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik dersler ile ilgili kuramsal bilgilere dayanan soruları rahatlıkla cevaplayabildikleri (madde 1)*, 44 öğrencinin %26.2 oranla bu konuda *kararsız* olduğu, 29 öğrencinin ise %17.3 oranla *Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik dersler ile ilgili kuramsal bilgilere dayanan soruları cevaplayamadıkları*;

94 öğrencinin %56.0 oranla *Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslerde öğrendiklerini uygulamaya dökemedikleri (madde 2)*, 38 öğrencinin %22.6 oranla bu konuda *kararsız* olduğu, 36 öğrencinin ise %21.5 oranla *Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslerde öğrendiklerini uygulamaya dökemedikleri*;

112 öğrencinin %66.6 oranla *Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslerde öğrendiklerinin kendilerine olan güvenlerini arttırdığına inandıkları (madde 3)*, 39 öğrencinin %23.2 oranla bu konuda *kararsız* olduğu, 17 öğrencinin ise %10.1 oranla *Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslerde öğrendiklerinin kendilerine olan güvenlerini etkilemediği*;

105 öğrencinin %62.5 oranla *Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik dersler ile ilgili etkinliklerde başarılı olacaklarına inandıkları (madde 4)*, 43 öğrencinin %25.6 oranla bu konuda *kararsız* olduğu, 20 öğrencinin ise %11.9 oranla *Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik dersler ile ilgili etkinliklerde başarı elde edemeyeceklerini düşündükleri*;

78 öğrencinin %46.4 oranla *Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik dersler ile ilgili konularda kendilerini yeterli bulmadıkları (madde 5)*, 5 öğrencinin %32.7 oranla bu konuda *kararsız* olduğu, 35 öğrencinin ise %20.9 oranla *Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik dersler ile ilgili konularda kendilerini yeterli buldukları*;

105 öğrencinin %62.5 oranla *Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslerde işlenen solfejleri kolaylıkla okuyabildikleri (madde 6)*, 50 öğrencinin %29.8 oranla bu konuda *kararsız* olduğu, 13 öğrencinin ise %7.7 oranla *Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslerde işlenen solfejleri okuyamadıkları*;

119 öğrencinin %70.8 oranla *Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslerde işlenen bona kitaplarındaki ritimleri kolaylıkla vurup okuyabildikleri (madde 7)*, 30 öğrencinin %17.9 oranla bu konuda *kararsız* olduğu, 19 öğrencinin ise %11.3 oranla *Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslerde işlenen bona kitaplarındaki ritimleri okuyamadıkları*;

97 öğrencinin %57.7 oranla *Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslerde çalınan ve dinlenen tonal ezgilerin tonlarını rahatlıkla anlayabildikleri (madde 8)*, 49 öğrencinin %22.2 oranla bu konuda *kararsız* olduğu, 22 öğrencinin ise %13.1 oranla *Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslerde çalınan ve dinlenen tonal ezgilerin tonlarını rahatlıkla anlayamadıkları*;

98 öğrencinin %58.3 oranla *Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslerde çalınan ve dinlenen modal ezgilerin makamlarını rahatlıkla anlayabildikleri (madde 9)*, 45 öğrencinin %26.8 oranla bu konuda *kararsız* olduğu, 25 öğrencinin ise % 14.9 oranla *Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslerde çalınan ve dinlenen modal ezgilerin makamlarını anlayamadıkları*;

95 öğrencinin %56.5 oranla *Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslerde çalınan ve dinlenen tonal ezgileri rahatlıkla yazabildikleri (madde 10)*, 50 öğrencinin %29.8 oranla bu konuda *kararsız* olduğu, 23 öğrencinin ise %13.7 oranla *Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslerde çalınan ve dinlenen tonal ezgileri rahatlıkla yazamadıkları*;

93 öğrencinin %55.3 oranla *Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslerde çalınan ve dinlenen modal ezgileri rahatlıkla yazabildikleri (madde 11)*, 54 öğrencinin %32.1

oranla bu konuda *kararsız* olduğu, 21 öğrencinin ise %12.5 oranla *Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslerde çalınan ve dinlenen modal ezgileri yazamadıkları*;

109 öğrencinin %64.9 oranla *Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslerde çalınan ve dinlenen tonal-modal ezgilerin ritim ve ritim kalıplarını algılayıp rahatlıkla yazabildikleri (madde 12)*, 40 öğrencinin %23.8 oranla bu konuda *kararsız* olduğu, 19 öğrencinin ise %11.3 oranla *Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslerde çalınan ve dinlenen tonal-modal ezgilerin ritim ve ritim kalıplarını yazamadıkları*;

92 öğrencinin % 54.8 oranla *Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslerde daha önce görmedikleri bir ezginin deşifresini kolayca yapabildikleri (madde 13)*, 51 öğrencinin %30.4 oranla bu konuda *kararsız* olduğu, 25 öğrencinin ise %14.9 oranla *Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslerde daha önce görmedikleri bir ezginin deşifresini yapamadıkları*;

96 öğrencinin %57.1 oranla *Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslerde arkadaşları kadar iyi olmadığını düşündüğü (madde 14)*, 45 öğrencinin %26.8 oranla bu konuda *kararsız* olduğu, 27 öğrencinin ise %16.1 oranla *Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslerde arkadaşları kadar iyi olduklarını düşündükleri*;

109 öğrencinin %64.9 oranla *Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslerde çok çalışsalar bile başarılı olmayacaklarını düşündükleri (madde 15)*, 31 öğrencinin %18.5 oranla bu konuda *kararsız* olduğu, 28 öğrencinin ise %16.7 oranla *Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslere çalıştıklarında başarılı olacaklarını düşündükleri*;

90 öğrencinin %53.6 oranla *Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslerde öğrencilerin çalışmaya başladıklarında kendilerini gergin hissettikleri (madde 16)*, 42 öğrencinin %25.0 oranla bu konuda *kararsız* olduğu, 36 öğrencinin ise %21.4 oranla *Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslere çalışmada gerginlik yaşamadığı*;

114 öğrencinin %67.9 oranla *Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslerde tek ses aralıklar üç ses ve dört sesi işitebildikleri ve na hecesi ile ayrımını yapabildikleri (madde 17)*, 34 öğrencinin %20.2 oranla bu konuda *kararsız* olduğu, 20 öğrencinin ise %11.9 oranla *Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslerde tek ses aralıklar üç ses ve dört sesi işitemedikleri ve na hecesi ile ayrımını yapamadıkları*;

104 öğrencinin %61.9 oranla *Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslerde tek ses aralıklar üç ses ve dört sesi la sesini eksen alarak işitebildikleri ve isimlerini söyleyebikleri (madde 18)*, 32 öğrencinin %19.0 oranla bu konuda *kararsız* olduğu, 32

öğrencinin ise %19.1 oranla *Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslerde tek ses aralıklar üç ses ve dört sesi la sesini eksen alarak işitemediği ve isimlerini söyleyemediği*;

109 öğrencinin %64.9 oranla *Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslerde majör ve minör ton ayrımını kolaylıkla yapamadıkları (madde 19)*, 38 öğrencinin %22.6 oranla bu konuda *kararsız olduğu*, 21 öğrencinin ise %12.5 oranla *Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslerde majör ve minör ton ayrımını yapabildikleri*;

92 öğrencinin %54.7 oranla *Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslerde çift ses çalınan bir ezginin diktesini yazamadığı (madde 20)*, 50 öğrencinin %29.8 oranla bu konuda *kararsız olduğu*, 26 öğrencinin ise %15.5 oranla *Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslerde çift ses çalınan bir ezginin diktesini yazabildikleri*;

103 öğrencinin %61.4 oranla *Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslerde aksak ritimleri algılayabildikleri (madde 21)*, 46 öğrencinin %27.4 oranla bu konuda *kararsız olduğu*, 19 öğrencinin ise %11.3 oranla *Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslerde aksak ritimleri algılayamadıkları*;

99 öğrencinin %59.0 oranla *Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslerde aksak ritimli ezgi ve tartımların diktesini yazabildikleri (madde 22)*, 44 öğrencinin %26.2 oranla bu konuda *kararsız olduğu*, 25 öğrencinin ise %14.9 oranla *Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslerde aksak ritimli ezgi ve tartımların diktesini yazamadıkları* görülmektedir.

Tablo 15'den elde edilen bulgular değerlendirildiğinde, öğrencilerin müzik teorisi ve işitmeye yönelik derslerle ilgili olarak, kuramsal bilgilerine güvendikleri ve gelen soruları cevaplayabildikleri, bu derslerde öğrendiklerinin özgüvenlerini artırdığı, dersle ilgili etkinliklerde başarılı olacaklarına inandıkları, derslerde işlenen solfej ve ritimleri okuyabildikleri, derslerde çalınan tonal-modal ezgilerin tonlarını ve ritim kalıplarını algılayıp yazabildikleri, deşifre yapabildikleri, tek ses, aralık, üç ses ve dört sesi işitebildikleri, aksak ritmi algılayabildikleri ve buna ait ezgilerin ritim ve ezgisini yazabildikleri görülmektedir.

Bu olumlu görüşlere rağmen, öğrencilerin büyük bir kısmının aynı zamanda öğrendiklerini uygulamaya dökemedikleri, bu derslerle ilgili konularda kendilerini yeterli bulmadıkları, bu derslerde arkadaşları kadar iyi olmadıklarını ve başarılı

olamayacaklarını düşündükleri, çalışırken kendilerini gergin hissettikleri ve majör-minör ton ayırımını ve çift ses dikte yazımını gerçekleştiremedikleri de görülmektedir.

Bu bulgu, öğrencilerin müzik teorisi ve işitmeye yönelik dersler ile ilgili konularda zorlukların üstesinden geleceklerine, yeterli bilgiye sahip olduklarına olan inançlarının tam olmasına ve teorik açıdan özyeterlik algılarının olumlu yönde olmasına rağmen, özellikle bilgilerinin uygulamaya dökme ve başarılı olabileceklerine inanma konusunda kendilerine olan güvenlerinin yeterli olmadığını ve özyeterlik algılarının bu açıdan düşük olduğunu gösterir niteliktedir.

Öğrencilerin görüşleri doğrultusunda müzik teorisi ve işitmeye yönelik derslere karşı özyeterlik algısı düzeylerini gösteren ortalama puanlar Tablo 16’da görülmektedir.

Tablo 16
Müzik teorisi ve işitmeye yönelik derslere ilişkin özyeterlik algısı düzeyleri

Özyeterlik Algısı Maddeleri		Özyeterlik Algısı Ortalama
		$\bar{x}$
1	Müzik teorisi ve işitmeye yönelik dersler ile ilgili kuramsal bilgilere dayanan soruları rahatlıkla cevaplayabilirim	3.52
2	Müzik teorisi ve işitmeye yönelik derslerde öğrendiklerimi uygulamaya dökmem	2.42
3	Müzik teorisi ve işitmeye yönelik derslerde öğrendiklerimin kendime olan güvenimi arttırdığına inanıyorum	3.88
4	Müzik teorisi ve işitmeye yönelik dersler ile ilgili derslerde başarılı olacağıma inanıyorum	3.79
5	Müzik teorisi ve işitmeye yönelik dersler ile ilgili konular da kendimi yeterli bulmuyorum	2.54
6	Müzik teorisi ve işitmeye yönelik derslerde işlenen solfejleri kolaylıkla okuyabilirim	3.78
7	Müzik teorisi ve işitmeye yönelik derslerde işlenen bona kitaplarında ki ritimleri kolaylıkla vurup okuyabilirim	3.93
8	Müzik teorisi ve işitmeye yönelik derslerde çalınan ve dinlediğim tonal ezgilerin tonlarını rahatlıkla algılayabilirim	3.67
9	Müzik teorisi ve işitmeye yönelik derslerde çalınan ve dinlediğim modal(makamsal) ezgilerin makamlarını rahatlıkla algılayabilirim	3.63
10	Müzik teorisi ve işitmeye yönelik derslerde çalınan ve dinlediğim tonal ezgileri rahatlıkla yazabilirim	3.62
11	Müzik teorisi ve işitmeye yönelik derslerde çalınan ve dinlediğim modal(makamsal) ezgileri rahatlıkla yazabilirim	3.64
12	Müzik teorisi ve işitmeye yönelik derslerde çalınan ve dinlediğim tonal-modal(makamsal) ezgilerin ritimlerini ve ritim kalıplarını algılayıp rahatlıkla yazabilirim	3.83
13	Müzik teorisi ve işitmeye yönelik derslerde daha önceden görmediğim bir ezginin deşifresini kolayca yapabiliyorum	3.60
14	Müzik teorisi ve işitmeye yönelik derslerde arkadaşlarım kadar iyi olmadığını düşünüyorum	2.32
15	Müzik teorisi ve işitmeye yönelik derslerde çalışsam bile başarılı olamayacağım inancındayım	2.13
16	Müzik teorisi ve işitmeye yönelik derslere çalışmaya başladığımda kendimi gergin hissedirim	2.47
17	Tek ses. aralıklar. üç ses ve dört sesi işitebilir ve na hecesi ile ayırımını yapabiliyorum	3.96
18	Tek ses. aralıklar. üç ses ve dört sesi la sesini eksen alarak işitebilir ve isimlerini söyleyebilirim	3.67
19	Majör ve minör ton ayırımını kolaylıkla yapamam	2.11
20	Çift ses çalınan bir ezginin diktesini yazamam	2.35
21	Aksak ritimleri algılayabilirim	3.77
22	Aksak ritimli ezgi ve tartımların diktesini yazabilirim	3.70
Özyeterlik Algısı Genel Ortalama Puanı		3.2876

Tablo 16’da araştırmaya katılan öğrencilerin özyeterlik algısı ortalama puanlarına bakıldığında, ölçekteki olumlu maddelerden Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik dersler

ile ilgili kuramsal bilgilere dayanan soruları rahatlıkla cevaplayabilirim (*madde 1*), Müzik teorisi ve işitmeye yönelik derslerde öğrendiklerimin kendime olan güvenimi arttırdığına inanıyorum (*madde 3*), Müzik teorisi ve işitmeye yönelik dersler ile ilgili derslerde başarılı olacağıma inanıyorum (*madde 4*), Müzik teorisi ve işitmeye yönelik derslerde işlenen solfejleri kolaylıkla okuyabilirim (*madde 6*), Müzik teorisi ve işitmeye yönelik derslerde işlenen bona kitaplarındaki ritimleri kolaylıkla vurup okuyabilirim (*madde 7*), Müzik teorisi ve işitmeye yönelik derslerde çalınan ve dinlediğim tonal ezgilerin tonlarını rahatlıkla algılayabilirim (*madde 8*), Müzik teorisi ve işitmeye yönelik derslerde çalınan ve dinlediğim modal (makamsal) ezgilerin makamlarını rahatlıkla algılayabilirim (*madde 9*), Müzik teorisi ve işitmeye yönelik derslerde çalınan ve dinlediğim tonal ezgileri rahatlıkla yazabilirim (*madde 10*), Müzik teorisi ve işitmeye yönelik derslerde çalınan ve dinlediğim modal (makamsal) ezgileri rahatlıkla yazabilirim (*madde 11*), Müzik teorisi ve işitmeye yönelik derslerde çalınan ve dinlediğim tonal-modal ezgilerin ritimlerini ve ritim kalıplarını algılayıp rahatlıkla yazabilirim (*madde 12*), Müzik teorisi ve işitmeye yönelik derslerde daha önceden görmediğim bir ezginin deşifresini kolayca yapabilirim (*madde 13*), Tek ses, aralıklar, üç ses ve dört sesi işitebilir ve na hecesi ile ayrımını yapabilirim (*madde 17*), Tek ses, aralıklar, üç ses ve dört sesi la sesini eksen alarak işitebilir ve isimlerini söyleyebilirim (*madde 18*), Aksak ritimleri algılayabilirim (*madde 21*) ve Aksak ritimli ezgi ve tartımların diktesini yazabilirim (*madde 22*) maddelerinde Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslerle ilgili özyeterlik algılarının yüksek olduğu görülmektedir ($3.40 < \bar{X} < 4.19$).

Ölçekteki olumsuz maddelerden Müzik teorisi ve işitmeye yönelik derslerde öğrendiklerimi uygulamaya dökemem (*madde 2*), Müzik teorisi ve işitmeye yönelik dersler ile ilgili konularda kendimi yeterli bulmuyorum (*madde 5*), Müzik teorisi ve işitmeye yönelik derslerde arkadaşlarım kadar iyi olmadığımı düşünüyorum (*madde 14*), Müzik teorisi ve işitmeye yönelik derslerde çalışsam bile başarılı olamayacağım inancındayım (*madde 15*), Müzik teorisi ve işitmeye yönelik derslere çalışmaya başladığımda kendimi gergin hissedirim (*madde 16*), Majör ve minör ton ayrımını kolaylıkla yapamam (*madde 19*) ve Çift ses çalınan bir ezginin diktesini yazamam (*madde 20*) maddelerinde ise, öğrencilerin Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik dersler ile ilgili özyeterlik algılarının düşük olduğu görülmektedir ($1.80 < \bar{X} < 2.59$).

Ölçekten elde edilen puanlar doğrultusunda, öğrencilerin Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslere karşı genel özyeterlik algılarına bakıldığında, özyeterlik algılarının orta düzeyde olduğu görülmektedir ($2.60 < \bar{X}_{GO} = 3.2876 < 3.39$). Bu doğrultuda öğrencilerin müzik teorisi ve işitmeye yönelik derslerde aslında kendilerine inançlarının olduğu, ancak bu derslerde başaramama kaygısı ve derslerin kendilerini zorlamasından dolayı özyeterlik algılarının olumsuz yönde de etkilendiği söylenebilir. Bu açıdan özellikle ders eğitmeninin etkisinin büyük olduğu, öğrencinin başarabileceği yönünde eğitmen tarafından telkin ve teşvik edilmesi, sınıf içinde öğrencinin şevkinin kırılmaması açısından daha iyi seviyede olan öğrenciler ile düşük seviyeli öğrenciler arasında rekabet ortamının oluşmaması için düşük seviyeli öğrencilerin kendi düzeylerine uygun eğitimsel ortamlara daha çok dahil edilmesi ve öğrencilerde yeterlik hissini artırılması için ders dışı etkinliklerle özellikle düşük seviyedeki öğrencilerin desteklenmesi ve öğrenciyi aşırı zorlamadan teşvik edici çalışmalarla öğrencinin kazanılması gerektiği düşünülmektedir.

3.2. MÜZİK TEORİSİ VE İŞİTME İLE İLGİLİ DERSLERE YÖNELİK TUTUM VE ÖZYETERLİK ALGILARININ DEMOGRAFİK DEĞİŞKENLERE GÖRE FARKLILIĞINA İLİŞKİN BULGULAR VE YORUM

3.2.1. Müzik Teorisi ve İşitme İle İlgili Derslere Yönelik Tutumların Demografik Değişkenlere Göre Farklılığına İlişkin Bulgular ve Yorum

Tablo 17

Cinsiyet değişkenine göre müzik teorisi ve işitmeye yönelik dersler ile ilgili tutum farklılıkları

Tutum Maddeleri	Cinsiyet	N	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	p
1 Müzik Teorisi ve işitmeye yönelik dersler sevdiğim dersler arasındadır	Kız	77	74.40	5729.00	2726.000	.010*
	Erkek	91	93.04	8467.00		
3 Müzik Teorisi ve işitmeye yönelik derslere hevesle gelirim	Kız	77	73.08	5627.00	2624.000	.004*
	Erkek	91	94.16	8569.00		
8 Müzik Teorisi ve işitmeye yönelik dersleri sabırsızlıkla beklerim	Kız	77	71.59	5512.50	2509.500	.001*
	Erkek	91	95.42	8683.50		
11 Müzik Teorisi ve işitmeye yönelik derslerde daha çok şey öğrenmek için çabalarım	Kız	77	74.74	6755.00	2752.000	.012*
	Erkek	91	92.76	8441.00		
Tutum Genel Ortalama	Kız	77	76.62	5899.50	2896.500	.053
	Erkek	91	91.17	8296.50		

Tablo 17'ye göre, 77 kişiden oluşan Kız ve 91 kişiden oluşan Erkek gruplarının tutum farklılıklarına bakıldığında, Müzik teorisi ve işitme derslerine yönelik genel tutumları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olmadığı ($U = 2896.500, p = .053 > .05$), ancak madde bazında tutum ölçeği maddelerinden 1, 3, 8 ve 11. maddelerde istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($p < .05$).

Farklılık gösteren maddelerin sıra ortalamaları ve sıra toplamları incelendiğinde, “Müzik teorisi ve işitmeye yönelik dersler sevdiğim dersler arasındadır” ($SO_{Kız} = 74.40$, $ST_{Kız} = 5729.00$ ve $SO_{Erkek} = 93.04$, $ST_{Erkek} = 8467.00$), “Müzik Teorisi ve işitmeye yönelik derslere hevesle gelirim” ($SO_{Kız} = 73.08$, $ST_{Kız} = 5627.00$ ve $SO_{Erkek} = 94.16$, $ST_{Erkek} = 8569.00$), “Müzik Teorisi ve işitmeye yönelik dersleri sabırsızlıkla beklerim” ($SO_{Kız} = 71.59$, $ST_{Kız} = 5512.50$ ve $SO_{Erkek} = 95.42$, $ST_{Erkek} = 8683.50$) ve “Müzik Teorisi ve işitmeye yönelik derslerde daha çok şey öğrenmek için çabalarım” ($SO_{Kız} = 73.79$, $ST_{Kız} = 6451.50$ ve $SO_{Erkek} = 85.10$, $ST_{Erkek} = 7744.50$) maddelerinde erkek öğrencilerin sıra ortalaması ve sıra toplamı puanının kız öğrencilere göre daha yüksek olduğu ve erkek öğrencilerin tutumlarının daha yüksek olduğu görülmektedir.

Başka bir anlatımla, erkek öğrencilerin müzik teorisi ve işitmeye yönelik dersleri, kız öğrencilere nazaran daha çok sevdiği, bu derslere daha hevesle geldiği, dersin gelmesini daha sabırsız şekilde beklediği ve bu derslerde kız öğrencilere nazaran öğrenmek için daha çok çaba gösterdiği söylenebilir.

Tablo 18

Yaş değişkenine göre müzik teorisi ve işitmeye yönelik dersler ile ilgili tutum farklılıkları

	Yaş	N	Sıra Ort.	Sd	χ^2	p
Tutum Genel Ortalama	16-20	26	80.40			
	21-25	112	88.88	3	3.327	.344
	26-30	27	70.57			
	31 ve üstü	3	82.00			

Tablo 18’de yaş gruplarının Müzik Teorisi ve İşitme derslerine yönelik tutum genel ortalama puanlarının farklılıklarına bakıldığında, tutum ortalama puanları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir ($\chi^2_3 = 3.327$, $p = .344 > .05$). Araştırmada madde bazında da yaş değişkenine göre öğrencilerin müzik teorisi ve işitme derslerine yönelik tutumları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($p > .05$).

Tablo 19

Sınıf düzeyi değişkenine göre müzik teorisi ve işitmeye yönelik dersler ile ilgili tutum farklılıkları

	Sınıf Düzeyi	N	Sıra Ort.	Sd	χ^2	p
Tutum Genel Ortalama	1. Sınıf	32	76.41			
	2. Sınıf	53	74.27	3	7.712	.052
	3.Sınıf	54	89.90			
	4.Sınıf	29	102.07			

Tablo 19’da öğrencilerin sınıf düzeyi değişkenine göre Müzik Teorisi ve İşitme derslerine yönelik tutum genel ortalama puanlarının farklılıklarına bakıldığında, tutum ortalama puanları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir ($\chi^2_3 = 7.712, p = .052 > .05$). Araştırmada madde bazında da sınıf düzeyi değişkenine göre öğrencilerin müzik teorisi ve işitme derslerine yönelik tutumları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($p > .05$).

Tablo 20

Fakülte değişkenine göre müzik teorisi ve işitmeye yönelik dersler ile ilgili tutum farklılıkları

	Tutum Maddeleri	Fakülte	N	Sıra Ort.	Sd	χ^2	p
1	Müzik Teorisi ve işitmeye yönelik dersler sevdiğim dersler arasındadır	GSF	43	68.35	2	7.335	.026*
		Eğitim	66	85.97			
		Konservatuvar	59	93.24			
2	Müzik Teorisi ve işitmeye yönelik dersler zevkli dersler değildir	GSF	43	75.19	2	10.313	.006*
		Eğitim	66	75.65			
		Konservatuvar	59	99.62			
3	Müzik Teorisi ve işitmeye yönelik derslere hevesle gelirim	GSF	43	67.99	2	9.291	.010*
		Eğitim	66	83.34			
		Konservatuvar	59	96.40			
5	Müzik Teorisi ve işitmeye yönelik dersler ilgimi çeken dersler değildir	GSF	43	74.23	2	9.200	.010*
		Eğitim	66	77.16			
		Konservatuvar	59	98.65			
7	Seçim hakkım olsaydı Müzik Teorisi ve işitmeye yönelik dersleri almak istemezdim	GSF	43	71.71	2	8.018	.018*
		Eğitim	66	80.26			
		Konservatuvar	59	97.08			
9	Müzik Teorisi ve işitmeye yönelik derslerde zamanın boşa geçtiğini düşünürüm	GSF	43	74.26	2	12.236	.002*
		Eğitim	66	75.18			
		Konservatuvar	59	100.82			
12	Müzik Teorisi ve işitmeye yönelik dersleri sadece geçer not almak için önemserim	GSF	43	76.23	2	11.527	.003*
		Eğitim	66	74.12			
		Konservatuvar	59	100.55			
14	Mezun olduktan sonra Müzik Teorisi ve işitmeye yönelik dersler ile ilgili hiçbir şey duymak istemem	GSF	43	74.14	2	10.112	.006*
		Eğitim	66	76.48			
		Konservatuvar	59	99.47			
16	Müzik Teorisi ve işitmeye yönelik derslerde öğrendiklerimi pratikte beklentilerime cevap veremeyeceğimi düşünürüm	GSF	43	78.22	2	8.535	.014*
		Eğitim	66	74.98			
		Konservatuvar	59	98.15			
17	Müzik Teorisi ve işitmeye yönelik derslerin müzikal gelişimim için gerekli dersler olmadığını düşünüyorum	GSF	43	67.71	2	14.031	.001*
		Eğitim	66	79.26			
		Konservatuvar	59	101.09			
18	Müzik Teorisi ve işitmeye yönelik derslere sınav zamanlarında bile çalışmam	GSF	43	73.40	3	13.618	.001*
		Eğitim	66	74.74			
		Konservatuvar	59	101.93			
	Tutum Genel Ortalama	GSF	43	88.02	2	18.542	.000*
		Eğitim	66	100.18			
		Konservatuvar	59	63.24			

Tablo 20'ye göre, öğrencilerin fakülte değişkenine göre tutum farklılıklarına bakıldığında, Müzik teorisi ve işitme derslerine yönelik genel tutumları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu ($\chi^2_2 = 18.542$, $p = .000 < .05$), madde bazında ise tutum ölçeği maddelerinden 1, 2, 3, 5, 7, 9, 12, 14, 16, 17 ve 18. maddelerde istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($p < .05$).

Farklılık gösteren maddelerin sıra ortalamaları incelendiğinde, “Müzik Teorisi ve işitmeye yönelik dersler sevdiğim dersler arasındadır” ($SO_{\text{Konservatuvar}} = 93.24$), “Müzik Teorisi ve işitmeye yönelik dersler zevkli dersler değildir” ($SO_{\text{Konservatuvar}} = 99.62$), “Müzik Teorisi ve işitmeye yönelik derslere hevesle gelirim” ($SO_{\text{Konservatuvar}} = 96.40$), “Müzik Teorisi ve işitmeye yönelik dersler ilgimi çeken dersler değildir” ($SO_{\text{Konservatuvar}} = 98.65$), “Seçim hakkım olsaydı Müzik Teorisi ve işitmeye yönelik dersleri almak istemezdim” ($SO_{\text{Konservatuvar}} = 97.08$), “Müzik Teorisi ve işitmeye yönelik derslerde zamanımın boşa geçtiğini düşünürüm” ($SO_{\text{Konservatuvar}} = 100.82$), “Müzik Teorisi ve işitmeye yönelik dersleri sadece geçer not almak için önemserim” ($SO_{\text{Konservatuvar}} = 100.55$), “Mezun olduktan sonra Müzik Teorisi ve işitmeye yönelik dersler ile ilgili hiçbir şey duymak istemem” ($SO_{\text{Konservatuvar}} = 99.47$), “Müzik Teorisi ve işitmeye yönelik derslerde öğrendiklerimin pratikte beklentilerime cevap veremeyeceğini düşünürüm” ($SO_{\text{Konservatuvar}} = 98.15$), “Müzik Teorisi ve işitmeye yönelik derslerin müzikal gelişimim için gerekli dersler olmadığını düşünüyorum” ($SO_{\text{Konservatuvar}} = 101.09$) ve “Müzik Teorisi ve işitmeye yönelik derslere sınav zamanlarında bile çalışmam” ($SO_{\text{Konservatuvar}} = 101.93$) maddelerinin tamamında konservatuvar öğrencilerinin GSF ve Eğitim fakültesi öğrencilerine göre tutumlarının yüksek olduğu görülmektedir.

Genel tutum ortalamasına bakıldığında ise, en yüksek tutum düzeyinin Eğitim fakültesi öğrencilerine ($SO = 100.18$) ve en düşük tutum düzeyinin ise Konservatuvar öğrencilerine ($SO = 63.24$) ait olduğu görülmektedir.

Başka bir deyişle, konservatuvarda eğitim gören öğrencilerin, GSF ve Eğitim fakültesindeki öğrencilere nazaran müzik teorisi ve işitmeye yönelik dersleri daha çok sevdikleri, daha zevkli ve ilgi çekici buldukları, daha hevesli oldukları, bu derslerin boşa uğraş olmadığını düşündükleri, müzikal gelişimlerine katkı sağlayacağını daha çok benimsedikleri ve derslere daha istekle çalıştıkları söylenebilir. Genel ortalama bu sonucun aksine çıkan durumun ise, Konservatuvar öğrencilerinin Müzik Teorisi ve işitmeye yönelik derslere istekli ve hevesli yaklaşımlarına rağmen, teori ve pratikte kendilerini eksik hissetmelerinden dolayı bazı maddelere olumsuz tutum göstermelerinden kaynaklandığı düşünülmektedir.

Tablo 21

Lise değişkenine göre müzik teorisi ve işitmeye yönelik dersler ile ilgili tutum farklılıkları

Tutum Maddeleri	Lise	N	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	p
Tutum Genel Ortalama	Diğer Lise	91	85.42	7773.50	3419.500	.789
	GSL	77	83.41	6422.50		

Tablo 21'e göre, öğrencilerin lise değişkenine göre tutum farklılıklarına bakıldığında, Müzik teorisi ve işitme derslerine yönelik genel tutumları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olmadığı ($U = 3419.500$, $p = .789 > .05$) görülmektedir.

Sıra ortalamaları ve sıra toplamları incelendiğinde de, diğer lise mezunu öğrencilerin ve GSL mezunu öğrencilerin müzik teorisi ve işitmeye yönelik derslerdeki tutumlarının birbirine denk olduğu ($SO_{DL} = 85.42$ ve $ST_{DL} = 7773.50$, $SO_{GSL} = 83.41$ ve $ST_{GSL} = 6422.50$) görülmektedir.

Başka bir deyişle, lise değişkeninin müzik teorisi ve işitmeye yönelik derslerdeki tutumlar üzerinde fark yaratmadığı ve GSL mezunu öğrencilerin mezun oldukları lise türünden dolayı müziksel altyapılarının oluşunun bu derslere yönelik tutumları etkilemediği söylenebilir.

Tablo 22

Eğitimi alınan çalgı değişkenine göre müzik teorisi ve işitmeye yönelik dersler ile ilgili tutum farklılıkları

	Çalgı	N	Sıra Ort.	Sd	χ^2	p
Tutum Genel Ortalama	Keman	30	83.17			
	Bağlama	62	84.11			
	Ud	10	88.25			
	Kanun	7	71.21			
	Şan	5	79.30			
	Ney	3	47.33			
	Tanbur	4	50.50	13	11.471	.571
	Kaval	1	62.50			
	Mey	4	96.75			
	Piano	3	82.00			
	Viyolonsel	12	103.38			
	Flüt	10	66.55			
	Viyola	1	62.50			
	Gitar	16	106.28			

Tablo 22'de öğrencilerin eğitimi alınan çalgı değişkenine göre Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik dersler ile ilgili tutum genel ortalama puanlarının farklılıklarına bakıldığında, tutum ortalama puanları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir ($\chi^2_{13} = 11.471$, $p = .571 > .05$). Araştırmada madde bazında da eğitimi alınan çalgı değişkenine göre öğrencilerin müzik teorisi ve işitme derslerine

yönelik tutumları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunmamıştır $p > .05$).

3.2.2. Müzik Teorisi ve İşitme İle İlgili Derslere Yönelik Özyeterlik Algısının Demografik Değişkenlere Göre Farklılığına İlişkin Bulgular ve Yorum

Tablo 23

Cinsiyet değişkenine göre müzik teorisi ve işitmeye yönelik dersler ile ilgili özyeterlik algısı farklılıkları

	Özyeterlilik Algısı Maddeleri	Cinsiyet	N	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	p
5	Müzik teorisi ve işitmeye yönelik dersler ile ilgili konular da kendimi yeterli bulmuyorum	Kız	77	76.40	5882.50	2879.500	.040*
		Erkek	91	91.36	8313.50		
9	Müzik teorisi ve işitmeye yönelik derslerde çalınan ve dinlediğim modal (makamsal) ezgilerin makamlarını rahatlıkla algılayabilirim	Kız	77	73.58	5665.50	2662.500	.005*
		Erkek	91	93.74	8530.50		
22	Aksak ritimli ezgi ve tartımların diktesini yazabilirim	Kız	77	75.92	5846.00	2843.000	.029*
		Erkek	91	91.76	8350.00		
Özyeterlilik Algısı Genel Ortalama		Kız	77	81.69	6290.50	3287.500	.491
		Erkek	91	86.87	7905.50		

Tablo 23’de, 77 kişiden oluşan Kız ve 91 kişiden oluşan Erkek gruplarının özyeterlik algısı farklılıklarına bakıldığında, Müzik teorisi ve işitme derslerine yönelik genel özyeterlik algıları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olmadığı ($U = 3287.500$, $p = .491 > .05$), ancak madde bazında özyeterlik algısı ölçeği maddelerinden 5, 9 ve 22. maddelerde istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($p < .05$).

Farklılık gösteren maddelerin sıra ortalamaları ve sıra toplamları incelendiğinde, “Müzik teorisi ve işitmeye yönelik dersler ile ilgili konular da kendimi yeterli bulmuyorum” ($SO_{Kız} = 76.40$, $ST_{Kız} = 5882.50$ ve $SO_{Erkek} = 91.36$, $ST_{Erkek} = 8313.50$), “Müzik teorisi ve işitmeye yönelik derslerde çalınan ve dinlediğim modal (makamsal) ezgilerin makamlarını rahatlıkla algılayabilirim” ($SO_{Kız} = 73.58$, $ST_{Kız} = 5665.50$ ve $SO_{Erkek} = 93.74$, $ST_{Erkek} = 8530.50$) ve “Aksak ritimli ezgi ve tartımların diktesini yazabilirim” ($SO_{Kız} = 75.92$, $ST_{Kız} = 5846.00$ ve $SO_{Erkek} = 91.76$, $ST_{Erkek} = 8350.00$) maddelerinde erkek öğrencilerin tutumlarının kız öğrencilere göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

Başka bir deyişle, kız öğrenciler müzik teorisi ve işitmeye yönelik derslerde, erkek öğrencilere nazaran kendilerini yetersiz görmekte, erkek öğrenciler ise müzik teorisi ve işitmeye yönelik derslerde kız öğrencilere nazaran modal ezgilerin makamlarını daha rahat algılayabilmekte ve kız öğrencilere nazaran aksak ritimli ezgi ve tartımların diktesini daha iyi yazabilmektedirler.

Tablo 24

Yaş değişkenine göre müzik teorisi ve işitmeye yönelik dersler ile ilgili özyeterlik algısı farklılıkları

	Özyeterlilik Algısı Maddeleri	Yaş	N	Sıra Ort.	Sd	χ^2	p
6	Müzik teorisi ve işitmeye yönelik derslerde işlenen solfejleri kolaylıkla okuyabilirim	16-20	26	77.54	3	8.156	.043*
		21-25	112	88.50			
		26-30	27	79.07			
		31 ve üstü	3	17.67			
7	Müzik teorisi ve işitmeye yönelik derslerde işlenen bona kitaplarındaki ritimleri kolaylıkla vurup okuyabilirim	16-20	26	74.12	3	10.154	.017*
		21-25	112	91.98			
		26-30	27	68.24			
		31 ve üstü	3	41.67			
8	Müzik teorisi ve işitmeye yönelik derslerde çalınan ve dinlediğim tonal ezgilerin tonlarını rahatlıkla algılayabilirim	16-20	26	61.38	3	9.057	.029*
		21-25	112	91.22			
		26-30	27	79.13			
		31 ve üstü	3	82.33			
Özyeterlilik Algısı Genel Ortalama		16-20	26	75.69	3	6.996	.072
		21-25	112	91.01			
		26-30	27	70.13			
		31 ve üstü	3	47.17			

Tablo 24’te yaş gruplarının özyeterlik algısı farklılıklarına bakıldığında, Müzik teorisi ve işitme derslerine yönelik genel özyeterlik algıları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olmadığı ($\chi^2_3 = 6.996$, $p = .072 > .05$), ancak madde bazında özyeterlik algısı ölçeği maddelerinden 6, 7 ve 8. maddelerde istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($p < .05$).

Farklılık gösteren maddelerin sıra ortalamaları incelendiğinde, “Müzik teorisi ve işitmeye yönelik derslerde işlenen solfejleri kolaylıkla okuyabilirim” (SO = 17.67) ve “Müzik teorisi ve işitmeye yönelik derslerde işlenen bona kitaplarındaki ritimleri kolaylıkla vurup okuyabilirim” (SO = 41.67) maddelerinde fark yaratan grubun 31 ve üstü yaş grubundaki öğrenciler olduğu ve özyeterlik algılarının diğer yaş gruplarına göre çok düşük olduğu görülmektedir. Başka bir deyişle, 31 ve üstü yaş grubundaki öğrencilerin, diğer yaş gruplarında ki öğrencilere nazaran müzik teorisi ve işitmeye yönelik derslerde işlenen solfejleri ve bona kitaplarındaki ritimleri kolaylıkla vurup okuyamadıkları söylenebilir. Bu iki maddede en yüksek özyeterlik algısı ise 21-25 yaş grubundaki öğrencilere aittir.

“Müzik teorisi ve işitmeye yönelik derslerde çalınan ve dinlediğim tonal ezgilerin tonlarını rahatlıkla algılayabilirim” maddesinde ise, fark yaratan grubun 16-20 yaş grubundaki öğrenciler olduğu ve özyeterlik algılarının diğer yaş gruplarına göre düşük olduğu görülmektedir (SO = 61.38). Başka bir deyişle, 16-20 yaş grubundaki

öğrencilerin, diğer yaş gruplarındaki öğrencilere nazaran müzik teorisi ve işitmeye yönelik derslerde çalınan ezgilerin tonlarını rahatlıkla algılayamadıkları söylenebilir. Bu maddede en yüksek özyeterlik algısı ise, yine 21-25 yaş grubundaki öğrencilere aittir.

Tablo 25

Sınıf düzeyi değişkenine göre müzik teorisi ve işitmeye yönelik dersler ile ilgili özyeterlik algısı farklılıkları

	Özyeterlik Algısı Maddeleri	Sınıf Düzeyi	N	Sıra Ort.	Sd	χ^2	p
1	Müzik teorisi ve işitmeye yönelik dersler ile ilgili kuramsal bilgilere dayanan soruları rahatlıkla cevaplayabilirim	1. Sınıf	32	68.36	3	12.944	.005*
		2. Sınıf	53	78.56			
		3.Sınıf	54	86.67			
		4.Sınıf	29	109.14			
13	Müzik teorisi ve işitmeye yönelik derslerde daha önceden görmediğim bir ezginin deşifresini kolayca yapabilirim	1. Sınıf	32	74.30	3	8.611	.035*
		2. Sınıf	53	77.44			
		3.Sınıf	54	86.20			
		4.Sınıf	29	105.48			
18	Tek ses, aralıklar, üç ses ve dört sesi la sesini eksen olarak işitebilir ve isimlerini söyleyebilirim	1. Sınıf	32	61.98	3	15.413	.001*
		2. Sınıf	53	78.34			
		3.Sınıf	54	89.64			
		4.Sınıf	29	101.13			
21	Aksak ritimleri algılayabilirim	1. Sınıf	32	69.38	3	8.631	.035*
		2. Sınıf	53	79.36			
		3.Sınıf	54	89.06			
		4.Sınıf	29	102.09			
Özyeterlik Algısı Genel Ortalama		1. Sınıf	32	67.58	3	13.773	.003*
		2. Sınıf	53	73.41			
		3.Sınıf	54	94.96			
		4.Sınıf	29	103.97			

Tablo 25’te öğrencilerin sınıf düzeylerine göre özyeterlik algısı farklılıklarına bakıldığında, Müzik teorisi ve işitme derslerine yönelik genel özyeterlik algıları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu ($\chi^2_3 = 13.773$, $p = .003 > .05$) ve madde bazında ise özyeterlik algısı ölçeği maddelerinden 1, 13, 18 ve 21. maddelerde istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($p < .05$).

Farklılık gösteren maddelerin sıra ortalamaları incelendiğinde, “Müzik teorisi ve işitmeye yönelik dersler ile ilgili kuramsal bilgilere dayanan soruları rahatlıkla cevaplayabilirim” ($SO_1 = 68.36$, $SO_4 = 109.14$), “Müzik teorisi ve işitmeye yönelik derslerde daha önceden görmediğim bir ezginin deşifresini kolayca yapabilirim” ($SO_1 = 74.30$, $SO_4 = 105.48$), “Tek ses, aralıklar, üç ses ve dört sesi la sesini eksen olarak işitebilir ve isimlerini söyleyebilirim” ($SO_1 = 61.98$, $SO_4 = 101.13$) ve “Aksak ritimleri algılayabilirim” ($SO_1 = 69.38$, $SO_4 = 102.09$) maddelerinin tamamında ve genel ortalama puanında ($SO_1 = 67.58$, $SO_4 = 103.97$) en düşük özyeterlik algısına sahip

olarak 1. sınıf öğrencilerinin ve en yüksek özyeterlik algısına sahip olarak 4. sınıf öğrencilerinin farklılık yaratan gruplar olduğu görülmektedir.

Başka bir deyişle, sınıf düzeyi arttıkça öğrencilerin müzik teorisi ve işitmeye yönelik dersler ile ilgili kuramsal bilgilere dayanan soruları rahatlıkla cevaplayabilme, daha önceden görmedikleri bir ezginin deşifresini kolayca yapabilme, tek ses, aralıklar, üç ses ve dört sesi la sesini eksen alarak işitebilme ve isimlerini söyleyebilme ve aksak ritimleri algılayabilme durumlarına olan özyeterlik algısı düzeyleri de artmaktadır. Bu noktadan hareketle öğrencilerin bilgi birikimleri arttıkça, özyeterlik algısı düzeylerinin de paralel olarak arttığı söylenebilir.

Tablo 26

Fakülte değişkenine göre müzik teorisi ve işitmeye yönelik dersler ile ilgili özyeterlik algısı farklılıkları

	Özyeterlik Algısı Maddeleri	Fakülte	N	Sıra Ort.	Sd	χ^2	p
2	Müzik teorisi ve işitmeye yönelik derslerde öğrendiklerimi uygulamaya dökmem	GSF	43	94.70	2	7.025	.030*
		Eğitim	66	88.32			
		Konservatuvar	59	71.45			
3	Müzik teorisi ve işitmeye yönelik derslerde öğrendiklerimin kendime olan güvenimi arttırdığına inanıyorum	GSF	43	69.34	2	8.964	.011*
		Eğitim	66	82.11			
		Konservatuvar	59	96.77			
6	Müzik teorisi ve işitmeye yönelik derslerde işlenen solfejleri kolaylıkla okuyabilirim	GSF	43	68.84	2	6.195	.045*
		Eğitim	66	90.45			
		Konservatuvar	59	86.65			
7	Müzik teorisi ve işitmeye yönelik derslerde işlenen bona kitaplarındaki ritimleri kolaylıkla vurup okuyabilirim	GSF	43	66.86	2	8.698	.013*
		Eğitim	66	86.77			
		Konservatuvar	59	93.44			
12	Müzik teorisi ve işitmeye yönelik derslerde çalınan ve dinlediğim tonal-modal (makamsal) ezgilerin ritimlerini ve ritim kalıplarını algılayıp rahatlıkla yazabilirim	GSF	43	66.73	2	8.196	.017*
		Eğitim	66	91.45			
		Konservatuvar	59	88.38			
15	Müzik teorisi ve işitmeye yönelik derslerde çalışsam bile başarılı olamayacağım inancındayım	GSF	43	81.57	2	7.255	.027*
		Eğitim	66	74.37			
		Konservatuvar	59	96.38			
16	Müzik teorisi ve işitmeye yönelik derslere çalışmaya başladığımda kendimi gergin hissedirim	GSF	43	72.47	2	6.216	.045*
		Eğitim	66	81.38			
		Konservatuvar	59	95.30			
	Özyeterlilik Algısı Genel Ortalama	GSF	43	68.97	2	9.132	.010*
		Eğitim	66	96.97			
		Konservatuvar	59	80.67			

Tablo 26'da öğrencilerin fakülte değişkenine göre özyeterlik algısı farklılıklarına bakıldığında, Müzik teorisi ve işitme derslerine yönelik genel özyeterlik algıları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu ($\chi^2 = 9.132$, $p = .010 < .05$) ve madde bazında ise özyeterlik algısı ölçeği maddelerinden 2, 3, 6, 7, 12, 15 ve 16. maddelerde istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($p < .05$).

Farklılık gösteren maddelerin sıra ortalamaları incelendiğinde, “Müzik Teorisi ve işitmeye yönelik derslerde öğrendiklerimin kendime olan güvenimi artırdığına inanıyorum” (SO = 69.34), “Müzik Teorisi ve işitmeye yönelik derslerde işlenen solfejleri kolaylıkla okuyabilirim” (SO = 68.84), “Müzik Teorisi ve işitmeye yönelik derslerde işlenen bona kitaplarındaki ritimleri kolaylıkla vurup okuyabilirim” (SO_{GSF} = 66.86), “Müzik Teorisi ve işitmeye yönelik derslerde çalınan ve dinlediğim tonal ve modal (makamsal) ezgilerin ritimlerini ve ritim kalıplarını algılayıp rahatlıkla yazabilirim” (SO = 66.73) ve “Müzik Teorisi ve işitmeye yönelik derslere çalışmaya başladığımda kendimi gergin hissedirim” (SO = 72.47) maddelerinde ve genel ortalama puanında (SO = 68.97) farklılığı yaratan ve en düşük özyeterlik algısına sahip olan grubun GSF öğrencileri olduğu görülmektedir.

“Müzik Teorisi ve işitmeye yönelik derslerde öğrendiklerimi uygulamaya dökmem” (SO = 71.45) maddesinde farklılığı yaratan ve en düşük özyeterlik algısına sahip olan grubun Konservatuvar öğrencileri ve “Müzik Teorisi ve işitmeye yönelik derslerde çok çalışsam bile başarılı olamayacağım inancındayım” (SO = 74.37) maddesinde ise farklılığı yaratan ve en düşük özyeterlik algısına sahip olan grubun Eğitim Fakültesi öğrencileri olduğu görülmektedir.

Özyeterlik algısı genel ortalama puanlarına bakıldığında ise özyeterlik algısı düzeyi en yüksek grubun Eğitim Fakültesi öğrencileri olduğu (SO = 96.97), en düşük özyeterlik algısı düzeyine sahip grubun ise GSF öğrencileri olduğu (SO = 68.97) görülmektedir.

Başka bir deyişle GSF öğrencilerinin Müzik Teorisi ve işitmeye yönelik derslerde İşıtsel boyutta sıkıntı yaşadıkları ve bu açıdan kendilerini gergin ve özgüvensiz hissettikleri, konservatuvar öğrencilerinin bilgilerini uygulamaya dökme açısından kendine güvenmedikleri ve Eğitim fakültesi öğrencilerinin ise bilgi ve uygulama becerilerine rağmen başarıya ulaşma konusunda kendilerini yetersiz hissettikleri söylenebilir.

Tablo 27

Mezun olunan lise değişkenine göre müzik teorisi ve işitmeye yönelik dersler ile ilgili özyeterlik algısı farklılıkları

Özyeterlik Algısı Maddeleri	Lise	N	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	p
12 Müzik teorisi ve işitmeye yönelik derslerde çalınan ve dinlediğim tonal ve modal (makamsal) ezgilerin ritimlerini ve ritim kalıplarını algılayıp rahatlıkla yazabilirim	Diğer Lise	91	77.29	7033.00	2847.000	.029*
	GSL	77	93.03	7163.00		
Özyeterlik Algısı Genel Ortalama	Diğer Lise	91	78.31	7126.50	2940.500	.073
	GSL	77	91.81	7069.50		

Tablo 27’de öğrencilerin mezun oldukları lise değişkenine göre özyeterlik algısı farklılıklarına bakıldığında, müzik teorisi ve işitme derslerine yönelik genel özyeterlik algıları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olmadığı ($U = 2940.500, p = .073 > .05$) ve madde bazında ise özyeterlik algısı ölçeği maddelerinden sadece 12. maddede istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($U = 2847.000, p < .05$).

Farklılık gösteren “Müzik teorisi ve işitmeye yönelik derslerde çalınan ve dinlediğim tonal ve modal (makamsal) ezgilerin ritimlerini ve ritim kalıplarını algılayıp rahatlıkla yazabilirim” maddesinin sıra ortalaması ve sıra toplamı incelendiğinde, ($SO_{DL} = 77.29$) ve $ST_{DL} = 7033.00$ ve $SO_{GSL} = 93.03$ ve $ST_{GSL} = 7163.00$) diğer lise mezunu öğrencilerin GSL mezunu öğrencilere nazaran daha düşük özyeterlik algısına sahip olduğu görülmektedir.

Başka bir deyişle, Diğer lise mezunu öğrencilerin Müzik Teorisi ve işitmeye yönelik derslerde uygulama boyutunda ve işitsel açıdan kendilerine daha az güvendikleri ve bunun sebebinin de, GSL mezunu öğrencilerin mesleki müzik eğitimi aşamasına geçmeden lise düzeyinden gelen müzik teorisi ve işitmeye yönelik altyapılarının olması ve düz lise mezunu öğrencilerin ise mesleki müzik eğitimi aşamasına geçmeden GSL mezunu öğrencilere nazaran müzik teorisi ve işitmeye yönelik temel altyapılarının daha yetersiz olmasından kaynaklandığı söylenebilir.

Tablo 28

Eğitimi alınan çalgı değişkenine göre müzik teorisi ve işitmeye yönelik dersler ile ilgili özyeterlik algısı farklılıkları

	Çalgı	N	Sıra Ort.	Sd	χ^2	p
Özyeterlilik Algısı Genel Ortalama	Keman	30	76.17	13	14.516	.339
	Bağlama	62	82.76			
	Ud	10	77.05			
	Kanun	7	86.50			
	Şan	5	85.70			
	Ney	3	53.50			
	Tanbur	4	106.00			
	Kaval	1	116.50			

Tablo 28'in devamı

	Çalgı	N	Sıra Ort.	Sd	χ^2	p
Özyeterlilik Algısı Genel Ortalama	Mey	4	67.25	13	14.516	.339
	Piano	3	46.00			
	Viyolonsel	12	118.54			
	Flüt	10	79.20			
	Viyola	1	151.00			
	Gitar	16	93.88			

Tablo 28'de öğrencilerin eğitimi alınan çalgı değişkenine göre Müzik Teorisi ve İşitme derslerine yönelik özyeterlilik algısı genel ortalama puanlarının farklılıklarına bakıldığında, özyeterlilik algısı ortalama puanları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir ($\chi^2_{13} = 14.516, p = .339 > .05$). Araştırmada madde bazında da eğitimi alınan çalgı değişkenine göre öğrencilerin müzik teorisi ve işitme derslerine yönelik özyeterlilik algıları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($p > .05$).

3.3. MÜZİK TEORİSİ VE İŞİTME İLE İLGİLİ DERSLERE YÖNELİK TUTUM VE ÖZYETERLİLİK ALGILARI ARASINDAKİ İLİŞKİYE DAYALI BULGULAR VE YORUM

Tablo 29

Tutum ve özyeterlilik algısı ilişkisine yönelik Pearson korelasyon testi sonuçları

Korelasyon	Tutum	Özyeterlilik Algısı
r	1	.272**
p		.000*
N	168	168

Tablo 29 incelendiğinde, mesleki müzik eğitimi alan öğrencilerin müzik teorisi ve işitmeye yönelik dersler ile ilgili tutum ve özyeterlilik algıları arasındaki ilişkiye bakıldığında, tutum ve özyeterlilik algısı arasında orta büyüklükte bir etki ve ilişki olduğu görülmektedir ($\pm.1 < r = .272 < \pm.3, p = .000 < .05$).

Başka bir deyişle, mesleki müzik eğitimi alan öğrencilerin müzik teorisi ve işitmeye yönelik dersler ile ilgili tutumları olumluyken, özyeterlilik algıları da olumlu yönde artmakta ya da tutumları olumsuzken, özyeterlilik algıları da olumsuz yönde azalmaktadır. Yani, bir duruma karşı geliştirilen tutumların özyeterlilik algısını da etkilediği söylenebilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER

4.1. SONUÇLAR

4.1.1. Müzik Teorisi ve İşitme İle İlgili Derslere Yönelik Tutumlara İlişkin Sonuçlar

- Öğrencilerin müzik teorisi ve işitmeye yönelik dersleri sevdikleri, derslere hevesle geldikleri, bu derslerin müzik eğitiminin önemli bir parçası olduğunu düşündükleri ve önemli buldukları, bu derslerle ilgili ödevleri zevkle yaptıkları, daha çok şey öğrenmek için çabaladıkları, öğrenilenlerin diğer derslere de yararı ve katkısı olduğunu düşündükleri ve ders konularıyla alakalı şeyler konuşmaktan hoşlandıkları sonuçlarına ulaşılmıştır.
- Olumlu tutumlara rağmen, öğrencilerin büyük bir kısmının aynı zamanda müzik teorisi ve işitmeye yönelik dersleri zevkli ve ilgi çekici bulmadıkları, bu dersleri zorunlu oldukları için aldıkları, bu derslerde zamanlarının boşa harcandığını düşündükleri, derslere sadece geçer not almak için katıldıkları ve mezun olduktan sonra bu derslerle alakalı hiçbir şey duymak istemedikleri, öğrenilenlerin uygulamada kullanılamayacağını ve müzikal gelişim için gerekli olmadığını düşündükleri ve bu derslere çalışmadıkları sonuçları da elde edilmiştir.
- Öğrencilerin Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslere karşı genel tutumlarının orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

4.1.2. Müzik Teorisi ve İşitme İle İlgili Derslere Yönelik Özyeterlik Algılarına İlişkin Sonuçlar

- Öğrencilerin müzik teorisi ve işitmeye yönelik derslerle ilgili olarak, kuramsal bilgilerine güvendikleri ve gelen soruları cevaplayabildikleri, bu derslerde öğrendiklerinin özgüvenlerini artırdığı, dersle ilgili etkinliklerde başarılı olacaklarına inandıkları, derslerde işlenen solfej ve ritimleri okuyabildikleri, derslerde çalınan tonal-modal ezgilerin tonlarını ve ritim kalıplarını algılayıp yazabildikleri, deşifre yapabildikleri, tek ses, aralık, üç ses ve dört sesi işitebildikleri, aksak ritmi algılayabildikleri ve buna ait ezgilerin ritim ve ezgisini yazabildikleri sonuçlarına ulaşılmıştır.

- Olumlu yöndeki özyeterlik algılarına rağmen, öğrencilerin büyük bir kısmının aynı zamanda öğrendiklerini uygulamaya dökemedikleri, bu derslerle ilgili konularda kendilerini yeterli bulmadıkları, bu derslerde arkadaşları kadar iyi olmadıklarını ve başarılı olamayacaklarını düşündükleri, çalışırken kendilerini gergin hissettikleri ve majör-minör ton ayırımını ve çift ses dikte yazımını gerçekleştiremedikleri de tespit edilmiştir. Bu duruma bağlı olarak, öğrencilerin müzik teorisi ve işitmeye yönelik dersler ile ilgili konularda zorlukların üstesinden gelecekleri, yeterli bilgiye sahip oldukları inançlarının tam olmasına ve teorik açıdan özyeterlik algılarının olumlu yönde olmasına rağmen, özellikle bilgilerini uygulamaya dökebilme ve başarılı olabileceklerine inanma konusunda kendilerine olan güvenlerinin yeterli olmadığı ve özyeterlik algılarının bu açıdan düşük olduğu tespit edilmiştir.
- Öğrencilerin müzik teorisi ve işitmeye yönelik derslere karşı genel özyeterlik algılarının orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

4.1.3. Müzik Teorisi ve İşitme İle İlgili Derslere Yönelik Tutumların Demografik Değişkenlere Göre Farklılığına İlişkin Sonuçlar

- Erkek öğrencilerin müzik teorisi ve işitmeye yönelik dersleri, kız öğrencilere nazaran daha çok sevdiği, bu derslere daha hevesle geldiği, dersin gelmesini daha sabırsız şekilde beklediği ve bu derslerde kız öğrencilere nazaran öğrenmek için daha çok çaba gösterdiği sonuçlarına ulaşılmıştır.
- Araştırmada yaş ve sınıf düzeyi değişkenlerine göre öğrencilerin müzik teorisi ve işitme derslerine yönelik tutumları arasında bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.
- Konservatuvarda eğitim gören öğrencilerin, GSF ve Eğitim fakültesindeki öğrencilere nazaran müzik teorisi ve işitmeye yönelik dersleri daha çok sevdikleri, daha zevkli ve ilgi çekici buldukları, daha hevesli oldukları, bu derslerin boşa uğraş olmadığını düşündükleri, müzikal gelişimlerine katkı sağlayacağını daha çok benimsedikleri ve derslere daha istekle çalıştıkları; ancak, müzik Teorisi ve işitmeye yönelik derslere istekli ve hevesli yaklaşımlarına rağmen, teori ve pratikte kendilerini eksik hissettikleri sonuçlarına ulaşılmıştır.
- Lise değişkeninin müzik teorisi ve işitmeye yönelik derslerdeki tutumlar üzerinde fark yaratmadığı ve GSL mezunu öğrencilerin mezun oldukları lise

türünden dolayı müziksel altyapılarının oluşunun bu derslere yönelik tutumları etkilemediği sonucuna ulaşılmıştır.

- Eğitimi alınan çalgı değişkenine göre öğrencilerin müzik teorisi ve işitme derslerine yönelik tutumları arasında bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

4.1.4. Müzik Teorisi ve İşitme İle İlgili Derslere Yönelik Özyeterlik Algılarının Demografik Değişkenlere Göre Farklılığına İlişkin Sonuçlar

- Kız öğrencilerin müzik teorisi ve işitmeye yönelik derslerde, erkek öğrencilere nazaran kendilerini yetersiz gördükleri, erkek öğrencilerin ise müzik teorisi ve işitmeye yönelik derslerde kız öğrencilere nazaran modal ezgilerin makamlarını daha rahat algıladıkları ve aksak ritimli ezgi ve tartımların diktesini daha iyi yazdıkları tespit edilmiştir.
- 31 ve üstü yaş grubundaki öğrencilerin, diğer yaş gruplarında ki öğrencilere nazaran müzik teorisi ve işitmeye yönelik derslerde işlenen solfejleri ve bona kitaplarındaki ritimleri kolaylıkla vurup okuyamadıkları ve 16-20 yaş grubundaki öğrencilerin, diğer yaş gruplarındaki öğrencilere nazaran müzik teorisi ve işitmeye yönelik derslerde çalınan ezgilerin tonlarını rahatlıkla algılayamadıkları tespit edilmiştir. Yaş değişkenine göre farklılık gösteren maddelerde en yüksek özyeterlik algısının ise, 21-25 yaş grubundaki öğrencilere ait olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
- Sınıf düzeyi arttıkça öğrencilerin müzik teorisi ve işitmeye yönelik dersler ile ilgili kuramsal bilgilere dayanan soruları rahatlıkla cevaplayabilme, daha önceden görmedikleri bir ezginin deşifresini kolayca yapabilme, tek ses, aralıklar, üç ses ve dört sesi la sesini eksen alarak işitebilme ve isimlerini söyleyebilme ve aksak ritimleri algılayabilme durumlarına olan özyeterlik algılarının da arttığı ve öğrencilerin bilgi birikimleri arttıkça, özyeterlik algılarının da paralel olarak arttığı sonucuna ulaşılmıştır.
- GSF öğrencilerinin müzik teorisi ve işitmeye yönelik derslerde işitsel boyutta sıkıntı yaşadıkları ve bu açıdan kendilerini gergin ve özgüvensiz hissettikleri, Konservatuvar öğrencilerinin bilgilerini uygulamaya dökme açısından kendine güvenmedikleri ve Eğitim Fakültesi öğrencilerinin ise bilgi ve uygulama becerilerine rağmen başarıya ulaşma konusunda kendilerini yetersiz hissettikleri tespit edilmiştir.

- Diğer lise mezunu öğrencilerin müzik Teorisi ve işitmeye yönelik derslerde uygulama boyutunda ve işitsel açıdan kendilerine daha az güvendikleri ve bunun sebebinin de, GSL mezunu öğrencilerin mesleki müzik eğitimi aşamasına geçmeden lise düzeyinden gelen müzik teorisi ve işitmeye yönelik altyapılarının olması ve düz lise mezunu öğrencilerin ise mesleki müzik eğitimi aşamasına geçmeden GSL mezunu öğrencilere nazaran müzik teorisi ve işitmeye yönelik temel altyapılarının daha yetersiz olmasından kaynaklandığı belirlenmiştir.
- Araştırmada eğitimi alınan çalgı değişkenine göre öğrencilerin müzik teorisi ve işitme derslerine yönelik özyeterlik algıları arasında bir farklılık bulunmadığı tespit edilmiştir.

4.1.5. Müzik Teorisi ve İşitme İle İlgili Derslere Yönelik Tutum ve Özyeterlik Algıları Arasındaki İlişkiye Yönelik Sonuçlar

- Mesleki Müzik Eğitimi alan öğrencilerin müzik teorisi ve işitmeye yönelik dersler ile ilgili tutumları olumluyken, özyeterlik algılarının da olumlu yönde arttığı ya da tutumları olumsuzken, özyeterlik algılarının da olumsuz yönde azaldığı; yani, bir duruma karşı geliştirilen tutumların özyeterlik algısını da etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

4.2. ÖNERİLER

- Her öğrencinin kapasite ve yetenek seviyesinin aynı düzeyde olmamasından dolayı öğretmenlerin sınıf düzeyini, en çok zorluk ve sıkıntı çeken öğrenci seviyesine göre ayarlamalarının öğrencide olumlu etki yaratacağı, öğrencilerin altyapısı olan öğrencilere göre kendilerini daha özgüvensiz hissetmelerinin önüne geçileceği ve öğrenciyi aşırı zorlamadan teşvik edici çalışmalarla öğrencinin kazanılması gerektiği düşünülmektedir.
- Öğretmenlerin öğrencilere düzenli çalışma alışkanlığı kazandırmaları gerektiği ve bunun da öğrencilerin önemsemez ve umursamaz tutum sergilemelerinin önüne geçeceği düşünülmektedir.
- Öğrencilerin başaramama kaygısını ortadan kaldırabilmek için, öğretmenlerin, öğrenciyi başarabileceği yönünde telkin ve teşvik etmesi, sınıf içinde öğrencinin şevkinin kırılmaması açısından daha iyi seviyede olan öğrenciler ile düşük seviyeli öğrenciler arasında rekabet ortamının oluşmaması için düşük seviyeli öğrencilerin kendi düzeylerine uygun eğitimsel ortamlara daha çok dahil edilmesi ve öğrencilerde yeterlik hissinin artırılması için ders dışı etkinliklerle

özellikle düşük seviyedeki öğrencilerin desteklenmesi gerektiği düşünülmektedir.

- Hem GSF, hem Eğitim Fakültesi, hem de Konservatuvarlar için hazırlık sınıfları koyulması ve bu sınıflarda sadece müzik teorisi ve işitmeye yönelik derslerin verilmesinin öğrencilerin altyapılarını destekleyeceği, diğer lise mezunu öğrencilerin bilgilerini geliştirip GSL mezunu öğrencilere göre kendilerini yetersiz hissetmelerinin önüne geçileceği ve bu paralelde bu derslere yönelik tutum ve özyeterlik algılarının da olumlu yönde etkileneceği düşünülmektedir.
- Müzik teorisi ve işitmeye yönelik dersler için yapılan tutum ve özyeterlik algısı çalışmalarının diğer dersler için de uygulanmasının eğitim ve öğretime katkı sağlayacağı düşünülmektedir.
- Müzik eğitimcilerinin, öğrencilerin tutum ve özyeterlik algılarını dikkate alarak bir eğitim-öğretim ortamı oluşturulmaları önerilmektedir.
- Çalışma grubu genişletilerek diğer illerdeki mesleki müzik eğitimi veren kurumlardaki müzik teorisi ve işitmeye yönelik dersler için tutum ve özyeterlik algısı araştırmaları yapılmasının, bölgesel farklılıkların ve buna bağlı olarak farklı üniversitelerde görülen farklılıkların ortaya konularak bu dersin eğitim-öğretim ortamına yeni bir yaklaşım getirilmesi açısından faydalı olacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Adar, Ç. (2008). *Türk müziği nazariyatı ve solfej dersine yönelik öğretmen ve öğrenci tutumlarının incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). YÖK Tez veri tabanından erişildi. (Tez No: 220081)
- Afacan, Ş. (2008). Müzik öğretimi özyeterlik ölçeği. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(1), 1-11. Erişim adresi: https://www.researchgate.net/publication/330076535_Muzik_Ogretimi_Oz_Yeterlilik_Olcegi.
- Afacan, Ş., & Özgür, Ü. (2016). 6 ve 7. sınıf öğrencilerinin müzik dersine ilişkin tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Uluslararası Hakemli Müzik Araştırmaları Dergisi*, 3(8), 1-24. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/jilses/issue/47021/584278>
- Andaç, Y. (2016). *Müzik dersinde teknoloji kullanımının ilköğretim 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin müzik dersine karşı tutumlarına etkisi* (Yüksek lisans tezi). YÖK Tez veri tabanından erişildi. (Tez No: 430497)
- Atalay, B., Deniz, L., Yungul, O., & Özder, Z. (2014). Müzik öğretmenliği öğrencilerinin çalgı çalışmaya yönelik tutumları: Marmara Üniversitesi örneği. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2(6), 413-422. Erişim adresi: <https://atif.sobiad.com/index.jsp?modul=makaledetay&Alan=sosyal&Id=AWqhfwb9fKVVzH81le2C>
- Ayaydın, A., & Kurtuldu, M. K. (2010). Güzel sanatlar eğitimi bölümü öğrencilerinin bilimsel araştırma yöntemleri dersine ilişkin tutumları. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(2), 1-8. Erişim adresi: <http://efdergi.ibu.edu.tr/index.php/efdergi/article/view/1081>
- Aydoğan, S. (1998). *Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda müziksel işitme okuma öğretimi* (Doktora Tezi). YÖK Tez veri tabanından erişildi. (Tez No: 76419)
- Aydoğan, S., & Özgür, Ü. (2012). *Müziksel işitme okuma eğitimi ve kuram*. Ankara: Sözkese Matbaası.
- Ayhan, M. (2019). *İlköğretim 6. sınıf öğrencilerinin müzik dersine ilişkin tutumları (Ağrı- Patnos örneği)* (Yüksek lisans tezi). YÖK Tez veri tabanından erişildi. (Tez No: 556054)

- Bakıoğlu, Ç. (2012). *Müzik öğretmenliği programı öğrencileri ile devlet konservatuvarı Müzik Bölümü öğrencilerinin piyano çalgısına yönelik tutumlarının karşılaştırılması* (Yüksek lisans tezi). YÖK Tez veri tabanından erişildi. (Tez No: 321923)
- Bandura, A. (1989). *Social cognitive theory*. R. Vasta (Ed.), *Annals of Child Development Vol. 6 Six theories of child development* (s. 1–60) içinde. Greenwich, CT: JAI Press. Erişim adresi: <https://www.uky.edu/~eushe2/Bandura/Bandura1989ACD.pdf>
- Bandura, A. (1995). *Exercise of personal and collective efficacy in changing societies*. A. Bandura (Ed.), *Self-efficacy in Changing Societies* (s. 1- 45) içinde. New York: Cambridge University Press. Erişim adresi: http://tecfaetu.unige.ch/etumaltd/wall-e/gosetto0/bases/mooc_motivation/ressources_motivations/auto_efficacite_bandura2.pdf
- Bandura, A. (1997). *Self-efficacy, the exercise of control*. New York: W. H. Freeman and Company. Erişim adresi: https://pdfs.semanticscholar.org/89b6/8138a9f99ce8ad92e60a9272318f7355cf34.pdf?_ga=2.124198218.1156079944.1580529060-63699873.1580529060
- Bayrakçı, C. (2019). *Güzel sanatlar fakültelerinde müzik eğitimi alan öğrencilerin geleneksel türk müziği derslerine yönelik tutum ve öz-yeterlik algılarının incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). YÖK Tez veri tabanından erişildi. (Tez No: 583939).
- Baysal, A. C. (1981). *Sosyal ve örgütsel psikolojide tutumlar*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi Yayınları.
- Bilgi Yönetimi. (2019, 08 Mart). Araştırmalarda ifadeye (beyana) dayalı veri toplama araçları (anket ve ölçekler) istatistiksel değerlendirmeler. Erişim adresi: <http://kamilcelik.com.tr/wp-content/uploads/2019/03/bilgi-Y%C3%B6netimi-Sunu-1.pdf>
- Büyükcengiz, H. (2019). *Eğitim fakültesi güzel sanatlar eğitimi bölümü müzik eğitimi anabilim dalı öğrencilerinin koro eğitimi dersine yönelik tutumlarının incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). YÖK Tez veri tabanından erişildi. (Tez No: 555565)

- Canakay, E. U. (2006, Nisan). *Müzik teorisi dersine ilişkin tutum ölçeği geliştirme*. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu'nda sunulan bildiri, Pamukkale Üniversitesi, Denizli. Erişim adresi: <https://toad.halileksi.net/sites/default/files/pdf/muzik-teorisi-dersine-iliskin-tutum-olcegi-toad.pdf>
- Canakay, E. U. (2007). *Aktif öğrenmenin müzik teorisi dersine ilişkin akademik başarı, tutum, özyeterlik algısı ve yüklemeler üzerindeki etkileri* (Doktora tezi). YÖK Tez veri tabanından erişildi. (Tez No: 211622)
- Cengiz, C. (2018). *Müzik eğitimi anabilim dalı öğrencilerinin armoni-kontrpuan-eşlik dersine ilişkin tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). YÖK Tez veri tabanından erişildi. (Tez No: 497254)
- Çakmak, S. (2013). *Sokakta çalışan çocuklar üzerine örnek bir müzik eğitimi uygulaması* (Yüksek lisans tezi). YÖK Tez veri tabanından erişildi. (Tez No: 333809)
- Çelenk, K. (2010). *Keman öğretiminde vibrato becerisinin geliştirilmesine yönelik deneysel bir çalışma (Gazi Üniversitesi örneği)*. YÖK Tez veri tabanından erişildi. (Tez No: 279634)
- Çelik, Y. (2018). *Sınıf öğretmeni adaylarının müzik öğretimine ilişkin tutumları, öz yeterlilik inançları ve müzik yeteneklerine ilişkin öz yeterlilikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). YÖK Tez veri tabanından erişildi. (Tez No: 503097)
- Çetinkaya, Y. (1995). *İhvan-ı Safa'da müzik düşüncesi*. İstanbul: İnsan Yayınları.
- Çevik, D. B. (2011a). Armoni dersine ilişkin tutum ölçeğinin geliştirilmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 41(190), 7-24. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/841681>
- Çevik, D. B. (2011b). Sınıf öğretmeni adaylarının müzik öğretimi özyeterlik düzeylerinin incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 12(1), 145-168. Erişim adresi: http://kefad.ahievran.edu.tr/InstitutionArchiveFiles/f44778c7-ad4a-e711-80ef-00224d68272d/d1a3a581-af4a-e711-80ef-00224d68272d/Cilt12Sayi1/JKEF_12_1_2011_145_168.pdf

- Çevik Kılıç, D. B. (2015). Müzik öğretmeni adaylarının bilgisayar kullanma becerileri ve bilgisayarlara yönelik tutumları. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 18(33), 15-32. Erişim adresi: <http://sbe.balikesir.edu.tr/dergi/edergi/c18s33/15-32.pdf>
- Çizmeçi, N. (2006). *Müzik eğitiminde aktif öğrenme tekniklerine dayalı ders programlarının ilköğretim 6. sınıf öğrencilerinin müzik öğretimi, derse yönelik görüşleri ve tutumları üzerindeki etkileri* (Yüksek lisans tezi). YÖK Tez veri tabanından erişildi. (Tez No: 189800)
- Dirik, K. (2005). *Çalgı eşliğinde yapılan müzik derslerinin öğrenci tutumları üzerindeki etkisi* (Yüksek lisans tezi). YÖK Tez veri tabanından erişildi. (Tez No:162673)
- Dizdar, B. (2015). *Ortaokul yöneticilerinin müzik dersine ilişkin tutumları*. Yüksek lisans tezi (Yüksek lisans tezi). YÖK Tez veri tabanından erişildi. (Tez No: 388022)
- Doğan, İ. (2009). *İngilizce Öğretmenlerinin mesleki yeterlilik algıları ve ingilizce öğretiminde karşılaştıkları sorunlar* (Yüksek lisans tezi). YÖK Tez veri tabanından erişildi. (Tez No:241834)
- Ekici, T. (2012). Bireysel ses eğitimi dersine yönelik tutum ölçeğinin geliştirilmesi. *Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32(3), 557-569. Erişim adresi: <http://www.gefad.gazi.edu.tr/tr/issue/6734/90517>
- Eldemir, A. C. (2015). Geleneksel Türk sanat müziği dersine ilişkin tutum ölçeğinin geliştirilmesi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 8(39), 622-627. Erişim adresi: http://www.sosyalarastirmalar.com/cilt8/sayi39_pdf/5egitim/eldemir_can.pdf
- Erdoğan, Ş. (2016). *Yaratıcı drama ve Orff Schulwerk uygulamalarının ilkokul 4. sınıf öğrencilerinin müzik dersine yönelik tutumları üzerindeki etkileri* (Yüksek lisans tezi). YÖK Tez veri tabanından erişildi. (Tez No: 436754)
- Ergin, E., & Durak, Y. (2016). Deşifre çalma tutum ölçeği: geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Akademik Bakış Dergisi*, 55, 232-242. Erişim adresi: <https://toad.halileksi.net/olcek/desifre-calma-tutum-olcegi>
- Ergün Bülbül, S. (2001). *Çözümsel İstatistik*. İstanbul: Alfa Yayın Dağıtım.
- Ertürk, S. (1972). *Eğitimde program geliştirme*. Ankara: Yelkentepe Yayınları.

- Gay, L. R., Mills, G. E., & Airasian, P. (2012). *Educational research: Competencies for analysis 10th ed.* USA: Pearson. Erişim adresi: <http://englishlangkan.com/produk/E%20Book%20Educational%20Research%20L%20R%20Gay%20Pearson%202012.pdf>
- Gedikli, E. (2007). *Müzik eğitimi*. Ankara: Ezgi Kitapevi Yayınları.
- Girgin, D. (2015). Çalgı performansı özyeterlik inancı ölçeği: geçerlik ve güvenilirlik analizi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 38, 107-114. Erişim adresi: <https://toad.halileksi.net/sites/default/files/pdf/calgi-performansi-ozyeterlik-inanci-olcegi-toad.pdf>
- Güdek, B. (2007). *Eğitim fakültesi müzik eğitimi anabilim dalı 1. ve 4. sınıf öğrencilerinin müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutumlarının öğrenciye ait farklı değişkenler açısından incelenmesi* (Doktora Tezi). YÖK Tez veri tabanından erişildi. (Tez No: 211814)
- Gülle, A. (2019). *Kodaly yönteminin ortaokul öğrencilerinin blok flüt icra performanslarına ve müzik dersi tutumlarına olan etkisinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). YÖK Tez veri tabanından erişildi. (Tez No: 555590)
- Gürsoy, G. (2014). *Güncel ve popüler müzikler dersine ilişkin öğrenci tutumları* (Yüksek lisans tezi). YÖK Tez veri tabanından erişildi. (Tez No: 366295)
- İnceel, S. (2011). *İlköğretim öğrencilerinin müzik dersine ilişkin tutumları ile Türkçe ve müzik dersleri akademik başarıları arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). YÖK Tez veri tabanından erişildi. (Tez No: 298606)
- İnceoğlu, M. (2011). *Tutum algı iletişimi (6. Basım)*. Ankara: Siyasal Kitapevi.
- İnci, N. (2002). *Anadolu lisesi öğrencilerinin müzik dersine karşı tutumlarını etkileyen faktörler* (Yüksek lisans tezi). YÖK Tez veri tabanından erişildi. (Tez No: 123123)
- Jelen, B. (2017). Müzik öğretmeni adaylarının müzik performans kaygısı ve piyano performans özyeterlik düzeylerinin incelenmesi. *İdil Sanat ve Dil Dergisi*, 6(39), 3389-3414. Erişim adresi: <http://www.idildergisi.com/makale/pdf/1511529596.pdf>

- Karabulut, G. (2009). *Eğitim fakóltesi m¼zik eğitimi anabilim dalı 1.ve 3.sınıf oğrencilerinin piyano dersine yönelik tutumlarının incelenmesi* (Y¼ksek lisans tezi). YÖK Tez veri tabanından erişildi. (Tez No: 234380)
- Karaköse, G. (2011). *Orff eğitimi alan ve almayan ilköğretim oğrencilerinin m¼zik dersine ilişkin tutum ile m¼zikal zyeterlik d¼zeylerinin karşılaştırılması* (Y¼ksek lisans tezi). YÖK Tez veri tabanından erişildi. (Tez No: 298607)
- Karasar, N. (2007). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayınevi.
- Karataş, A. (2019). *M¼zik oğretmeni adaylarının bireysel ses eğitimine tutum ve zyeterlik algılarının incelenmesi* (Y¼ksek lisans tezi). YÖK Tez veri tabanından erişildi. (Tez No: 580435)
- Kesgin, E. (2006). *Okul ncesi eğitim oğretmenlerinin zyeterlilik d¼zeyleri ile problem zme yaklaşımlarını kullanma d¼zeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Y¼ksek lisans tezi). YÖK Tez veri tabanından erişildi. (Tez No: 210955)
- Kılınçer, ., & Toptaş, B. (2017). Study on developing an attitude scale towards deciphering in instrument training. *International Journal of Eurasia Social Sciences*, 8(27), 507-530. Erişim adresi: <http://www.ijoess.com/Makaleler/13291639186.%20507-530bar%0c4%0b1%0c5%09f%20topta%0c5%09f.pdf>
- Kırcıoğlu, . S. (2009). *Sınıf oğretmenlerinin m¼zik dersi oğretimine ilişkin bilgi d¼zeyleri, öz yeterlilik algıları ile tutumlarının belirlenmesi* (Y¼ksek lisans tezi). YÖK Tez veri tabanından erişildi. (Tez No: 235203)
- Kocabaş, A. (1997). Temel eğitim II. kademe oğrencileri için m¼ziđe ilişkin tutum leđinin geçerlik ve g¼venirlik alışması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakóltesi Dergisi*, 13, 141-145. Erişim adresi: <http://efdergi.hacettepe.edu.tr/yonetim/icerik/makaleler/1196-published.pdf>
- Koç, H. U. (2016). *Okul ncesi m¼zik eğitiminde genel yaklaşımlar dersinin m¼zik oğretmenliği mesleğine yönelik tutumlar ¼zerindeki etkisinin incelenmesi*. (Y¼ksek lisans tezi). YÖK Tez veri tabanından erişildi. (Tez No: 435407)
- Konakçı, N. (2010). *Eğitim fakóltesi g¼zel sanatlar eğitimi bl¼m¼ m¼zik eğitimi anabilim dalı oğrencilerinin bireysel çalgı eğitimi dersine yönelik tutumlarının incelenmesi* (Y¼ksek lisans tezi). YÖK Tez veri tabanından erişildi. (Tez No: 264110)

- Kopar, S. V. (2016). *Anadolu lisesi öğrencilerinin müzik derslerindeki Türk müziği konularına ilişkin tutumlarının farklı değişkenler açısından incelenmesi* (Doktora tezi). YÖK Tez veri tabanından erişildi. (Tez No: 450076)
- Köksoy, A. M. (2017). Sınıf öğretmeni adaylarının müzik öğretimi özyeterlilik düzeylerinin incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 44, 297-320. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/388079>
- KPSS Konu. (t.y.). Eğitim türleri. Erişim adresi: <http://www.kpsskonu.com/egitim-bilimleri/program-gelistirme/egitim-turleri/>
- Kuban, D. (1975). *Sanat tarihimizin sorunları*. Ankara: Çağdaş Yayınları.
- Küçükosmanoğlu, H. O. (2015). Müzik biçimleri dersine yönelik tutum ölçeği geliştirme çalışması. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 4(2), 272-282. Erişim adresi: <https://toad.halileksi.net/olcek/muzik-bicimleri-dersine-yonelik-tutum-olcegi>
- Levent, A. (2013). *İlköğretimde müzik öğretmenin kullandığı çalgının öğrencinin derse ilişkin tutumuna etkisi* (Yüksek lisans tezi). YÖK Tez veri tabanından erişildi. (Tez No: 350198)
- Moray, E. (2003). *Üniversite müzik öğrencilerinin çalgı çalışma tutum ve alışkanlıklarının incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). YÖK Tez veri tabanından erişildi. (Tez No:124928)
- Nevruz, Ş. (2018). *Ortaokul öğrencilerinin öğrenme stilleri, müzik ders kazanımlarının gerçekleşme düzeyi ve derse yönelik tutumların incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). YÖK Tez veri tabanından erişildi. (Tez No: 510880)
- Özbayraktar, A. (2016). *Öğretmen ve öğrenci merkezli (Orff yaklaşımı) müzik öğretim yaklaşımlarının öğrencilerin derse olan tutumları üzerindeki etkileri (Şanlıurfa Siverek Mehmetçik İlköğretim Okulu örneği)* (Yüksek lisans tezi). YÖK Tez veri tabanından erişildi. (Tez No: 443027)
- Özcan, V. (2007). *Orff öğretisinin ve yaratıcı dramının uygulandığı ve uygulanmadığı okullarda öğrencilerin müzik dersine olan tutumlarının karşılaştırılması* (Yüksek lisans tezi). YÖK Tez veri tabanından erişildi. (Tez No: 215770)

- Özdemir, G. (2007). *Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi müzik bölümlerinde uygulanan viyola öğretim programlarına dayalı üçüncü sınıf düzeyinde devinişsel hedeflere ulaşma durumları* (Yüksek Lisans Tezi). YÖK Tez veri tabanından erişildi. (Tez No: 206946)
- Özdoğan, S., & Dizdar, B. (2017). Ortaokul yöneticilerinin müzik dersine ilişkin tutumları. *Ekev Akademi Dergisi*, 21(72), 291-308. Erişim adresi: <http://www.ekevakademi.org/OncekiSayilarDetay.aspx?Sayi=72>
- Özevin Tokinan, B. (2010). Development of an attitude scale towards the course of music education teaching methods. *Eurasian Journal of Educational Research*, 41, 151-164. Erişim adresi: http://www.iosrjournals.org/?gclid=CjwKCAiA1L_xBRA2EiwAgcLKA6mbH0nDLQfktQiSjRRWf16VHlsSH9YC1HUu0MvwSsK0vBkL-hzIoxoC7-gQAvD_BwE
- Özmenteş, G. (2006). Müzik dersine yönelik tutum ölçeğinin geliştirilmesi. *İlköğretim Online Dergisi*, 5(1), 23-29. Erişim adresi: <http://ilkogretim-online.org.tr/index.php/io/article/download/2000/1836>
- Özmenteş, S. (2012). İlköğretim öğrencilerinin evdeki müziksel ortamları, müzik dersine yönelik tutumları ve kişisel değişkenleri arasındaki ilişkiler. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 37(163), 53-66. Erişim adresi: <http://egitimvebilim.ted.org.tr/index.php/EB/issue/view/47>
- Özmenteş, S., & Özmenteş, G. (2009). Çalgı çalışmaya ilişkin tutum, bireysel özellikler ve performans düzeyi ilişkileri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 17(1), 353-360. Erişim adresi: http://www.kefdergi.com/pdf/17_1/353.pdf
- Öztopalan, R., & Canakay, E. U. (2016). Konservatuvarların orkestra derslerine yönelik tutum ölçeği geliştirme çalışması. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 9(42), 1275-1282. Erişim adresi: http://www.ijoess.com/Makaleler/1329163918_6.%20507-530bar%c4%b1%c5%9f%20topta%c5%9f.pdf
- Öztürk, M. (2007). *Öğretimi planlama-uygulama ve değerlendirme*. Ankara: Bizim Büro Basımevi.
- Öztürk, Ö., & Kalyoncu, N. (2014). İlköğretim altıncı sınıf müzik dersi için bir tutum ölçeği geliştirme denemesi. *JASSS*, 25(1), 235-248. Erişim adresi: <https://www.academia.edu/12203650/>

- Piji Küçük, D. (2012). Müzik öğretmenlerinin müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutumları. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19, 151-161. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/zgefd/issue/47945/606602>
- Ritter, J. M., Boone, W. J., & Rubba, P. A. (2001). Development of an instrument to assess prospective elementary teacher efficacy beliefs about equitable science teaching and learning (SEBEST). *Journal of Science Teacher Education*, 12(3), 175-198. doi: <https://doi.org/10.1023/A:1016747713585>
- Sağır, T. (2002). Müzik eğitiminde toplam kalite uygulamaları. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(2), 145-153. Erişim adresi: <http://www.gefad.gazi.edu.tr/tr/issue/6765/91023>
- Sarıkaya, M. (2018). *Müzik öğretmeni adaylarının mükemmelliyeçilik ve öz-yeterlik inançlarına göre müzik performans kaygılarının yordanması* (Doktora tezi). YÖK Tez veri tabanından erişildi. (Tez No: 506888)
- Saruhan, Ş. (2008). *Temel eğitim II. Kademe öğrencilerinin müzik dersine karşı tutumları* (Yüksek lisans tezi). YÖK Tez veri tabanından erişildi. (Tez No: 226393)
- Say, A. (2002). *Müziğin kitabı*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Say, A. (2005). *Müzik ansiklopedisi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Saygı, C. (2009). *Aktif öğrenmenin müzik tarihi dersine ilişkin başarı, tutum ve öz-yeterlik üzerindeki etkisi* (Doktora tezi). YÖK Tez veri tabanından erişildi. (Tez No: 239353)
- Schrifer, M., & Czerniak, C. M. (1999). A comparison of middle and junior high science teachers levels of efficacy and knowledge of developmentally appropriate curriculum and instruction, *Journal of Science Teacher Education*, 10(1), 21-42. doi: <https://doi.org/10.1023/A:1009472629345>
- Selltiz, C., Jahoda, M., Deutsch, M., & Cook, S. W. (1959). *Research methods in social relations. revised edition*. New York: Holt, Rinehart&Winston.
- Sözen, M. (1986). *Sanat kavram ve terimleri sözlüğü*. İstanbul: Remzi Kitabevi.

- Süalp, Ç. (2018). *İlkokul sınıf öğretmenlerinin müzik dersine ilişkin tutumları ve yeterliliklerinin incelenmesi. tutumları* (Yüksek lisans tezi). YÖK Tez veri tabanından erişildi. (Tez No: 516273)
- Şeker, S. S. (2011). *9–11 yaş grubu çocuklarda Orff Schulwerk destekli keman eğitiminin keman dersine ilişkin tutum, öz yeterlik, öz güven ve keman çalma becerisi üzerindeki etkileri* (Doktora Tezi). YÖK Tez veri tabanından erişildi. (Tez No: 278479)
- Şeker, S. S., & Saygı, C. (2013). Sınıf öğretmeni adaylarının müzik öğretimine ilişkin tutumlarını ölçmeye yönelik ölçek geliştirme çalışması. *Electronic Turkish Studies*, 8(8), 1237-1246. Erişim adresi: <https://toad.halileksi.net/sites/default/files/pdf/muzik-ogretimine-iliskin-tutum-olcegi-toad.pdf>
- Şen, S. (t.y.). Korelasyon. Erişim adresi: <https://sedatsen.files.wordpress.com/2016/11/7-sunum.pdf>
- Şen, Y. (2011). *Müzik öğretmenliği öğrencilerinin “Geleneksel Türk Müziği Dersleri”ne ilişkin tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi* (Doktora Tezi). YÖK Tez veri tabanından erişildi. (Tez No: 290502)
- Taş, S. (2011). *Sınıf öğretmeni adaylarının klasik batı müziğine ilişkin tutumları* (Doktora tezi). YÖK Tez veri tabanından erişildi. (Tez No: 298416)
- Tekindal, S. (2015). *Duyuşsal özelliklerin ölçülmesi için araç oluşturma (3. Baskı)*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Tenkoğlu, T. (2005). *Farklı müzik algılarına sahip sınıf öğretmenlerinin öğrencilerinin müzik tutumlarının karşılaştırılması* (Yüksek lisans tezi). YÖK Tez veri tabanından erişildi. (Tez No: 189040)
- Topoğlu, O., & Erden, E. (2012). Bireysel çalgı eğitimi dersine yönelik tutum ölçeğinin geliştirilmesi. *Akademik Bakış Dergisi*, 31, 1-11. Erişim adresi: <http://www.acarindex.com/dosyalar/makale/acarindex-1423867964.pdf>
- Tufan, E., & Güdek, B. (2008). Piyano dersi tutum ölçeğinin geliştirilmesi. *Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(1), 75-90. Erişim adresi: <https://toad.halileksi.net/sites/default/files/pdf/piyano-dersi-tutum-olcegi-toad.pdf>

- Tunç, T., & Bulut, F. (2016). Müzik öğretmeni adaylarının müzik öğretimine yönelik özyeterlik inaçlarının incelenmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 5(3), 308-314. Erişim adresi: [http://www.jret.org/FileUpload/ks281142/File/31.turgay_tunc .pdf](http://www.jret.org/FileUpload/ks281142/File/31.turgay_tunc.pdf)
- Tutum: tanımı ve özellikleri. (t.y.). Erişim adresi: <https://docplayer.biz.tr/108619620-Tutum-tanimi-ve-ozellikleri.html>
- Uçan, A. (1994). *Müzik eğitimi temel kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar (1. Baskı)*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Uçan, A. (1997). *Müzik eğitimi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Uçan, A. (2005). *Müzik eğitimi*. Ankara: Evrensel Müzikevi Yayınları
- Uçaner, B. (2011). *Eğitim fakültesi müzik eğitimi anabilim dalı öğrencilerinin "Türk müzik tarihi" dersine yönelik tutum ve akademik başarıları arasındaki ilişkinin farklı değişkenler açısından değerlendirilmesi* (Doktora tezi). YÖK Tez veri tabanından erişildi. (Tez No: 290568)
- Umuzdaş, S. (2012a). İlköğretim müzik dersine ilişkin tutum ölçeğinin geliştirilmesi. *International Journal of Human Sciences*, 9(2), 1510-1523. Erişim adresi: <https://ijsrm.in/index.php/ijsrm>
- Umuzdaş, S. (2012b). Viyolonsel dersine ilişkin tutum ölçeğinin geliştirilmesi. *İlköğretim Online Dergisi*, 9(2), 472-479. Erişim adresi: <http://ilkogretim-online.org.tr/index.php/io/article/download/1507/1363>
- Umuzdaş, S., & Işıldak, C. K. (2018). Müzik dersinin sınıf öğretmeni adaylarının özyeterlik düzeylerine etkisi. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 15(1), 1316-1331. Erişim adresi: <http://efdergi.yyu.edu.tr/ara.php>
- Uyan, Z. D. (2012). *Özengen müzik eğitimi alan ve almayan ilköğretim 6. sınıf öğrencilerinin akademik başarılarının ve okula yönelik tutumlarının incelenmesi* (Doktora tezi). YÖK Tez veri tabanından erişildi. (Tez No: 331648)
- Variş, Y. A., & Cesur, D. (2012). Ortaöğretim düzeyi müzik dersine yönelik tutum ölçeği geliştirilmesi. *NWSA Fine Arts*, 7(4), 361-374. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/186521>

- Veneziano L., & Hooper J. (1997). A method for quantifying content validity of health-related questionnaires. *American Journal of Health Behavior*, 21(1), 67-70. Erişim adresi: <https://www.scienceopen.com/document?vid=8254f3c9-3a49-4e44-b430-1643adfc84ae>
- Yağcı, U. & Aksoy, V. (2015). M¼zik ¼ğretmeni adaylarının akademik ¼zyeterlikleriyle ¼ğretmenlik ¼zyeterlikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fak¼ltesi Dergisi*(33), 89-104. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/maeuefd/issue/19406/206329>
- Yağışan, N., K¼ksal, O., & Karaca, H. (2014). İlkokul matematik derslerinde m¼zik destekli ¼ğretimin başarı, tutum ve kalıcılık ¼zerindeki etkisi. *İdil Sanat ve Dil Dergisi*, 3(11), 1-26. Erişim adresi: <https://docplayer.biz.tr/6302690-Ilkokul-matematik-derslerinde-muzik-destekli-ogretimin-basari-tutum-ve-kalicilik-uzerindeki-etkisi.html>
- Yalçınkaya, B., & Eldemir, A. C. (2013). Bireysel algı dersine ilişkin tutum ¼leđinin geliştirilmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstit¼s¼ Dergisi*, 10(21), 29-36. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/mkusbed/issue/19547/208152>
- Yeşilyaprak, B. (2002). *Gelişim ve ¼ğrenme Psikolojisi*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Yeşilyurt, S., & apraz, C. (2018). ¼lek geliştirme çalışmalarında kullanılan kapsam geçerliği için bir yol haritası. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fak¼ltesi Dergisi*, 20(1), 251-264. doi: 10.17556/erziefd.297741
- Yokuş, T. (2014). M¼zik ¼ğretmeni adaylarının eğitme ¼ğretme ¼z-yeterlikleri açısından değerlendirilmesi. *Sanat Eğitimi Dergisi*, 2, 43-56. Erişim adresi: <https://www.researchgate.net/publication/280843071>
- Zusho, A., & Pintrich, P. R. (2003). Skill and will: The role of motivation and cognition in the learning of college chemistry. *International Journal of Science Education*, 25(9), 1081-1094. Erişim adresi: <http://www-personal.umich.edu/~bcoppola/publications/49.%20Zusho%20PAPER.pdf>

EKLER

EK-1. Müzik Teorisi ve İşitme Derslerine Yönelik Tutum Ölçeği

Aşağıdaki her ifadeyi okuduktan sonra, buna ne derecede katıldığınızı ya da katılmadığınızı ifadenin yanındaki kutucuklardan yalnızca bir tanesini (X) şeklinde işaretleyerek, belirtiniz.		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1.	Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik dersler sevdiğim dersler arasındadır.	①	②	③	④	⑤
2.	Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik dersler zevkli dersler değildir.	①	②	③	④	⑤
3.	Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslere hevesle gelirim.	①	②	③	④	⑤
4.	Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik dersler önemli derslerdir.	①	②	③	④	⑤
5.	Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik dersler ilgilimi çeken dersler değildir.	①	②	③	④	⑤
6.	Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik dersler olmaksızın tamamlanacak bir eğitiminin yetersiz olacağını düşünüyorum.	①	②	③	④	⑤
7.	Seçim hakkım olsaydı Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik dersleri almak istemezdim.	①	②	③	④	⑤
8.	Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik dersleri sabırsızlıkla beklerim.	①	②	③	④	⑤
9.	Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslerde zamanımın boşa geçtiğini düşünürüm.	①	②	③	④	⑤
10.	Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslerde verilen her ödevi zevkle yaparım.	①	②	③	④	⑤
11.	Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslerde daha çok şey öğrenmek için çabalarım.	①	②	③	④	⑤
12.	Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik dersleri sadece geçer not almak için önemserim.	①	②	③	④	⑤
13.	Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslerde öğrendiklerimin diğer derslere de yararı olacağını düşünüyorum.	①	②	③	④	⑤
14.	Mezun olduktan sonra Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik dersler ile ilgili hiçbir şey duymak istemem.	①	②	③	④	⑤
15.	Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslerde işlenen konular hakkında konuşmaktan zevk alırım.	①	②	③	④	⑤
16.	Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslerde öğrendiklerimin pratikte beklentilerime cevap veremeyeceğini düşünürüm.	①	②	③	④	⑤
17.	Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslerin müzikal gelişimim için gerekli dersler olmadığını düşünüyorum.	①	②	③	④	⑤
18.	Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslere sınav zamanlarında bile çalışmam.	①	②	③	④	⑤

EK-2. Müzik Teorisi ve İşitme Derslerine Yönelik Özyeterlik Algısı Ölçeği

Aşağıdaki her ifadeyi okuduktan sonra, buna ne derecede katıldığınızı ya da katılmadığınızı, ifadenin yanındaki kutucuklardan yalnızca bir tanesini (X) şeklinde işaretleyerek, belirtiniz.	Katılım Düzeyleri				
	Hiçbir Zaman	Nadiren	Kararsızım	Genellikle	Her Zaman
1. Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik dersler ile ilgili kuramsal bilgilere dayanan soruları rahatlıkla cevaplayabilirim.	①	②	③	④	⑤
2. Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslerde öğrendiklerimi uygulamaya dökemem.	①	②	③	④	⑤
3 Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslerde öğrendiklerimin kendime olan güvenimi artırdığına inanıyorum.	①	②	③	④	⑤
4. Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik dersler ile ilgili etkinliklerde başarılı olacağıma inanıyorum.	①	②	③	④	⑤
5. Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik dersler ile ilgili konularda kendimi yeterli bulmuyorum.	①	②	③	④	⑤
6. Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslerde işlenen solfejleri kolaylıkla okuyabilirim.	①	②	③	④	⑤
7. Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslerde işlenen bona kitaplarındaki ritimleri kolaylıkla vurup okuyabilirim.	①	②	③	④	⑤
8. Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslerde çalınan ve dinlediğim tonal ezgilerin tonlarını rahatlıkla anlayabilirim.	①	②	③	④	⑤
9. Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslerde çalınan ve dinlediğim modal (makamsal) ezgilerin makamlarını rahatlıkla anlayabilirim.	①	②	③	④	⑤
10. Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslerde çalınan ve dinlediğim tonal ezgileri rahatlıkla yazabilirim.	①	②	③	④	⑤
11. Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslerde çalınan ve dinlediğim modal (makamsal) ezgileri rahatlıkla yazabilirim.	①	②	③	④	⑤
12. Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslerde çalınan ve dinlediğim tonal-modal (makamsal) ezgilerin ritimlerini ve ritim kalıplarını algılayıp rahatlıkla	①	②	③	④	⑤
13. Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslerde daha önceden görmediğim bir ezginin deşifresini kolayca yapabiliyim.	①	②	③	④	⑤
14. Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslerde arkadaşlarım kadar iyi olmadığını düşünüyorum.	①	②	③	④	⑤
15. Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslerde çok çalışsam bile başarılı olamayacağım inancındayım.	①	②	③	④	⑤
16. Müzik Teorisi ve İşitmeye yönelik derslere çalışmaya başladığımda kendimi gergin hissedirim.	①	②	③	④	⑤
17. Tek ses, Aralıklar, üç ses ve dört sesi işitebilir ve na hecesi ile ayırımını yapabiliyim.	①	②	③	④	⑤
18. Tek ses, Aralıklar, üç ses ve dört sesi la sesini eksen alarak işitebilir ve isimlerini söyleyebilirim.	①	②	③	④	⑤
19. Majör ve Minör ton ayırımını kolaylıkla yapamam.	①	②	③	④	⑤
20. Çift ses çalınan bir ezginin diktesini yazamam.	①	②	③	④	⑤
21. Aksak ritimleri algılayabilirim.	①	②	③	④	⑤
22. Aksak ritimli ezgi ve tartımların diktesini yazabilirim.	①	②	③	④	⑤

EK-3. Araştırma İzin Yazıları

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi Dekanlığı

Sayı : 29202147-300-E.1900126429
Konu : Tez Çalışması (Burcu LİLİOĞLU)

22.04.2019

REKTÖRLÜK MAKAMINA
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

İlgi : 18.04.2019 tarihli ve 88179374-300-E.1900123846 sayılı belge.

Üniversitemiz Güzel Sanatlar Enstitüsü Müzikoloji Sanat Dalı yüksek lisans öğrencisi 16060401007 numaralı Burcu LİLİOĞLU'nun "*Lisans Öğrencilerinin Mesleki Müzik Eğitimi Kurumlarında Verilen Müziksel İşitme Eğitimi İle İlgili Derslere Yönelik Özyeterlik Algularının Belli Değişkenler Açısından İncelenmesi*" başlıklı tezinin anketini Fakültemiz Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerine uygulaması, ders akışını bozmayacak şekilde bizzat kendisi yapması koşuluyla Dekanlığımızca uygun görülmektedir.

Bilgilerinizi arz ederim.

Prof.Dr. Kemal DOYMUŞ
Dekan

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Türk MüsİKİSİ Devlet Konservatuarı Müdürlüğü

Sayı : 67980127-300-E.1900127056
Konu : Tez Çalışması (Burcu LİLİOĞLU)

22.04.2019

REKTÖRLÜK MAKAMINA
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

İlgi : 18.04.2019 tarihli ve 88179374-300-E.1900123846 sayılı belge.

İlgi yazınızda belirtilen yüksek lisans öğrencisi Burcu LİLİOĞLU'nun Konservatuvarımızda tez çalışması yapması uygun görülmüştür.

Bilgilerinize arz ederim.

Prof.Dr. Nesrin FEYZİOĞLU
Müdür

Atatürk Üniversitesi Yerleşkesi Batı Kampüsü 25240 Erzurum
Tel: +90 442 2316207
Elektronik Ağ: <http://www.atauni.edu.tr/#ibirim=turk-musikisi-devlet-konservatuarı>
Kep Adresi: atauni@hs01.kep.tr

Bilgi: Hüsamettin TUNÇ
E-Posta: konservatuvarmud@atauni.edu.tr

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Güzel Sanatlar Fakültesi Dekanlığı

Sayı : 79332546-300-E.1900131858
Konu : Tez Çalışması (Burcu LİLİOĞLU)

26.04.2019

REKTÖRLÜK MAKAMINA
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

İlgi : 18.04.2019 tarihli ve 88179374-300-E.1900123846 sayılı belge.

İlgi yazınız gereği; Üniversitemiz Güzel Sanatlar Enstitüsü Müzikoloji Sanat Dalı yüksek lisans öğrencisi 16060401007 nolu Burcu LİLİOĞLU'nun "Lisans Öğrencilerinin Mesleki Müzik Eğitimi Kurumlarında Verilen Müziksel İşitme Eğitimi İle İlgili Derslere Yönelik Özyeterlik Algılarının Belli Değişkenler Açısından İncelenmesi" başlıklı tezini Fakültemiz Müzik Bilimleri bölümünde yapma talebi uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Dr.Öğr.Üyesi Yılmaz KAHYAOĞLU
Dekan V.

Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi 25240 Erzurum
Tel: +90 442 2315001
Elektronik Ağ: <http://www.atauni.edu.tr/#guzel-sanatlar-fakultesi>

Bilgi: Cengiz ÇEĞİLLİ
Faks: +90 442 2315011
E-Posta: gfsanat@atauni.edu.tr

Kep Adresi: atauni@hs01.kep.tr

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5. maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
<https://ubys.atauni.edu.tr/ERMS/Record/Confirmation/Confirmation?code=B3B7C9F>

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER	
Adı Soyadı	Burcu Lilioğlu
Doğum Yeri ve Tarihi	ERZURUM – 25.07.1992
EĞİTİM DURUMU	
Lise Öğrenimi	Nene Hatun Anadolu Kız Lisesi
Lisans Öğrenimi	Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bilimleri Bölümü
Yüksek Lisans Öğrenimi	Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Müzikoloji Tezli Yüksek Lisans Programı
İŞ DENEYİMİ	
Staj	Nene Hatun Anadolu Kız Lisesi
Çalıştığı Kurum	
İLETİŞİM	
E-Posta Adresi	burcu92burcu92@hotmail.com
TARİH	20.12.2019